

2 0 2 1

NOTULEN VERGADERING GEMEENTERAAD UTRECHT

16de vergadering – 25 november 2021

Vergadering van de gemeenteraad, gehouden op donderdag 25 november 2021 te 10.00 uur.

Voorzitter: mevrouw Dijkma, burgemeester, afgewisseld door de heer Zwanenberg en mevrouw Bijsterbosch.

Aanwezig zijn de leden: El Abassi, Assen, Bakker, Bijsterbosch, De Boer, Bos, Bosch, Van Corler, Van Dalen, Dekker-Abdulaziz, Dekkers, Deldjou Fard, Van Deún, Van Dun, Frank, Gilissen, Heijne, Van Heuven, Te Hoonte, Kleinrensink, Koning, De Koning, Koppelaar, Van der Marel, Meeding, Naphegyi, De Pagter, Peters, Raaijmakers, Rood, Saiah, Sasbrink, Schers, Schilderman, Schipper, Schreuder, Van Steeg, Streefland-Driesprong, Sturkenboom, Sungur, Vonk, Wiegant, Wijmenga, Zwanenberg, Van der Zweth en Zwinkels.

Griffier: mevrouw Van Hall.

1. Opening en mededelingen.

De **voorzitter** opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom, ook de mensen die thuis meekijken. Het oplopende aantal besmettingen en de aangescherpte coronamaatregelen zijn voor de raad aanleiding geweest om weer terug te gaan naar de adviesafstand van 1,5 meter. De stemmingen zullen weer in een aparte digitale stemvergadering plaatsvinden. Er zijn geen berichten van verhindering ingekomen.

2. Vaststellen agenda.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) heeft een opmerking over het voorstel onder agendapunt 22 (Raadsvoorstel Vaststellen bestemmingsplan Cartesiusdriehoek Fase 2-6). Er is nog een punt in dat voorstel dat nog niet helemaal geregeld is. Als dat punt nog niet geregeld is – dat is afhankelijk van het gesprek daarover dat vandaag loopt – kan het zijn dat haar fractie voorstelt om dit voorstel van de agenda af te voeren.

De **voorzitter** merkt op dat de GroenLinks-fractie daartoe een ordevoorstel kan doen als het agendapunt aan de orde is.

De agenda wordt hierna zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

3. Ingekomen stukken.

Met betrekking tot de ingekomen stukken wordt zonder stemming besloten overeenkomstig hetgeen daaromtrent is voorgesteld.

4. Bekrachtiging geheimhouding.

De voorzitter stelt voor om, conform artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet, de door het college opgelegde geheimhouding van de documenten zoals vermeld in de bij de agenda gevoegde bijlage, te bekrachtigen.

Zonder stemming wordt overeenkomstig het voorstel van de voorzitter besloten.

5. Notulen raadsvergadering en stemagenda van 7 oktober 2021.

Deze notulen worden zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

6. Notulen vragenuur van 23 september, 30 september, 7 oktober, 14 oktober en 4 november 2021.

Deze notulen worden zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

7. Notulen commissies M&S en S&R van 23 september, 30 september, 26 oktober, 27 oktober en 28 oktober 2021.

Deze notulen worden zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

9. Raadsvoorstel Aanwijzing plaatsvervangend raadsgriffier.

Op voorstel van de voorzitter worden mevrouw F.A. Bouts en de heer H.J. van de Loo bij acclamatie benoemd tot plaatsvervangend griffier.

10. Raadsvoorstel benoemen plaatsvervangend voorzitter commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport.

Op voorstel van de voorzitter wordt mevrouw Schilderman bij acclamatie benoemd tot plaatsvervangend voorzitter van de commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport.

De **voorzitter** wenst mevrouw Schilderman veel succes in haar rol en met de ambitie om meer eigenaarschap te brengen in de commissie voor de eigen agenda en de werkafspraken.

11. Raadsvoorstel Zienswijze Begrotingswijziging 2021-1 van GGDrU.

Zonder stemming wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

12. Raadsvoorstel Zienswijzen naar recreatieschappen, eerste begrotingswijziging 2021.

Zonder stemming wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

De voorzitter schorst daarop de vergadering voor enkele ogenblikken.

Na hervatting van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

13. Initiatiefvoorstel Utrechtse Wooncoöperaties van de leden De Koning (GroenLinks) en Wijmenga (ChristenUnie).

De heer **Van der Marel** (VVD) merkt op dat er in de commissie een goed debat over dit voorstel heeft plaatsgevonden. Zijn fractie is niet super-enthousiast, maar het is niet zo dat zijn fractie de wooncorporaties in Utrecht geen kans gunt. Er wordt wel meer aan doelgroepenbeleid gedaan. Bijzondere woonvormen kunnen daarbij horen.

Wel ziet zijn fractie voldoende praktische bezwaren in de fysieke uitvoerbaarheid, zowel in kwantiteit als in kwaliteit, maar het grootste bezwaar is de financiële onderbouwing. Daar is uitgebreid over gesproken. Los van een incidentele invulling is er nog geen financieel plan. Er wordt al doodleuk gevraagd of het college hier maar even mee wil komen in Q2.

De VVD-fractie stemt liever niet in met het voorstel. Hij heeft samen met de fracties van CDA, Stadsbelang Utrecht en SP amendement 143 opgesteld "Eerst de poen, dan pas doen", waarin het college wordt opgedragen om geen onomkeerbare stappen te zetten in de uitvoering van dit plan zonder dat de raad zich heeft kunnen uitspreken over de financiële voorstellen, de gevolgen daarvan en de daaraan verbonden risico's. Het lijkt de genoemde fracties financieel prudent en passend bij hun taak om op de centjes te passen. De raad blijft aan zet en krijgt een tweede moment om zich te buigen over de financiële kanten van dit plan.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat er sprake is van een leuk voorstel. Leuke woonvormpjes voor leuke mensen. Maar garant staan voor een niet te financieren 30% hypotheek op leuke woninkjes en nog een leuk stukje procesgeld vindt Stadsbelang Utrecht niet leuk. Het lijkt er stellig op dat mevrouw De Koning en de heer Wijmenga denken dat dit de oplossing is voor de woningnood. Het is een leuk initiatief, maar hij vindt dat men zich beter kan richten op echte oplossingen, gelet op de enorme woningnood. Geen windmolens, maar wonen in Rijnenburg, en het in SPvE's, visies en andere ruimtelijke plannen opnemen van woningen waar vraag naar is, onder meer voor ouderen. Dat was een veel mooier plan geworden, waarmee hij zou kunnen instemmen. Met dit initiatiefvoorstel kan hij vooralsnog niet instemmen.

De heer **Schipper** (SP) vindt het mooi dat de initiatiefnemers uitgaan van de gedachte: laat duizend bloemen bloeien. Maar het inzaaien kost ook geld. Daarom heeft zijn fractie amendement 143 van de VVD meeondertekend. Hij gunt iedereen zijn eigen planvorm, maar het is allemaal niet gratis.

De heer **Van Steeg** (CDA) merkt op dat zijn fractie met zeer veel interesse kennis heeft genomen van het initiatiefvoorstel. Ze steunt de intentie van het initiatief, maar het is de vraag of de gewenste sociale cohesie goed tot haar recht komt met dit voorstel. Leidt dit niet tot extra segregatie en worden hiermee geen bubbels in de stad gebouwd? De CDA-fractie ziet onbedoelde effecten die best wel reëel zijn. Kan de wethouder toezeggen om dit te monitoren?

Hij dient amendement 144 in, "Gemeentelijk aanspreek- én steunpunt voor Utrechtse wooncoöperaties", om geen extra steunpunt te organiseren. De eigen ambtenaren moeten dit prima zelf kunnen.

Ook dient hij motie 406 in, "Overzie de financiële impact van nieuwe instrumenten voor Utrechtse Wooncoöperaties", die gaat over de financiën. De heer Van der Marel heeft op dit punt al het een en ander gezegd. In de motie wordt het college opgeroepen om in het eerste kwartaal van 2022 al een eerste inschatting op hoofdlijnen te geven van zijn verwachtingen van de financiële consequenties van het initiatiefvoorstel.

Mevrouw **Dekker-Abdulaziz** (D66) dankt de opstellers van het initiatiefvoorstel. D66 stimuleert initiatieven die vanuit de stad komen. Ze zal ook dit voorstel steunen. Zij dankt ook voor de strekt ter vervanging, waarin nu naast huur ook koop toegevoegd is. Zij dient amendement 145 in, "Steunpunt collectieve woonvormen", over een gemeentelijk steunpunt dat aandacht moet geven aan collectief opdrachtgeverschap en collectieve woonvormen.

De heer **Koppelaar** (Student & Starter) merkt op dat er bij zijn fractie tijdens de commissiebehandeling nog wel wat twijfel was over het harde minimum van twee projecten per jaar dat werd genoemd in het vierde beslispunt. Zijn fractie heeft toen aangegeven dat een wooncoöperatie een middel kan zijn om betaalbare woningen in de stad te realiseren, maar dat dit geen doel op zich moet worden. De reactie van de initiatiefnemers daarop was toereikend voor zijn fractie, dus zijn fractie kan instemmen met het voorstel. Hij spreekt nogmaals zijn complimenten uit voor de initiatiefnemers.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) maakt de indieners eveneens een compliment voor het initiatiefvoorstel. Hij is blij met de strekt ter vervanging, waarin nu de duurzame betaalbaarheid wordt geborgd middels statuten in combinatie met erfpacht, iets wat zijn fractie graag wilde. De initiatiefnemers hebben zijn fractie ervan overtuigd dat het initiatiefvoorstel een goede toevoeging is in de strijd voor betaalbaar wonen in de stad, juist op de kleinere locaties, waar wooncoöperaties het misschien wat lastiger hebben.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) merkt op dat zij in de commissie namens haar fractie al haar steun heeft betuigd voor dit initiatiefvoorstel. Ook haar fractie geeft de indieners een compliment voor het uitgebreide actieplan. De Partij voor de Dieren vindt dergelijke initiatieven belangrijk, omdat die niet alleen bijdragen aan betaalbaar wonen, maar ook aan betrokkenheid van bewoners en sociale cohesie.

De heer **Van Deún** (PVV) dankt de opstellers van het initiatiefvoorstel voor het vele werk dat ze hebben verricht. Toch ziet zijn fractie het voorstel niet zitten. Er is een enorme woningnood in Utrecht. Daarom wil de PVV woningen voor iedereen en zich niet focussen op alleen woongroepen. Daarom zal de PVV het voorstel niet steunen. Wel zal ze het amendement van de VVD steunen over de financiën, want ook dat is voor de PVV een heikel punt.

Mevrouw **Kleinrensink** (GroenLinks) merkt op dat haar fractie het initiatiefvoorstel uiteraard zal steunen, juist omdat er voor iedereen in Utrecht een plek moet zijn en woongroepen dus ook voor iedereen toegankelijk moeten zijn, dus niet alleen voor de mensen die het kunnen betalen. Er moeten nog dingen worden uitgezocht, maar volgens haar is financieel alles goed geregeld.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) dankt voor de positieve reacties op het initiatiefvoorstel. De heer Wijmenga en zij hebben daar hard aan gewerkt, maar wel met veel steun van onder meer Wouter,

Manon en Renate. Vanuit de Griffie en de ambtenarij is hier echt hard aan gewerkt. Zij denkt dat het initiatiefvoorstel echt een belangrijke toevoeging zal zijn aan de stad. Er staan 600 ouderen in de wachtrij om een plekje te krijgen in een knarrenhof. Knarrenhoven maken heel vaak gebruik van de constructie van wooncorporaties, waardoor zij het makkelijker krijgen in onze stad. Zij denkt ook aan de Stichting Compleks, waar jongeren met een complexe achtergrond, mensen die uitstromen uit de maatschappelijke opvang en vluchtelingen samen een wooncomplex willen oprichten. Ook denkt zij aan Rust en Reuring. En natuurlijk denkt zij ook aan de enige wooncoöperatie die geslaagd is, de wooncoöperatie Overhoop, die afgelopen week De Mantel van Sint-Maarten heeft gekregen, juist omdat deze collectieve woonvorm heel veel betekent voor de buurt en voor de sociale cohesie. Met dit initiatiefvoorstel wordt dus een stap in de goede richting gezet, door niet alleen maar betaalbare woningen te realiseren, maar ook meer sociale cohesie te bewerkstelligen.

Motie 406 (Overzie de financiële impact van nieuwe instrumenten voor Utrechtse Wooncoöperaties) roept op om al in het eerste kwartaal van 2022 een inschatting op hoofdlijnen te geven van de financiële consequenties. In het initiatiefvoorstel wordt gevraagd om in het tweede kwartaal van 2022 met een voorstel te komen waarin ook een overzicht gegeven wordt van de financiële consequenties. Het lijkt haar niet efficiënt om van de ambtenaren te vragen om al een kwartaal eerder een voorloper van de financiële consequenties met de raad te moeten delen. De capaciteit kan beter benut worden om een gedegen voorstel te doen in het tweede kwartaal van 2022. Dat is ietsje later, maar dan heeft men alle informatie bij elkaar. Om die reden onraden de indieners van het initiatiefvoorstel motie 406.

In amendement 143 (Eerst de poen, dan pas doen) wordt voorgesteld het initiatiefvoorstel pas uit te voeren nadat er duidelijkheid is gegeven en een besluit genomen is over de financiën. In het initiatiefvoorstel staat dat een uitwerking van het meest financiële element, de financieringskosten, naar de raad komt en dat op basis daarvoor een voorstel voor de financiering gedaan wordt. Op basis daarvan kan de raad een beslissing nemen. Tot dat moment treedt de beoogde financieringsconstructie ook niet in werking. Het voorgestelde in het amendement zit dus al in het initiatiefvoorstel.

Amendement 143 gaat nog een stap verder, want daarin wordt voorgesteld het hele initiatiefvoorstel nog niet in werking te laten treden. Dat betekent dat ook de extra begeleiding voor woningcoöperaties nog niet van start kan gaan en dat er nog geen onafhankelijk steunpunt komt, terwijl daar wel financiering voor is. En er kunnen ook geen extra locaties voor wooncoöperaties worden aangewezen. Daarmee wordt het kind met het badwater weggegooid, terwijl de financiële voorzichtigheid al in het plan zelf zit. Daarom wordt ook het amendement ontraden.

De heer **Van der Marel** (VVD) merkt op dat er inderdaad geld ter beschikking is gesteld in het collegeakkoord. Daarvan kan in eerste instantie alvast gebruik worden gemaakt om het plan tot invoering te brengen. De uitvoering van het plan vereist een structurele financiering, waarover de raad zich moet kunnen uitspreken. Daarom houdt hij amendement 143 overeind.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) antwoordt dat in het amendement wel degelijk wordt gezegd dat nog niet tot uitvoering van het initiatiefvoorstel mag worden overgegaan. Daarmee zou men geen mandaat hebben om bijvoorbeeld de begeleiding op te starten en te kijken naar extra locaties. Dat lijkt haar onverstandig, maar dat staat nu wel in het amendement.

De heer **Van der Marel** (VVD) stelt dat het voorstel nu wordt opgesneden in twee onderdelen, een materiële kant en een financiële kant. Het is best mogelijk om het begin van het budget, dat al in een

eerdere instantie is gefourneerd, uit te geven voor de ambtelijke voorbereiding. Maar zijn fractie wil gewoon in Q2 een besluit nemen over het hele voorstel.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) stelt dat uiteraard de financiële garantiestelling niet in werking zal treden voordat daarover in Q2 een besluit is genomen door de raad. Wellicht kan de wethouder dit nog eens bevestigen. De indieners van het voorstel zouden het wenselijk vinden dat onder meer het inrichten van een onafhankelijk steunpunt, waar ook financiering voor is, al in werking treedt. Daarom ontraden zij het amendement.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) dankt voor de complimenten aan het adres van de indieners van het voorstel. Ook dankt hij iedereen die aan de totstandkoming van het initiatiefvoorstel heeft bijgedragen.

In amendement 144 wordt voorgesteld de beslispunten 3b en 3c te schrappen. Maar het is juist de kern van het initiatiefvoorstel om de wooncoöperaties te ondersteunen met een steunpunt. Dat zou vervallen met het schrappen van punt 3b. De evaluatiebepaling die daarvoor in de plaats komt, lijkt hem geen probleem, maar het amendement haalt in feite de kern uit het initiatiefvoorstel. Daarom wordt het ontraden.

In amendement 145 wordt voorgesteld het beoogde gemeentelijk aanspreekpunt voor wooncoöperaties breder te zien en er een aanpreekpunt voor collectieve woonvormen van te maken. In de overwegingen van het amendement wordt het collectief particulier opdrachtgeverschap genoemd. Dat is op zich wel een collectieve vorm van ontwikkeling, maar niet per se een collectieve woonvorm. Op dat punt sluiten de overwegingen en het dictum van het amendement niet goed op elkaar aan. In de commissie hebben de indieners van het voorstel al gezegd dat zij bereid zijn om breder te kijken dan alleen naar wooncoöperaties. In die zin kan het amendement aan het oordeel van de raad kunnen worden overgelaten.

De heer **Diepeveen** (wethouder) merkt op dat de door de heer Van Steeg gevraagde monitoring zal plaatsvinden.

Naar aanleiding van het debatje tussen de indieners van het initiatiefvoorstel en de heer Van der Marel merkt hij op dat het college nadrukkelijk kijkt naar beslispunt 5, waarin wordt opgemerkt dat uiterlijk in het tweede kwartaal van 2022 een voorstel aan de raad zal worden voorgelegd over de financieringsconstructie. Over die constructie zal de raad dus eerst een besluit moeten nemen.

De **voorzitter** stelt vast dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. De besluitvorming over het initiatiefvoorstel, de motie en de amendementen zal vanavond plaatsvinden in de digitale stemagenda.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

(Bij hervatting van de vergadering heeft mevrouw Dijkzma het voorzitterschap van de vergadering overgedragen aan de heer Zwanenberg.)

Na hervatting van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

14. Debat positie Nieuwe Zandpad.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) stelt dat er 7 miljoen euro in de prostitutieput beland is. Een overgrote meerderheid van de raad heeft in het verleden ingestemd met een eindeloze zoektocht naar een bouwer/verhuurder van prostitutieplekken aan het Zandpad. Dit was kansloos vanaf het begin. Stadsbelang Utrecht heeft dit reeds in januari 2017 aangegeven, maar er is niet geluisterd. Het college is in opdracht van de raad blijven trekken aan een dood paard. Mensen uit omliggende wijken en buurten waren tegen. De politie vond en vindt het niet uitvoerbaar. Het resultaat is dat er 7 miljoen euro gemeenschapsgeld is uitgegeven voor een plek waar betaald de gemeenschap zou kunnen worden bedreven, als het gelukt zou zijn.

Voorafgaand aan deze vergadering heeft de heer Bos nagedacht over een motie van afkeuring of een motie van wantrouwen, maar wie zou er dan vertrekken? Wie neemt de verantwoordelijkheid en trekt zijn conclusies? Het probleem is dat er in deze raad een te grote collectieve verantwoordelijkheid wordt gedragen voor dit echec. Een dergelijke motie zou schieten in de lucht zijn.

Vanaf het begin was het de wens van Stadsbelang Utrecht en een aantal andere fracties om geen prostitutie op het zandpad mogelijk te maken en deze mogelijkheid te schrappen. Daarom dient de heer Bos motie 407 (Zandpad schrappen als ontwikkellocatie voor enige raamprostitutievoorziening) in, mede namens de fracties van DENK, PVV, VVD, CDA, ChristenUnie en SP. Hierin wordt het college opgedragen de ontwikkeling van een raamprostitutievoorziening op deze locatie onmogelijk te maken. Hierna dient de heer Bos motie 408 (Zandpad schrappen als ontwikkellocatie voor enige prostitutievoorziening) in, mede namens de fracties van DENK, Stadsbelang Utrecht, PVV, VVD, CDA en SP. Hierin wordt het college opgedragen de ontwikkeling van een prostitutievoorziening op deze locatie onmogelijk te maken.

Mevrouw **Bijsterbosch** (D66) vraagt of wat betreft de indieners van de moties ook het bestemmingsplan zou moeten wijzigen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) antwoordt dat dit inderdaad uiteindelijk het gevolg zou zijn.

Mevrouw **Bijsterbosch** (D66) vraagt of Stadsbelang wel op andere plekken een mogelijkheid ziet om de bestemming prostitutie toe te voegen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) antwoordt dat Stadsbelang Utrecht niet tegen prostitutie is. Als er een plek is waar prostitués of exploitanten van locaties veilig gefaciliteerd kunnen worden, dan zal de fractie hieraan meewerken. Op deze locatie is het echter klaar. Omwonenden en belanghebbenden hebben behoefte aan duidelijkheid en die wil de heer Bos geven. Het Zandpad is een gelopen koers. De gemeente moet haar verlies pakken en zich richten op de toekomst, waarin prostitutie op een goede en veilige manier kan worden gefaciliteerd, onder andere door de gemeente.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student & Starter) vindt het vreemd dat Stadsbelang Utrecht het bestemmingsplan wil wijzigen. Student & Starter vindt dat sekswerk gewoon bij Utrecht hoort en dat het Zandpad hier nog steeds voor zou kunnen dienen. De tenders liepen op heel andere punten mis. De partijen moesten namelijk door te veel hoepels springen, waardoor de opdracht te groot voor hen werd, maar dit had niks met de locatie te maken. Mevrouw Sturkenboom begrijpt de logica van Stadsbelang daarom niet.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) antwoordt dat er heel lang getrokken is aan het traject van het

Zandpad door partijen in de raad, onder andere Student & Starter. Zij dragen de collectieve verantwoordelijkheid voor die 7,7 miljoen euro die in de prostitutieput is beland. Dat geld is eigenlijk gewoon weg. De heer Bos vindt het belangrijk om naar alle omwonenden en belanghebbenden een duidelijk statement te maken door te zeggen dat er geen ruimte meer is voor prostitutie of raamprostitutie. Wanneer alleen raamprostitutie onmogelijk gemaakt wordt, bestaat er overigens nog steeds een mogelijkheid om prostitutie in het bestemmingsplan door te laten gaan. Wanneer alleen motie 407 wordt aangenomen, kunnen andere vormen van prostitutie, afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek, nog meegenomen worden in het bestemmingsplan van het Zandpad.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student & Starter) is blij dat een meerderheid in de raad nog wel voor sekswerk in Utrecht is. Wat Student & Starter betreft blijft de gemeente dit doen. Het Zandpad is een soort nieuwe Uithoflijn. Ook Student & Starter is niet blij dat er 7,7 miljoen euro aan is uitgegeven, maar net als bij de Uithoflijn is het hartstikke nodig. Sekswerk heeft een plek in de stad. Mensen willen dit beroep uitoefenen. Nu 7,7 miljoen aangrijpen als argument om sekswerk van tafel te vegen is schandalig. Dit zijn mensen die hun beroep rechtmatig uitoefenen. Op deze manier zou de gemeente zeggen dat ze dit niet wil faciliteren.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) weet niet waar mevrouw Sturkenboom deze gedachten allemaal vandaan haalt. Hij heeft geen voorstelling van de vergelijking tussen prostitutie en de Uithoflijn. Hij vindt het bizar om een trein te vergelijken met een prostitué.

De heer **El Abassi** (DENK) stelt dat de raad voor de zoveelste keer spreekt over het Zandpad. Een aantal partijen wil koste wat kost een prostitutiezone vestigen in de wijk Overvecht. De Overvechters snappen het niet. Partijen willen politiek scoren door meer veiligheid en woonbeleid te beloven, maar nemen ondertussen beslissingen die het tegenovergestelde doen. Politiechef Sitalsing was duidelijk: de prostitutiezone is een grote trekpleister voor criminaliteit, drugs en mensenhandel. Er is juist afgesproken dat men deze zaken niet wil in Overvecht. De heer El Abassi snapt echt niet waarom er gekozen wordt voor Overvecht. Hoe komt het dat de in het DNA van veel raadsleden diepgewortelde algoritmen ervoor zorgen dat men tot de conclusie komt dat de prostitutiezone gevestigd moet worden in Overvecht? Dit is uitgerekend de wijk waarover afgesproken is dat de gemeente er wil werken aan veiligheid en leefbaarheid.

Hoe komt het dat de prostitutiezone in de buurt van een islamitische basisschool komt? In andere locatieonderzoeken werden scholen juist uitgezonderd. Dit is ook te zien in locatieonderzoek van andere gemeenten. Er was in deze raad veel ophef toen een islamitische basisschool gehuisvest werd in de achtertuin van een openbare basisschool. Dat was voor velen de wereld op z'n kop. Er kwam een spoeddebat en het was landelijk nieuws. Wanneer een trekpleister voor criminaliteit, drugs en mensenhandel zich vestigt in de achtertuin van een islamitische basisschool is het muisstil in de raad. Ook wanneer de islamitische basisschool een brandbrief stuurt naar alle raadsleden blijft het hier stil. In de brief geeft de school aan dat leraren, ouders en leerlingen regelmatig prostitutie buiten de school tegen moeten komen. Schoolpersoneel moest maatregelen nemen om het schoolterrein te ontdoen van condooms en injectienaalden. De heer El Abassi citeert uit de brief: "Namens hen, ouders, kinderen, docenten en omwonenden, vragen wij, het schoolbestuur van basisschool Aboe Daoed, u het welzijn van onze kinderen te beschermen. Dit kunt u doen door de bevordering van prostitutie nabij ons schoolterrein te voorkomen. Wij willen u vragen om af te zien van de locatiekeuze uit 2014 voor het Zandpad in Overvecht. Maak de omgeving rond onze school veiliger. Als het niet is voor ons welzijn, dan voor dat van onze kinderen. Ze zijn onvoldoende

weerbaar voor de problemen die inherent zijn aan prostitutie in de buurt." Dit zijn de woorden van een school die al eerder heeft ervaren hoe het is om een prostitutiezone in de buurt te hebben. De heer El Abassi blijft het dus opmerkelijk vinden dat de raad dit niet ernstig genoeg vindt, niet probeert de school te begrijpen of hier überhaupt een woord aan wijdt. Niemand heeft de moeite genomen de school te contacteren of in ieder geval stil te staan bij wat deze keuzes betekenen voor een basisschool. De fractie van DENK hoopt dat de raad alsnog een positieve boodschap kan zenden aan deze basisschool en alle scholen in Utrecht. Daarom dient hij motie 411 (Afwezigheid maatschappelijke en sociale functies toevoegen als criterium aan locatieonderzoek het Nieuwe Zandpad). Hierin wordt het college opgeroepen om bij het locatieonderzoek met betrekking tot het Nieuwe Zandpad ook de afwezigheid van maatschappelijke en sociale functies als criterium mee te nemen.

De heer El Abassi heeft al eerder aangegeven achter het burgerinitiatief van de Overvechters te staan. Daarom dient hij motie 409 (Afzien van de huidige locatiekeuze het Nieuwe Zandpad II) in. Hierin wordt het college opgedragen om af te zien van de locatiekeuze uit 2014 voor het Nieuwe Zandpad in Overvecht.

DENK heeft al vaker aangegeven dat een prostitutiezone niet gevestigd moet worden in woonwijken. Om te voorkomen dat hiertoe straks weer besloten wordt dient de heer El Abassi motie 410 (Geen prostitutiezone bij woonwijken) in. Hierin wordt het college opgedragen om in het lokale prostitutiebeleid vast te stellen dat er in woonwijken geen ruimte is voor een prostitutiezone, om voor toekomstige prostitutiezones in Utrecht uit te wijken naar andere gebieden en de raad hierover te informeren.

Mevrouw **Schers** (GroenLinks) vraagt wat de definitie van de heer El Abassi van een prostitutiezone is. Is dat wat het Nieuwe Zandpad beoogt te zijn, met tientallen of honderd werkplekken, of is dat al een plek waar tien sekswerkers kunnen werken?

De heer **El Abassi** (DENK) antwoordt dat hij bewust het woord "prostitutiezone" heeft gebruikt, omdat dat een zone is waar prostitutie plaatsvindt. Sommigen noemen het sekswerk. In het verleden waren er zogeheten tippelzones. Het gaat om al het soort werk dat, zoals de heer Sitalsing dat noemde, een trekpleister is voor criminaliteit, drugs en onveiligheid.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student & Starter) vraagt of DENK niet denkt dat, wanneer het sekswerk uit de stad wordt verbannen, de illegaliteit gaat toenemen en daarmee de criminaliteit en onveiligheid. Dit kan juist weggenomen door sekswerk te legaliseren en een plek te bieden. Door alle voorzorgsmaatregelen die al genomen zijn de afgelopen tijd wordt het een veel veiligere plek.

De heer **El Abassi** (DENK) vindt het bijna gênant om dit na zo veel debatten nog uit te moeten leggen. Hij heeft nooit gezegd tegen een prostitutiezone te zijn. In zijn bijdrage gaf hij duidelijk aan waarom hij vindt dat deze niet in Overvecht moet komen. Hij heeft ook aangegeven waarom hij vindt dat de zone niet in de buurt van een school of een woonwijk moet komen. De genoemde redenen komen vanuit de politie. De raad is het er ook over eens dat de veiligheid niet gewaarborgd kan worden. Dit moet de gemeente niet willen in de achtertuin van woningen of een basisschool.

Mevrouw **Bijsterbosch** (D66) stelt dat in de commissie breed gedeeld werd dat men geen vijfde tender wilde op deze manier. Veel partijen zeiden dat er niet meer alleen naar Overvecht gekeken moest worden, maar dat er ook verkend moest worden waar kleinschalig een en ander mogelijk is.

De heer El Abassi noemt nu allerlei beperkingen voor nieuwe locaties op. Hoe kansrijk acht DENK het dat er buiten Overvecht een andere plek gevonden wordt?

De heer **El Abassi** (DENK) antwoordt dat hij in zijn bijdrage een flink aantal vragen had gesteld, ook aan de raad en zeker ook aan D66, waarop hij geen antwoord heeft gekregen. Hij stelt dat hij geen beperkingen heeft genoemd, maar mogelijkheden. Hij roept op om, wanneer een keuze gemaakt wordt, er rekening mee te houden waar de zone geplaatst wordt. Dit moet dus niet in de achtertuin van een basisschool gebeuren. De heer El Abassi kent geen enkel ander voorbeeld in Nederland van een prostitutiezone in de achtertuin van een basisschool. Het is dan ook niet vreemd dat op alle locatieonderzoeken die de heer El Abassi op internet vindt dit soort locaties uitgezonderd worden. Het is opvallend dat dat hier niet gebeurt en dat D66 hier niks van zegt.

Mevrouw **Bijsterbosch** (D66) vindt het woordgoochelaarij om beperkingen mogelijkheden te noemen. Ze vraagt of de heer El Abassi denkt dat het door alle extra eisen makkelijker of moeilijker wordt om een nieuwe locatie te vinden?

De heer **El Abassi** (DENK) antwoordt dat waar een wil is een weg is. Als de raad het wil, gebeurt het. De keuze voor Overvecht is politiek. Wanneer de raad wil dat de zone op een industrieterrein komt of op Rijnenburg in plaats van windmolens, dan kan dat. Dat weet mevrouw Bijsterbosch ook. Hij zoekt graag samen met haar naar een nieuwe oplossing en denkt dat ze er dan met z'n allen uit zullen komen.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student & Starter) hoort net als D66 alleen maar beperkingen. In de commissie bleek dat men open stond voor het idee dat deze tender zo niet langer kan en dat er bijvoorbeeld gekeken moet worden naar het meer spreiden van sekswerk. DENK werpt alleen maar beperkingen op. In Rijnenburg ziet mevrouw Sturkenboom geen faciliteiten en veiligheid. Voor een industrieterrein geldt hetzelfde. Sekswerkers worden dan in een hoekje weggestopt. Daar is het onveilig en neemt de criminaliteit alleen maar toe. Dan wordt er geen recht gedaan aan het beroep van sekswerkers. Hoe reflecteert DENK hierop?

De heer **El Abassi** (DENK) antwoordt dat zijn fractie zich juist sterk maakt voor veiligheid. Hij zou graag een debat willen voeren over hoe de veiligheid gewaarborgd kan worden, zeker omdat hij hoort dat de politie en de handhaving dat niet kunnen. Hij heeft het hierbij niet alleen over de prostitués, maar ook over de buurt eromheen. Hij wil veiligheid hebben voor alle Utrechters. Als Student & Starter hier ook zo ver denkt, staan ze aan dezelfde kant en wil de heer El Abassi graag met hen meedenken.

De heer **Van Deún** (PVV) heeft het idee dat de raad het commissiedebat overdoet. Het standpunt van de PVV is heel simpel: stop ermee, onmiddellijk, nu meteen. Dit moet netjes aan de markt overgelaten worden. Als de markt met initiatieven komt, kunnen die beoordeeld worden, net als bij alle bedrijven gebeurt. De PVV vindt net als de meesten in de raad dat sekswerker een normaal beroep is en dat hoeft je dus niet te ondersteunen. Daarom ondersteunt de heer Van Deún de moties van de heer Bos van Stadsbelang Utrecht.

De heer **Van Steeg** (CDA) stelt dat er in de commissie uitgebreid is stilgestaan bij de mislukte tender over het Zandpad. Bij het debat werd eens te meer duidelijk dat er een coalitieplan lag dat lang breed

is gesteund, maar dat in de praktijk weinig realiteitswaarde had. In de praktijk kon het eigenlijk niet werken. Dat bleek ook uit het stoppen van de tender. Het CDA is er in ieder geval blij om dat de gemeente ervoor gekozen heeft om te stoppen. Dit is het moment om te stoppen met deze plek. De zone moet niet in Overvecht komen. Hierom staat het CDA onder de moties van Stadsbelang. Daarnaast is er gesproken over de vertrouwensbreuk met de partij die zei het te organiseren binnen deze tender. Dat is niet gelukt. Kan de burgemeester aangeven wat dit betekent. Hoe staat het met de vertrouwensbreuk? Moet de gemeente niet stoppen met de samenwerking met deze partij?

Mevrouw **Streefland-Driesprong** (ChristenUnie) heeft geen vertrouwen in het opnieuw ontwikkelen van raamprostitutie aan het Zandpad. Een vijfde tender is onwenselijk. Inmiddels zijn de gemaakte kosten zeer hoog. De ChristenUnie dient graag de motie van Stadsbelang Utrecht mede in. Met betrekking tot de vraag of de bestemming van het Zandpad moet wijzigen wacht de fractie de uitkomsten van het onderzoek van de expertcommissie af.

De expertcommissie buigt zich over de vraag wat er nu moet gebeuren. Vorige week heeft de raad haar wensen over samenstelling en onderzoeksvragen al kunnen delen. De ChristenUnie zou het bijvoorbeeld onwenselijk vinden als er geen betrokkenheid van politie en OM, met kennis over mensenhandel, zou zijn. Er moeten ook vertegenwoordigers zijn uit de seksbranche, uit de bancaire en fiscale wereld en uit de hulpverlening. Na het commissiedebat bedacht mevrouw Streefland dat de samenstelling ook politiek gevoelig zou kunnen liggen. Als de raad de commissie snel aan de gang wil zetten, is een commissie met 15 leden ondenkbaar en misschien zelfs niet werkbaar. De ChristenUnie dacht aan een kleinere samenstelling, met daarin deskundigen zonder een bepaald belang. Deze groep kan vervolgens vertegenwoordigers en experts raadplegen. Deze manier zou meer werkbaar zijn. Kan de burgemeester toezeggen dat zij over een paar weken bij de raad terugkomt met ideeën over de samenstelling? Ziet zij ook iets in dit model? Kan zij dan ook de opdracht delen? Er is al veel medegedeeld. Het is goed als dit nog één keer scherp langs de raad komt.

Mevrouw **Meerding** (VVD) had in de commissie al duidelijk aangegeven hoe de VVD kijkt naar de ontwikkeling van prostitutie op het Nieuwe Zandpad. Kort samengevat is de fractie inmiddels het vertrouwen verloren dat het Nieuwe Zandpad nog met succes gerealiseerd kan worden op de huidige locatie. Daarom vindt de VVD dat de prostitutiebestemming van het Zandpad moet worden afgehaald. Zo krijgen bewoners duidelijkheid. De fractie had hier het liefst zelf een motie over ingediend, maar de heer Bos was haar voor. Daarom doet ze mee met de twee moties die door Stadsbelang zijn ingediend.

Mevrouw **Schers** (GroenLinks) is blij met de toezegging van het college dat de stedelijke klankbordgroep, die thans van start is gegaan met Belle Hulpverlening, en de klankbordgroep van het Zandpad structureel betrokken gaan worden bij de uitwerking van het beleid dat het college gaat ontwikkelen naar aanleiding van het rapport van de commissie-Sorgdrager. Zolang er twee klankbordgroepen zijn voor verschillende groepen sekswerkers is GroenLinks van mening dat ze gelijkwaardig betrokken dienen te worden. Kunnen de wethouder en de burgemeester dat toezeggen? Aansluitend hierop ziet GroenLinks graag dat de expertise van sekswerkers, zowel van de klankbordgroep als van degenen die op persoonlijke titel geraadpleegd worden, financieel de waardering krijgt die deze expertise verdient. De uitwerking van het beleid dat uit de stedelijke visie van de expertcommissie volgt is in de ogen van GroenLinks een extra inzet die de gemeente gaat plegen op dit thema. Het is dus ook een extra inzet voor de klankbordgroep, die, zoals toegezegd,

daarbij structureel betrokken gaat worden. Zijn de wethouder en de burgemeester het daarmee eens en kunnen ze de raad in Q1 duidelijkheid verschaffen over hoe die extra inzet bovenop de begroting van Belle Hulpverlening en de reguliere subsidie voor de klankbordgroep van het Zandpad bekostigd wordt?

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vraagt of hij goed begrijpt dat GroenLinks vindt dat de klankbordgroep beloond moet worden voor het feit dat ze een klankbordgroep zijn?

Mevrouw **Schers** (GroenLinks) antwoordt dat er extra inzet gepleegd wordt door de klankbordgroep. Toen Belle Hulpverlening zijn begroting indiende, wist ze niet dat er een heel traject aankwam voor een stedelijke visie. Die komt er wel aan. Dan wordt er meer verlangd van de klankbordgroep. Dan moet daar ook wat tegenover staan.

Mevrouw **Streefland-Driesprong** (ChristenUnie) stelt dat er veel klankbordgroepen in de stad zijn. Deze worden ook niet extra gefinancierd. Is het bovendien niet zo dat hun inbreng nu een wat andere focus heeft en er niet zozeer een focus bovenop komt? Is het dus gerechtvaardigd om dit te vragen?

Mevrouw **Schers** (GroenLinks) verschilt hierover van mening met de ChristenUnie. GroenLinks vindt dit wel gerechtvaardigd. De sekswerkers in de klankbordgroep krijgen een vergoeding. Daar is een keuze gemaakt. Daar kan ook een andere keuze gemaakt worden. Mevrouw Schers vraagt het college om hier nog eens naar te kijken. Het is namelijk een groep mensen die niet zo makkelijk zijn stem laat horen. Daar kan een extra prikkel aan toegevoegd worden.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft het volgende van "hear say", maar wil het toch op tafel leggen. Hij is recent geconfronteerd met berichten van mensen die werkzaam waren op het Zandpad dat er fraude is gepleegd met geld dat vanuit de gemeente is betaald aan allerlei partijen. Hier schrok hij van. Nu hij dit verzoek hoort van GroenLinks schrikt hij hier nog meer van. Zou het college willen reflecteren op dit verhaal dat de heer Bos heeft van mensen dicht bij de bron?

Mevrouw **Schers** (GroenLinks) hoort geen vraag aan haar gesteld worden, maar aan het college. Kunnen de wethouder en de burgemeester toezeggen dat individuele sekswerkers, wiens expertise wordt geraadpleegd, als externe experts worden beloond en dat er niet van uitgegaan wordt dat zij hun kennis vrijwillig dienen te delen?

Thuiswerken is voor het deel van de sekswerkers die dat doen bijzonder kwetsbaar. Overlast is niet door iedere thuiswerkende sekswerker te voorkomen. De wethouder was bijzonder positief over de samenwerking tussen VTH en Belle Hulpverlening. Samen komen ze aan de deur na overlastmeldingen. Van de wethouder wil GroenLinks weten of het klopt dat woningcorporaties pas na vier meldingen van overlast VTH inschakelen? Dit heeft de fractie vernomen van Belle. Kan dit niet eerder? Het is onwenselijk dat pas in een reeds geëscaleerd stadium hulpverlening wordt ingeschakeld en huisuitzetting misschien niet meer te voorkomen is. De gemeente heeft hier een verantwoordelijkheid. De gemeente heeft een grote rol gespeeld in het sluiten van het gros van de legale werkplekken. Thuiswerken was, zoals de wethouder en de burgemeester eerder bevestigden, niet altijd een vrije keuze. Kan de wethouder daarom toezeggen met woningcorporaties in gesprek te gaan over het in een vroeg stadium inschakelen van VTH en Belle Hulpverlening bij overlastmeldingen in geval van thuiswerkende sekswerkers? Kan het college ook toezeggen om

binnen het redelijke alles in het werk te stellen om huisuitzettingen van thuiswerkende sekswerkers te voorkomen, zolang er geen nieuwe legale alternatieve werkplekken voor sekswerkers in Utrecht zijn gerealiseerd?

Mevrouw **Assen** (PvdA) kan door de beperkte tijd helaas niet op alles ingaan. De PvdA wil graag een toezegging dat de commissie–Sorgdrager zonder taboes alle mogelijkheden tot sekswerk verkent. Daarom moet die commissie, naast bijvoorbeeld de politie, een afspiegeling zijn van alle takken van sekswerk en hulpverlening, zoals de tussenvoorziening en Belle. De PvdA hoort graag een toezegging. Daarnaast wil de fractie dat in de tussentijd maatwerk wordt geleverd om de ongebruikte vergunningen voor seksbedrijven te vergunnen en waar mogelijk meer ruimte te bieden.

Mevrouw **Streefland–Driesprong** (ChristenUnie) had ook al een reflectie gegeven ten aanzien van de samenstelling van de commissie. Hoe ziet de PvdA dit? Aan de ene kant is mevrouw Streefland het ermee eens dat je een zo breed mogelijke vertegenwoordiging wilt. Aan de andere kant is dat onwerkbaar, omdat die groep politiek gevoelig kan liggen. Voelt de PvdA ook voor het model waarin er een kleine groep is van relatief neutrale deskundigen die de vertegenwoordigers hieraan verbinden?

Mevrouw **Assen** (PvdA) hoort graag de mening van de burgemeester hierover, maar ze wil dan wel overtuigd zijn dat alle takken binnen het sekswerk echt gehoord en vertegenwoordigd worden. Dat is nu een punt van zorg.

De PvdA vindt een nieuwe tender zinloos, zeker met deze omvang en de beperkingen die er in de financiële wetgeving liggen. Sekswerk is echter een legaal beroep. Op deze manier is dat in de praktijk weinig waard. Sekswerk hoort thuis in Utrecht en sekswerkers staan al veel te lang in de kou. De PvdA ziet toekomst in kleinschaligere en andere vormen van sekswerk. Dit kan ook op andere plekken in de stad, maar mevrouw Assen wil geen oude schoenen weggooien voor er nieuwe zijn. De fractie zal de moties van Stadsbelang dus niet steunen.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student & Starter) concludeert, na het mislukken van heel veel tenders, dat dit niet de manier is waarop het zou moeten gaan. Maar Student & Starter staat er niet achter om dat gelijk te stellen aan het verbannen van sekswerk uit Utrecht. De fractie is dan ook benieuwd wat er gedaan kan worden om die tenders te verbeteren. Student & Starter hoort namelijk dat organisaties door te veel hoepels moeten springen. Het is voor hen niet te doen zo'n tender in te stappen en te voltooien. Kunnen de burgemeester en de wethouder aangeven wat de gemeente kan doen om deze tenders wat makkelijker te maken? Of kunnen ze aan de voorkant al bij organisaties aangeven wat deze zouden kunnen verbeteren om die tenders wel te doorlopen?

De heer **Van Steeg** (CDA) merkt op dat Student & Starter die tender de afgelopen vier jaar wel gesteund heeft. Voelt mevrouw Sturkenboom zich niet enorm bekocht door de ontstane situatie?

Mevrouw **Sturkenboom** (Student & Starter) antwoordt dat dit niet het geval is. Als tenders te lastig waren is het een heel ander verhaal. Het CDA probeert hier de tenders gelijk te stellen met het weghalen van sekswerk uit de stad. Hier staat Student & Starter niet achter.

De heer **Van Steeg** (CDA) merkt op dat mevrouw Sturkenboom dit voor hem invult. Hij bedoelt te zeggen dat men al wist dat het ontzettend moeilijk was om aan deze tender te voldoen. Mevrouw

Sturkenboom is een warm pleitbezorger om prostitutie eenvoudiger te maken in de stad. Waarom heeft zij de afgelopen jaren deze tender dan steeds gesteund?

Mevrouw **Sturkenboom** (Student & Starter) antwoordt dat dit voorlopig de enige manier was om sekswerk überhaupt nog ergens te realiseren. Met tenders krijgen meerdere partijen de kans om sekswerk te realiseren. Het Zandpad kan hier wat Student & Starter betreft nog steeds onderdeel van zijn. Waar het CDA, Stadsbelang en andere partijen nu toe oproepen is om het Zandpad eigenlijk gelijk te elimineren als plek voor sekswerk. Hier staat Student & Starter niet achter.

Mevrouw **Meerding** (VVD) hoort mevrouw Sturkenboom al een paar keer zeggen dat tenders te lastig zijn en dat het allemaal makkelijker moet. Hoe ziet ze dit concreet voor zich? De raad heeft kaders meegegeven die zien op de veiligheid en het welzijn van de sekswerkers. Dit is een van de factoren die een tender inderdaad ingewikkelder maken, omdat marktpartijen daaraan moeten voldoen. Moeten er bijvoorbeeld aan die dingen minder hoge eisen gesteld worden?

Mevrouw **Sturkenboom** (Student & Starter) antwoordt dat dit precies de vraag is die zij nu aan de burgemeester stelt. Als er een tender wordt uitgezet en de gemeente weet al van een aantal partijen dat ze interesse hebben, kan daarvoor al het gesprek aangegaan worden. Dit kan juist vanuit het oogpunt van het welzijn van sekswerkers gedaan worden. De partijen hebben misschien niet altijd de kennis om een tender met heel veel financiële regels in te gaan. Mevrouw Sturkenboom wil aan de burgemeester vragen welke kansen er eventueel nog meer zijn.

Mevrouw **Meerding** (VVD) vraagt wat het dan betekent als de marktpartijen zeggen dat niet te kunnen dragen.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student & Starter) antwoordt dat een tender dan misschien anders ingericht kan worden of dat er dan misschien heel andere middelen uitgezet moeten worden om sekswerk wel mogelijk te maken in Utrecht. In plaats van één heel grote tender moet er misschien meer gespreid worden over de stad voor kleinere locaties. Misschien moet de gemeente deze kant op, maar dat betekent niet meteen dat het Zandpad weg moet. Er zou wel gekeken kunnen worden naar het opknippen van een tender.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt mevrouw Sturkenboom een beetje huilerig vanochtend. Ze heeft samen met andere partijen 7 miljoen in de put gegooit. Nu zegt ze dat de tender misschien anders ingestoken moet worden. Ze wist al dat deze hele exercitie een kansloos verhaal was. Daar draagt zij verantwoordelijkheid voor. Ze heeft gewoon 7 miljoen euro prostitutiegeld op haar voorhoofd staan. Ze moet nu niet opeens vragen gaan stellen hoe het anders gedaan zou moeten worden. Dat had ze jaren geleden moeten doen.

De **voorzitter** stelt vast dat er geen vraag wordt gesteld.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student & Starter) wil toch kort reageren op deze persoonlijke aantijgingen. Zij laat deze van zich afglijden, want dit is niet de stijl van Student & Starter. De partij is constructief. Als er een aantal tenders niet goed gaan, moet er bekeken worden hoe het eventueel wel anders kan. Nu stellen partijen tenders gelijk aan het verbannen van sekswerk. Hier staat Student & Starter niet achter. Stadsbelang zegt nu eigenlijk: het komt ons wel goed uit dat die tender 7 miljoen heeft

gekost, want daarmee kunnen we sekswerk onmogelijk maken. Dat is pas een foute redenering.

Mevrouw **Bijsterbosch** (D66) vond de commissiebehandeling vrij volledig. Ze heeft nog een korte vraag. De burgemeester had toegezegd dat ze over een paar weken de opdrachtstelling, zoals geformuleerd aan de commissie–Sorgdrager, wel met de raad wilde delen. Een aantal fracties sprak al over de samenstelling. Misschien is het mooi om in die brief ook iets mee te nemen over de samenstelling van de commissie. Mevrouw Bijsterbosch sluit af met de burgemeester veel succes en wijsheid toe te wensen.

De voorzitter schorst hierop de vergadering.

Na heropening van de vergadering verleent de voorzitter het woord aan de burgemeester.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) kijkt terug op een zeer inhoudelijk en goed commissiedebat. De hoofdlijnen van de standpunten van de verschillende fracties zijn hier in de raadsvergadering nadrukkelijk weergegeven en deels vertaald in een aantal moties. De reacties op de moties zullen waarschijnlijk geen verrassingen opleveren.

Het is ontzettend jammer dat de tender niet tot een goed einde is gebracht. Tegelijkertijd was het wel belangrijk om bijtijds die conclusie te trekken. Er werd gezegd dat de tenders te ingewikkeld zijn en dat er door veel hoepels gesprongen moet worden. Dat laatste is waar, maar dat heeft de raad destijds bewust afgesproken. Aan de ene kant betreft dit een legaal beroep, maar de branche kent wel kwetsbaarheden. Daarom moeten de mensen die daarin werken beschermd worden. Daarom kan een toezichthouder namens de gemeente niet tegelijkertijd een financieringsrol op zich nemen. Wanneer er misstanden ontstaan en je die aan de kaak zou moeten stellen, bijt je jezelf daarmee financieel in je staart. De raad heeft dat destijds om goede redenen zo vastgelegd. Daar is uiteindelijk wel dit hele verhaal op gestrand.

Stadsbelang Utrecht zegt in de moties 407 en 408: stop met deze locatie. De burgemeester heeft in het commissiedebat aangegeven dat ze dat niet op voorhand, terwijl een commissie verschillende opties wil verkennen, wil doen. Ze sluit niet uit dat de gemeente naar een ander model gaat. Het zou dus ook kunnen dat aan het eind van dit denkwerk en het advies van de commissie de uitkomst is dat het misschien op andere plekken in de stad moet gebeuren. Maar in deze moties wordt op voorhand gezegd dat op deze plek geen zone meer mag komen. Ook gelet op het feit dat er relatief weinig plekken zomaar te vinden zijn, vindt de burgemeester het echt niet verstandig om dit nu uit te spreken. Om die reden ontraadt de burgemeester beide moties.

De heer El Abassi had ook een aantal moties ingediend. Er ontstond een debat over de vraag of deze moties wel of niet beperkingen zijn bij de zoektocht naar een nieuwe locatie. De burgemeester stelt vast er volgens deze moties feitelijk nergens in de stad meer een plek gevonden kan worden. Op heel veel plekken in een verdichtende stad zijn maatschappelijke en sociale functies. Die zijn bijna altijd in de buurt. De heer El Abassi zei vervolgens dat de zone dan maar naar een industrieterrein moest. Dat heeft natuurlijk ook weer gevolgen voor de veiligheid van bijvoorbeeld de mensen die op die plek hun werk moeten doen. Het is belangrijk om een aantal van de noties die hij in de moties naar voren brengt mee te nemen. Zo moet er gelet worden op maatschappelijke en sociale functies. Er moet naar de locaties gekeken worden en wat die betekenen voor de omgeving en voor de mensen die het sekswerk doen. Maar de voorschriften die in de motie staan kunnen ook zo uitgelegd worden dat er bijna nergens meer ruimte is. Daarom ontraadt de burgemeester de drie moties. Ze geeft de raad ter overweging het volgende mee. Als er vanuit de commissie een voorstel komt voor

een vorm hoe men in Utrecht het sekswerk verder vorm kan geven en niet met een voorstel voor een locatie, is dat het moment om deze discussie in de raad opnieuw te voeren. Wat vindt de raad wel of niet aanvaardbaar op bepaalde locaties? De burgemeester wil het debat geen onrecht aandoen, maar denkt dat het verstandiger is om het debat dan te voeren in plaats van het op deze manier te doen. Er kan wel gezegd worden dat het geen beperkingen zijn, maar voor iedereen die de zoektocht doet, zijn het wel degelijk beperkingen. Zo zijn ze ook bedoeld.

De heer **El Abassi** (DENK) schrikt hiervan. Hij heeft bewust gekozen voor deze benaming, omdat dit juist in het locatieonderzoek van de tippelzone was opgenomen. Als de burgemeester aangeeft dat het daarmee eigenlijk onmogelijk is, dan zou hij willen vragen of de zoektocht naar een tippelzone dan echt een zoektocht was of werd toen aan de voorkant alles al uitgesloten?

Mevrouw **Dijkma** (burgemeester) antwoordt dat zij overvraagd wordt, omdat zij helemaal niet betrokken was bij de zoektocht naar een locatie voor een tippelzone. Ze weet wel dat er eerder, ook bij de locatiekeuze voor het Nieuwe Zandpad en de inrichting daarvan, rekening gehouden is met maatschappelijke functies in de omgeving. Men kan vinden dat dat niet afdoende was. De heer El Abassi heeft het over "de achtertuin", maar er zit nog water tussen. De locatie was zo ingericht dat er vanaf een afstand geen zicht was op, in dit geval, de ramen. Dit punt is in de hele ontwikkeling dus wel degelijk meegenomen. Het debat hierover wordt nu soms kort door de bocht samengevat.

De heer **El Abassi** (DENK) stelt dat het locatieonderzoek van de tippelzone op internet te vinden is. Er kan even geschorst worden, zodat de burgemeester even op kan zoeken of het allemaal klopt wat de heer El Abassi zegt. De ambtenaren kunnen dat eventueel toelichten. Het staat er heel duidelijk. Sterker nog, op internet is geen locatieonderzoek te vinden waarin die maatschappelijke functies niet meegenomen worden. Waarom gebeurt dat hier niet? De heer El Abassi had ook gevraagd of er überhaupt contact was opgenomen met deze school, maar beperkt de vraag tot waarom dit nu niet in het locatieonderzoek is opgenomen.

Mevrouw **Dijkma** (burgemeester) antwoordt dat het commissiedebat nu overgedaan wordt en ze hier niet voor voelt. De onderliggende suggestie is dat de burgemeester niet weet wat daar wel of niet gebeurd is. Daar gaat het niet om. Ze is het gewoon niet eens met de heer El Abassi. Bij het Zandpad is wel degelijk rekening gehouden met de omgeving, maar de heer El Abassi vindt het onbevredigend hoe dat gedaan is. De raad heeft destijds ook dit punt willens en wetens gewogen en kwam tot de conclusie dat het op die plek kon.

De heer **El Abassi** (DENK) vindt "willens en wetens" een containerbegrip waar hij weinig mee kan. Hij is vooral op zoek naar een antwoord op de vraag waarom het hier niet gedaan is. Als het wel overwogen is, hoort hij graag waarom hiervoor gekozen is. Hij vraagt zich af of de burgemeester wel ziet wat dit doet met de school. Ze zegt dat er nog een stukje water tussen zit. Heeft de burgemeester überhaupt wel met de school gesproken? Is er contact geweest met de school? Is er bijvoorbeeld een brief teruggestuurd? Of zijn al deze geluiden genegeerd? De school heeft echt ervaren wat er gebeurt met een prostitutiezone in de buurt. Het is schrijnend wat er in de brandbrief staat.

Mevrouw **Dijkma** (burgemeester) antwoordt dat nu, bij de beëindiging van een tender, een debat overgedaan wordt dat een paar jaar geleden in de raad gedaan is. Dat is nu niet de bedoeling. Deze

tender is gestopt. Een commissie is gevraagd om op een brede manier te kijken naar hoe sekswerk in Utrecht een plek kan krijgen. Dat kan betekenen dat deze locatie opnieuw in beeld komt. Het kan ook betekenen dat dat niet zo is. Daar is het oordeel van de commissie voor nodig. De burgemeester wil hierop wachten. De heer El Abassi haalt een debat terug dat hij met de voorganger van de burgemeester heeft gevoerd. Dat kan, maar het proces is een stap verder.

De heer **El Abassi** (DENK) probeert het antwoord van de burgemeester te begrijpen, maar hoe meer hij doorvraagt, hoe schrijnender hij het antwoord vindt klinken. Hij heeft de vraag inderdaad gesteld aan de voorganger van de burgemeester. Hij heeft hier toen geen antwoord op gekregen. Dat betekent dat ook de school er geen antwoord op heeft gekregen. Sterker nog, er is nooit contact geweest met de school. Mensen wachten op antwoorden. De heer El Abassi is in de positie om vragen te stellen en wil graag antwoorden. Hij gunt de burgemeester alle tijd om dit uit te zoeken tijdens een schorsing, maar hij wil er wel antwoord op. De heer El Abassi doet geen debat over, maar wacht nog steeds op een antwoord op een vraag die hij eerder gesteld heeft.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt dat de burgemeester wel erg makkelijk de verantwoordelijkheid om hier op een goede manier mee om te gaan van zich afschuift door te zeggen dat het een andere burgemeester was en een andere tijd. De fractie van DENK stelt een heel legitieme vraag.

Mevrouw **Dijkma** (burgemeester) zal hier aan het einde van haar inbreng op terugkomen. De heer Van Deún heeft gezegd: laat het lekker aan de markt over. In de komende maanden zal duidelijk worden wat de experts hierover zeggen. De burgemeester denkt dat de betrokkenheid van de overheid als toezichthouder belangrijk is. De markt zal hier nooit in volle omvang alleen aan de orde zijn, omdat dit nu eenmaal gaat over een beroepsgroep met mensen die kwetsbaar werk doen. Het is dus nodig dat de kwetsbaarheden goed in beeld zijn.

De heer **Van Deún** (PVV) onderschrijft ten dele het antwoord van de burgemeester, maar merkt op dat er in de industrie ook allerlei werknemers in gevaarlijke beroepen werken. Ook hier heeft de gemeente een zorgtaak. Wat is nou het verschil? Dit kan toch gewoon aan de markt overgelaten worden?

Mevrouw **Dijkma** (burgemeester) antwoordt dat dit voor een deel ook gebeurt. Er zijn escortbureaus of andere seksinrichtingen die volledig markt zijn. Wanneer je een tender uitzet, is in principe de markt ook aan zet. Er zit ook geen overheidsfinanciering in. In die zin wordt het aan de markt overgelaten. Dat betekent echter niet dat je er nooit een relatie mee hebt. Met andere bedrijfstakken heeft de gemeente in haar rol van toezichthouder ook wel degelijk een relatie. De burgemeester is het dus minder oneens met de heer Van Deún dan hij misschien denkt.

De heer Van Steeg gaf aan dat ook zijn fractie wil stoppen op de huidige locatie. Hij vroeg hoe er gekeken wordt naar de samenwerking met de tenderpartij. Eerder had de burgemeester al tegen de raad gezegd dat er wel wat gebeurd is. Er kan niet zomaar doorgeschakeld worden alsof dat niet gebeurd is. De burgemeester heeft er echter weinig behoefte aan om daar nu veel woorden aan te wijden. Het is vervelend dat het zo gelopen is. De gemeente is hier ook niet blij mee. Uiteindelijk heeft dat wel geleid tot het stoppen van de tender. De burgemeester komt zo nog te spreken over de opdracht en over de samenstelling van de commissie. Die krijgen nu in alle breedte vorm. De gemeente schakelt niet door naar weer een nieuwe tender in precies dezelfde manier van werken.

Iedereen, de heer Bos het meest bloemrijk, heeft vastgesteld dat deze route niet succesvol is geweest.

De heer **Van Steeg** (CDA) vraagt of de burgemeester de opvatting deelt dat je in een normale markt tegen zo'n partner zou zeggen dat je er niet meer mee samenwerkt.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) antwoordt dat zij graag haar eigen woorden kiest.

De burgemeester vond de manier waarop de ChristenUnie de werking van de commissie beschreef wel goed. Je moet alle expertise hebben, ook vanuit de sekswerkers zelf, maar het moet geen Poolse landdag worden, in een enorm grote samenstelling, en er moet ook geen directe belangenbehartiging zijn. Dat zijn twee belangrijke voorwaarden. Die kennis is nodig. Het belang van politie en OM kunnen ook behartigd worden doordat er iemand in de commissie zit die expert is op het gebied van mensenhandel en in wie politie en OM ook vertrouwen hebben. Het is ook belangrijk dat er iemand vanuit de sekswerkersbranche naar voren komt die breed vertrouwen geniet bij verschillende vormen van sekswerkers. De klankbordgroep kan ook een rol spelen in de advisering en de gesprekken met de commissie.

Mevrouw Bijsterbosch vroeg of de burgemeester niet alleen met de opdracht terug naar de raad wil komen, maar ook met wie zij op het oog heeft voor de commissie. Dit vindt de burgemeester prima. Ze vraagt de raad echter wel om het werkbaar en onafhankelijk te houden. Daarmee is niet gezegd dat die expertise geen plek krijgt. Dit vindt de burgemeester wel van belang. Anders wordt er over de hoofden van mensen heen gepraat, zonder dat er met hen gesproken wordt.

De VVD-fractie heeft de antwoorden op haar vragen gekregen in de reactie op de moties van de heer Bos.

In antwoord op de vragen van mevrouw Schers meldt de burgemeester dat de klankbordgroepen natuurlijk betrokken worden. Wethouder Eerenberg kan vanwege andere werkzaamheden niet aanwezig zijn. De burgemeester stelt dat het buiten kijf staat dat er gelijkwaardigheid in betrokkenheid moet zijn. De burgemeester weet dat sekswerkers per bijeenkomst een vergoeding krijgen. Als er meer van hen gevraagd wordt, zijn er meer bijeenkomsten en krijgen ze daarmee vanzelf wat mevrouw Schers vraagt. Het lijkt de burgemeester onverstandig om daar nog meer bovenop te doen.

Mevrouw **Schers** (GroenLinks) heeft begrepen dat de vergoeding is gebaseerd op tien bijeenkomsten. Als het er meer worden, past dit niet in de begroting van Belle Hulpverlening. Is de burgemeester dan bereid om met Belle in gesprek te gaan om te bekijken hoe dat bekostigd wordt?

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) vindt dit lastig. Ze zou eerst willen verifiëren of er wel echt een probleem is. Deze verantwoordelijkheid wil zij bij de wethouder willen neerleggen. Ze kan zich voorstellen dat deze mensen mans genoeg zijn om, als er echt een probleem is, dit aan te kaarten. Een toezegging zonder dekking op voorhand vindt de burgemeester een slag te ver gaan. De uithuiszetting is aan de orde geweest. Dit is een complexe zaak. Als er alleen sprake is van illegale prostitutie, is dit voor de gemeente als toezichthouder geen reden om tot uithuiszetting over te willen gaan. Maar dit zijn vaak situaties met multiproblematiek. Dan vind je in diezelfde woning bijvoorbeeld ook drugs of iets anders. Dan is het echt een andere situatie. Dan grijpt de gemeente namelijk wel in. Als er ook andere vormen van criminaliteit zijn, kan de gemeente niet weggijken.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vraagt of het college, als het die vraag zou inwilligen, dan niet in

de plek van verhuurders gaat staan. Die hebben regels met betrekking tot het werken in huis. Er is ook weleens een hoger risico op brand of opstalschade. Dat kan niet zomaar.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) bevestigt dit. Bij alle vormen van problematiek of overlast is proportionaliteit altijd aan de orde. Een besluit tot bijvoorbeeld het sluiten van een woning wordt, ook door een rechter, beoordeeld in het licht van humaniteit. Dat betekent aan de ene kant dat er, als er sprake is van overlast of criminaliteit, reden is om in te grijpen. De gemeente kijkt niet weg. Aan de andere kant moet een uithuiszetting of het sluiten van een woning breed juridisch beargumenteerd worden. De gemeente moet balanceren op die smalle basis. Recent heeft de gemeente hier veel ervaring mee. Vaak geeft de rechter de gemeente gelijk, maar niet altijd. Soms zegt de rechter dat het individuele belang niet voldoende is meegewogen. Hier moet de burgemeester rekening mee houden.

Mevrouw **Schers** (GroenLinks) vraagt of de burgemeester toegezegd heeft dat ze met woningcorporaties in gesprek wil gaan om eigenlijk te voorkomen dat er zo'n geëscaleerde situatie ontstaat.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) antwoordt dat dit het geval is. De gemeente gaat sowieso op dit punt graag het gesprek aan met woningbouwcorporaties, ook in bredere zin. Er zijn situaties waarin de gemeente soms vindt dat mensen op plekken weg moeten, ook voor de veiligheid van de omgeving. Ook dan is het van belang om heel goed samen te werken.

Mevrouw **Schers** (GroenLinks) hoorde de burgemeester zeggen dat er soms situaties zijn waarin echt om ingrijpen gevraagd wordt. Begrijpt mevrouw Schers goed dat de burgemeester alles in het redelijke in het werk wil zetten om huisuitzetting te voorkomen? Hierbij gaat het niet om situaties waarin er nog andere redenen zijn om een woning te sluiten.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) antwoordt dat dit altijd de basis is voor de manier waarop hiernaar gekeken wordt. Dat heeft te maken met het feit dat mensen ook rechten hebben. Er is een belangenweging tussen het recht van een individuele bewoner tegenover datgene wat er met de omgeving speelt. Dat wordt heel precies beoordeeld.

De vragen van Student & Starter en van mevrouw Bijsterbosch had de burgemeester al beantwoord in haar bijdrage.

De burgemeester wil nog terugkomen op twee punten. Allereerst deed de heer Bos een suggestie in een interruptie op mevrouw Schers. Er zou sprake zijn van fraude met gemeentegeld. De burgemeester herkent dit niet, dus ze gaat er ook niet over speculeren. Het lijkt haar verstandig om, als de heer Bos hier aanwijzingen voor heeft, deze buiten de raadsvergadering over te dragen. In dit soort situaties doet de gemeente altijd onderzoek. De burgemeester kan hier niet op reflecteren, want dit is voor haar geen bekende informatie.

De heer El Abassi sprak over de betrokkenheid van de school. Er is wel degelijk aandacht geweest voor de omgeving, met name in het beperken van de overlast. Er is afstand tot bebouwing. Die was ook groter dan bij de vorige locatie. Dat was ook een van de criteria. De zone wordt door hek en beplanting aan het zicht onttrokken. Dit gaat allemaal over een situatie die nu van de baan is. Dat is belangrijk om te blijven zeggen. De burgemeester belooft dat zij zal laten uitzoeken wat precies het contact is geweest met de school. Hier zal zij schriftelijk op terugkomen.

De heer **El Abassi** (DENK) kan al vertellen dat er geen contact is geweest met de school. Hij heeft zelf namelijk wel contact gehad met de school. Er is geen contact geweest vanuit de gemeente. Daarom baalt hij ook enorm. De burgemeester stelt dat er rekening is gehouden met de omgeving, maar de heer El Abassi had het over het opnemen van criteria in het locatieonderzoek. Het is niet opgenomen. Uit de brandbrief is ook op te maken dat er ook geen rekening is gehouden met de school, want de zone komt gewoon weer terug op dezelfde locatie. De school krijgt weer met dezelfde ellende te maken.

Mevrouw **Dijkma** (burgemeester) stelt dat dat laatste punt een besluit van een paar jaar geleden is geweest. Daar is wel degelijk gezegd dat er in de wijze waarop de ontwikkeling plaatsvindt rekening wordt gehouden met de omgeving. Het standpunt van de heer El Abassi is dat dat onvoldoende is en dat het daar gewoon niet mag. Dat is zijn mening en was het destijds waarschijnlijk ook al.

De heer **El Abassi** (DENK) wil het omdraaien. Dit is de mening van de burgemeester. Het is een feit dat het niet opgenomen is in een locatieonderzoek waar dat normaal wel gebeurt. Als er rekening wordt gehouden met de omgeving, dus met scholen en woningen, wordt dat meegenomen in een locatieonderzoek. Dat is hier niet gebeurd en de heer El Abassi weet nog steeds niet waarom.

Mevrouw **Dijkma** (burgemeester) antwoordt dat er wel onderzoek is gedaan en dat er een aantal criteria zijn gevonden. De zone mocht niet te dicht bij een woongebied komen, maar er zouden ook aanpassingen op de ontwikkelingen van de precieze locatie plaatsvinden. Daarom is de begroeiing er. Er moest een hek komen, zodat het geen toegankelijke plek zou zijn. Daar had de raad destijds om gevraagd. Ook in de manier waarop er gebouwd werd, is er wel degelijk rekening gehouden met de omgeving. De heer El Abassi vindt dat dat onvoldoende gedaan is.

De heer **El Abassi** (DENK) denkt dat hij en de burgemeester er niet uit komen. Hij is duidelijk geweest en houdt het hierbij.

De **voorzitter** constateert dat de burgemeester klaar was met haar beantwoording en dat ook wethouder Diepeveen geen behoefte heeft om het woord te voeren. Hij vraagt of er raadsleden zijn die een antwoord gemist hebben.

Mevrouw **Assen** (PvdA) hoopt in de brief meer te lezen over de commissie en daarin gerustgesteld te worden dat wel alle branches, takken en hulpverlening vertegenwoordigd zijn. Het doel is dat er geen taboes op tafel liggen en alles een optie is. Dit zou mevrouw Assen explicieter willen horen van de burgemeester.

Mevrouw **Dijkma** (burgemeester) zal uitkomen in de buurt van mevrouw Streefland. De burgemeester bevestigt dat er geen taboes zijn. Ook het sluiten van deze locatie is geen taboe. In de commissie kunnen geen tien of vijftien mensen zitten. De burgemeester vindt dat er iemand namens de sekswerkers in moet zitten, die het vertrouwen heeft van al die verschillende onderdelen. Daar moet de commissie op beoordeeld worden. Het is ook evident dat er vervolgens vanuit die commissie gesprekken zullen zijn met al die verschillende takken van sport. Voormalig minister Sorgdrager, minister van Staat, zal dat zelf ook willen. Zij zal in de breedte met de mensen willen spreken. De burgemeester sluit niet uit dat ze met nog veel meer mensen zal spreken, zoals bewoners en anderen, om goed te kijken naar hoe de toekomst van het sekswerk in de stad eruit zal

moeten zien.

Mevrouw **Schers** (GroenLinks) had nog gevraagd of individuele ervaringsdeskundige sekswerkers die als externe experts worden ingevlogen als zodanig worden beloond en er dus niet als vrijwilliger een beroep op ze wordt gedaan.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) wil precies weten wat mevrouw Schers bedoelt. Als de commissie spreekt met iemand uit de branche, wil mevrouw Schers dat diegene een vergoeding krijgt. Is dit wat mevrouw Schers vraagt?

Mevrouw **Schers** (GroenLinks) antwoordt dat dit onder andere is wat ze bedoelt.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) antwoordt dat dit ver gaat. Waarom zou dit voor één iemand wel gelden en voor alle anderen, bijvoorbeeld bewoners, niet? Van hen wordt ook verwacht dat zij dit om niet doen. Het is ingewikkeld om voor deze groep een uitzondering te maken. De burgemeester vermoedt dat dit niet de gebruikelijke werkwijze van de gemeente is.

De **voorzitter** geeft raadsleden de gelegenheid tot een tweede termijn.

Mevrouw **Schers** (GroenLinks) dient motie 412 (Financiële waardering voor expertise van klankbordgroep sekswerkers) in. Hierin wordt het college opgedragen na de presentatie van het rapport van de expertcommissie–Sorgdrager in overleg te treden met de klankbordgroepen over hun structurele betrokkenheid bij de uitwerking van de aanbevelingen van het rapport om te beoordelen of er een extra inzet gevraagd wordt van de klankbordgroepen en indien de signalen zijn dat die extra inzet niet mogelijk is zonder extra middelen met Belle Hulpverlening in gesprek te gaan hoe die extra inzet dan wel gerealiseerd kan worden.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) antwoordt dat dit voor een deel het expertisegebied is van wethouder Eerenberg. Ze weet niet wat zij zou toezeggen wanneer zij deze motie aan het oordeel van de raad overlaat. Als er echt een probleem is, is de wethouder de eerste om met de branche om de tafel te gaan. De burgemeester kent deze signalen niet. Er is al een vergoeding per keer dat de klankbordgroep bij elkaar komt. Naarmate de groep vaker bij elkaar komt, krijgt men dus meer vergoeding. Dit is een prima regeling. De burgemeester ontraadt de motie.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) begrijpt dat de burgemeester, omdat wethouder Eerenberg er niet is, voor de zekerheid een negatief advies geeft. Mevrouw Sasbrink zou, wanneer zij hierover moet stemmen, wel willen weten wat de portefeuillehouder hierover zou adviseren. Kan er in de loop van de dag nog contact zijn met de wethouder hierover?

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) antwoordt dat mevrouw Sasbrink ervan mag uitgaan dat het college met één mond spreekt. De informatie die de burgemeester meekrijgt is wel degelijk geverifieerd. Normaal kun je in een debat nog iets doen om nader tot elkaar te komen, maar de burgemeester ziet hier geen ruimte voor. Er ligt namens het college, inclusief de portefeuillehouder, een negatief stemadvies.

Mevrouw **Streefland–Driesprong** (ChristenUnie) begrijpt de motie van GroenLinks, maar het lijkt haar

in alles veel te vroeg. Eerst is er de commissie. Dan komt er een uitkomst met een locatie en hoe het er dan uitziet. Vervolgens wordt er weer bekeken wat dat betekent voor de klankbordgroep. Het is vroeg om hier nu al een besluit over te nemen. Mevrouw Streefland kan het in elk geval nog niet overzien. Kan mevrouw Schers hierop reageren?

Mevrouw **Schers** (GroenLinks) antwoordt dat de motie ertoe oproept om het te doen zodra het rapport van de commissie er is. Het is voor het college niet nodig om eerst te wachten op een debat met de raad voor het in gesprek kan gaan met de commissie. Dit kan dus beter aan de voorkant geregeld worden dan op dat moment.

De **voorzitter** deelt mee dat de besluitvorming over de ingediende moties vanavond zal plaatsvinden in de digitale stemagenda.

De voorzitter schorst hierop de vergadering.

(Bij hervatting van de vergadering heeft de heer Zwanenberg het voorzitterschap van de vergadering overgedragen aan mevrouw Dijksma.)

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

15. Raadsbrief Bouwenvelop en vellen van bomen aan de Ivoordreef/Schriftelijke Vragen 2021-197 Ivoordreef.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) merkt op dat het college van plan is om op de Ivoordreef zowel dure grondgebonden woningen als sociale huurappartementen toe te voegen. Dat lijkt prima, maar dit gaat ten koste van een flat met sociale woningen, waardoor er meer sociale woningen verdwijnen dan er terugkomen. Bovendien gaat dit ten koste van de hoofdgroenstructuur, waarvan onder meer 142 oude waardevolle bomen en onderbeplanting met ruimte voor biodiversiteit deel uitmaken. Het lijkt de Partij voor de Dieren niet gezond leven als je de groene buffer tussen een drukke weg en een woonwijk vernielt om daar dure huizen neer te zetten. Als het college zijn plannen doorzet, kan de raad straks bij de behandeling van het bestemmingsplan, naar verwachting in het voorjaar, alleen nog tekenen bij het kruisje, want als alle voorbereidingen zijn getroffen, valt er weinig meer te kiezen.

De wethouder heeft in de brieven over dit onderwerp en in de commissiebehandeling laten doorschemeren dat het voor het college een zware afweging is tussen enerzijds de bouwplannen en anderzijds de groenstructuur. Maar als dit zo moeilijk is, waarom wordt de raad er dan niet bij betrokken en wordt niet gewoon gewacht op het bestemmingsplan? Dit bouwplan suddert al vijftien jaar, dus dan kan er ook nog wel een halfjaar gewacht worden op het bestemmingsplan. Zij dient motie 413 in, "Kappen met kappen tot bestemmingsplan is vastgesteld", waarin het college wordt opgeroepen om aan alle velvergunningen de voorwaarde te verbinden dat die pas gebruikt kunnen worden nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.

Wat de PvdD-fractie betreft worden de plannen aangepast. Daarom vraagt ze om een onderzoek waarin wordt onderzocht wat er mogelijk is om de groenstructuur te sparen, bijvoorbeeld het schuiven met bouwblokken en een andere indeling. Zij dient hiervoor motie 414 in "Onderzoek bomen sparen door andere bouwblokken".

Mevrouw **Dekker-Abdulaziz** (D66) vraagt hoe de PvdD-fractie aankijkt tegen de mogelijke vertraging van de bouwplannen als gevolg van deze moties.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) antwoordt dat vertraging een consequentie kan zijn. Het college spreekt in zijn brieven over een vertraging van 2,5 tot 3,5 jaar. Dat is fors, maar het verlies van 142 bomen en het vernielen van de groenstructuur is ook fors. En als men weet dat die vertraging zal optreden, kan gezocht worden naar een tijdelijke invulling van de bestaande flat. Als de moties worden aangenomen, kan de raad over een halfjaar zelf een gedegen afweging maken bij de behandeling van het bestemmingplan.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt of de PvdD zich erin kan vinden als er minder woningen worden gerealiseerd. Of is het de bedoeling dat het aantal geplande woningen hetzelfde kan blijven door hoger te bouwen?

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) antwoordt dat dit nu niet goed beoordeeld kan worden. Daarom wordt in de motie gevraagd om een aantal scenario's. Zij kan zich voorstellen dat er een soort tussenvorm ontstaat, waarbij een deel van de in de groenstructuur geplande woningen wordt geschrapt en dat die woningen worden gecompenseerd door een extra bouwlaag op de geplande flats. Mogelijk zou dit kunnen leiden tot iets minder woningen dan er nu gepland zijn.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) merkt op dat men gelet op de wooncrisis graag woningen wil toevoegen, ook in Overvecht. Het nu voorliggende plan betekent bovendien een versterking van een aantal andere groenstructuren. Zou dan de afweging niet in het voordeel van de woningbouw moeten uitvallen?

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) antwoordt dat ook de PvdD uiteraard oog heeft voor de wooncrisis. Het is niet zo dat de PvdD helemaal niets wil, maar liever geen grondgebonden woningen in de groenstructuur. Overigens heeft zij de versterking van de groenstructuur elders nog niet gezien in de plannen. Het lijkt haar dat dit niet op een goede manier kan leiden tot een gelijkwaardige compensatie. Het is sowieso nodig dat er elders in Overvecht bomen bij komen, maar die compensatie is in elk geval niet mogelijk in het plangebied zelf.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) stelt dat die afweging in feite al gemaakt is. Als men nu weer terug moet naar de tekentafel, leidt dat tot vertraging. Daarom zal zijn fractie de moties van de PvdD niet steunen.

De heer **Van Steeg** (CDA) merkt op dat hij in de plannen onvoldoende terugziet van de eerder aangenomen moties "Groen voor poen" en "Naar een werkplaats die werkt". Daarnaast wordt ook de raad onvoldoende in positie gebracht om een goed besluit te nemen. Hij roept de wethouder op om nog duidelijker te maken wat de positie van de Werkplaats is bij de bouwplannen. Ook vraagt hij de wethouder om de compensatie van groen duidelijker te maken bij nieuwe bouwplannen, want op dit punt biedt het voorliggende voorstel niet zo veel vertrouwen voor de toekomst.

Zijn fractie maakt zich zorgen over de ontwikkeling van de boomstructuur bij de Einsteindreef, juist in het licht van de eerder aangenomen moties en de eerdere plannen die er lagen. Juist de bomen aan de kant van de Einsteindreef kunnen van toegevoegde waarde zijn voor de bebouwing die daar plaatsvindt. Daarover dient hij motie 415 in, "Bomen Einsteindreef waar mogelijk behouden en raad

laten besluiten".

De heer **Dekkers** (GroenLinks) merkt op dat GroenLinks dit een mooi plan vindt, maar dat ze niet overtuigd is van de stedenbouwkundige argumenten om de bebouwing dicht bij de Einsteindreef te plaatsen, ten koste van oude, vitale en waardevolle bomen. Ook de sociale veiligheid is voor GroenLinks geen argument om de bomen te kappen of te verplaatsen.

Er wordt gezegd dat er nu geen andere keuzes gemaakt kunnen worden omdat er al zo lang wordt gewerkt aan het plan. Maar in het startdocument uit 2016 leest hij allerlei vragen over de mogelijkheden om de waardevolle bomen in de groenstrook langs de Einsteindreef te behouden. In het startdocument Ivoordreef staat dat de groenstrook onderdeel uitmaakt van het groene raamwerk van Overvecht, dat bewaard moet worden. In de paragraaf over gezondheid wordt geadviseerd om de groenstrook zo veel mogelijk te behouden.

In de bouwvelop en in brieven wordt wel gesproken over de waarde van de grote oudere bomen als het gaat om de compensatie. Complimenten daarvoor. Maar hij mist een nadere definitie van de groenstrook op basis van bomenonderzoek dat ook echt rekening houdt met de waarde van grotere oude bomen. Over de bewoners en het wijkplatform wordt gezegd dat zij positief zijn over de plannen. Dat klopt, maar zij hebben ook steeds gevraagd hoever de bebouwing in de groenstrook komt. De Werkplaats heeft daar ook op de laatste informatiebijeenkomst voor de bouwvelop nog steeds geen duidelijkheid over gegeven.

Volgens GroenLinks is het mogelijk om een rendabel plan met verdichting en de gewenste mix te maken, waarbij meer waardevolle bomen gespaard worden. Dat brengt wel vertraging met zich mee, en forse financiële risico's. Ook ligt er een mooie compensatieregeling, die rekening houdt met de waarde van de bomen. Kortom, een moeilijke afweging.

GroenLinks vindt het belangrijk dat de verdichting in de stad mogelijk is met behoud en uitbreiding van groen, en dat verdichting in Overvecht niet ten koste gaat van de robuuste groene structuur. Het is een heel slecht signaal als daar bij het eerste het beste plan hier niet aan wordt vastgehouden. Daarom dient GroenLinks motie 416 in, "Maak een plan waarbij meer oude bomen in de groenstrook langs de Einsteindreef behouden kunnen blijven".

Mevrouw **Dekker-Abdulaziz** (D66) vraagt zich af hoe GroenLinks aankijkt tegen het bestrijden van de wooncrisis, als het project 2,5 tot 3,5 jaar vertraging oploopt?

De heer **Dekkers** (GroenLinks) antwoordt dat dit inderdaad een heel groot probleem is. Tegelijkertijd vindt GroenLinks het heel belangrijk dat in Utrecht gewerkt wordt aan verdichting van de stad, met versterking van groen, en dat men daar consequent in moet zijn. Bij de start van projecten zou dat al het uitgangspunt moeten zijn, maar daar ziet hij in dit plan weinig van terug.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) merkt op dat Bo-Ex gisteren gemaaild heeft dat uitstel betekent dat de haalbaarheid van het plan niet meer gegarandeerd is en dat er ook een grote kans is dat er in een volgende versie van het plan minder betaalbare woningen terugkomen, ook omdat de RVV-nieuwbouwsubsidie dan niet meer van toepassing is op dit project. Vindt de heer Dekkers het belang van de bomen dermate groot dat dit voor het belang van goedkope woningen gaat?

De heer **Dekkers** (GroenLinks) antwoordt dat GroenLinks dit risico zeker ziet. Ze hoopt dat de verhuurderheffing zo snel mogelijk verdwijnt en dat er alsnog een regeling komt op basis waarvan er een bijdrage aan de financiering van het project kan komen. GroenLinks hecht ook erg aan

investeren in betaalbare woningen in gemengde buurten. Toch valt in dit geval de afweging uit in het voordeel van de bomen, vooral ook men omdat nu aan het eind van het traject gekomen is zonder dat goed besproken is hoe ver men de groenstrook bebouwt, gelet op de waarde ervan. Die kans heeft de raad niet eerder gehad. Als de raad dat eerder had kunnen bespreken, had men nu misschien niet met een duivels dilemma gezeten.

Hoe zorgt het college ervoor dat bij volgende plannen gewaarborgd wordt dat de verdichting in Overvecht, maar ook in de rest van de stad, niet ten koste gaat van robuuste groenstructuur? Het college heeft de raad in staat gesteld om over de conceptenvelop te discussiëren, nog voordat het bestemmingsplan er ligt – daar is zijn fractie blij mee. Maar als er al jaren aan een project wordt gewerkt, kunnen inzichten in de loop van het project veranderen of moeten er soms politiek heel gevoelige keuzes gemaakt worden. Is het in dat geval dan niet slim om de raad zo vroeg mogelijk te betrekken bij die discussie, in plaats van daarmee te wachten tot er een compleet uitgewerkt plan ligt? Is het college het daarmee eens?

In de laatste raadsbrief komt het college terug op de toezegging in de commissie over de harde afspraak dat er geen bomen gekapt worden voor het bouwrijp maken van het terrein voordat het bestemmingsplan definitief is vastgesteld. GroenLinks ziet ook hier het risico van vertraging, maar toch wil ze hierin niet meegaan. De raad moet volgens hem bij het bestemmingsplan echt nog kunnen beslissen over het plan en eventuele alternatieven. Daarom dient hij namens GroenLinks en het CDA motie 417 in, "Kappen met Kappen voor bouwrijp maken tot bestemmingsplan is vastgesteld".

De heer **Schipper** (SP) stelt dat in de zogenaamde amendementswijken – wijken waarin het college en de meerderheid van de raad willen dat het aantal sociale huurwoningen omhoog of juist omlaag moet – zoals Overvecht, eerder begonnen wordt met de afname van het aantal sociale huurwoningen dan er elders sociale huurwoningen bij komen. Wat de SP betreft zit er in het voorliggende plan nog een tekortkoming: er is sprake van een afname van het aantal sociale huurwoningen, terwijl er wel 70% meer woningen bij gebouwd worden. Je kunt ook werken aan een procentuele afname van het aantal sociale huurwoningen als je in het nieuwbouwplan het aantal sociale huurwoningen minimaal gelijk houdt of iets laat toenemen. Bo-Ex heeft aangegeven dat het laatste niet mogelijk is. Maar er stroomt nog wel wat water door de Vecht in de periode tussen de bouwenvelop en het in de grond gaan van de eerste spade. De SP wil het college dan ook de opdracht geven om in de verdere uitwerking en realisatie van de bouwenvelop Ivoordreef te komen tot minimaal het aantal sociale huurwoningen dat er nu is, te weten 174. Daarover dient hij motie 418 in, "Minimaal behoud aantal sociale huurwoningen Ivoordreef", mede ondersteund door de fracties van PvdA, PVV en Stadsbelang Utrecht.

De heer **El Abassi** (DENK) deelt mee dat zijn fractie motie 418 met liefde zal steunen. Het bestaande aantal sociale huurwoningen mag niet omlaaggaan. Wat vindt de heer Schipper van het feit dat de sociale huurwoningen die terugkomen veel kleiner zijn?

De heer **Schipper** (SP) merkt op dat de woningen niet alleen kleiner zijn, maar qua huur ook tegen de liberalisatiegrens aan zitten. Hij vindt dat er in de hele stad een mix van sociale huurwoningen moet zijn. Niet voor niets heeft hij al een paar keer de motie "Echte sociale huur" ingediend, waarin wordt uitgegaan van een gemiddeld vloeroppervlak van 60 m².

Mevrouw **Dekker-Abdulaziz** (D66) merkt op dat ook motie 418 kan leiden tot een vertraging van 2,5

tot 3 jaar. Hoe wil de SP dat verantwoorden tegenover de mensen die nu op de wachtlijst voor een woning staan?

De heer **Schipper** (SP) is er nog niet van overtuigd dat zijn motie zal leiden tot vertraging. Er moet immers nog een bestemmingsplan worden vastgesteld voordat de verdere uitwerking plaatsvindt. Er kan heel goed gewerkt worden via het begrip amendementswijken als men in dit en andere bouwplannen het aantal sociale huurwoningen minimaal gelijk houdt. Hij zou het toejuichen als ook D66 eens zou vragen waarom het niet opschiet met het verhogen van het aantal sociale huurwoningen in de wijken waar nog weinig sociale huurwoningen zijn.

De heer **El Abassi** (DENK) stelt dat er straks ongeveer 8.600 m² aan sociale huur bij komt. Maar bij de vrije sector gaat het om minder huizen met veel meer vloeroppervlak. Gelet op de samenstelling van de huishoudens in Utrecht zou je moeten zeggen dat ook die veel kleiner moeten. Is de heer Schipper het daarmee eens?

De heer **Schipper** (SP) antwoordt dat de woningmarkt in Nederland volledig op de schop moet en dat men in feite naar volkshuisvesting toe zou moeten. Overigens wijst hij erop – dat stond ook in de brief van Bo-Ex – dat die kleinere woningen voor een deel onder de eerste aftoppingsgrens zullen worden gerealiseerd. Dat zullen dus goedkopere woningen zijn.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat voor dit plan veel groen zal sneuvelen. Dat blijft pijnlijk, juist in een wijk als Overvecht, waar bewoners het groen zo koesteren. Het argument van de vertraging vindt hij minder sterk. Haast is geen goede reden voor een onzorgvuldig proces. Maar als het minder kappen van bomen zal leiden tot minder betaalbare woningen, dan gaat de PvdA daarin niet mee. Tegen dat licht zal zijn fractie de voorstellen van de PvdD en GroenLinks beoordelen.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) vraagt of de plannen van haar fractie wel op de steun van de PvdA kunnen rekenen als het aantal sociale huurwoningen niet lager wordt en er alleen een lager aantal duurdere woningen gerealiseerd worden.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) stelt dat het antwoord ja is als het aantal vrijesectorkoopwoningen kleiner zou worden. Het aantal middeldure woningen zou niet verkleind mogen worden, want ook die woningen zijn nodig.

Voor de PvdA is het aantal sociale huurwoningen dat gerealiseerd wordt teleurstellend. Daarom geeft de PvdA volmondig steun aan de motie van de SP om de 174 sociale huurwoningen te laten terugkomen. Anders is het ook niet uit te leggen aan de mensen die al elf jaar op de wachtlijst voor een betaalbare huurwoning staan.

Mevrouw **Dekker-Abdulaziz** (D66) merkt op dat er al lange tijd gewerkt wordt aan de plannen voor de Ivoordreef. Nu liggen er eindelijk plannen. Het spreekt voor zich dat het kappen van bomen haar fractie ontzettend veel pijn doet. D66 ziet graag dat er in de toekomst goed rekening gehouden wordt met het beschermen van de bomen in de stad.

Er is sprake van een ontzettende wooncrisis. Daarom ziet D66 vertraging van twee of drie jaar niet zitten. Dat is niet de manier om de wooncrisis tegen te gaan. Het project voegt diversiteit in het woningbestand van de wijk toe. Zij gunt het college de wijsheid om door te gaan met de lijn die het

in de brief geschetst heeft. Zij dankt het college voor het feit dat het ook voorrang geeft aan middenhuur en het realiseren van een tiny forest in de buurt.

De heer **Van der Marel** (VVD) merkt op dat zijn fractie al lang voorstander is van dit plan. Het blijft interessant dat er toch nog veel partijen zijn die de kwadratuur van de cirkel wensen op te blijven zoeken. Zij willen verdichten met instandhouding van de groenstructuur, terwijl het duidelijk is dat er ruimschoots wordt gecompenseerd binnen de mogelijkheden die daarvoor zijn. Hij hoopt dat de wethouder de raad ervan kan overtuigen om dit plan zonder vertraging door te zetten.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) merkt op dat er ruim honderd waardevolle bomen tegen de vlakte gaan. dat wordt alleen maar gecompenseerd door groene gevels en groene daken, terwijl de bomen heel ergens anders in de wijk komen. Waarop baseert de heer Van der Marel dan dat het verlies aan bomen ruimschoots wordt gecompenseerd?

De heer **Van der Marel** (VVD) antwoordt dat mevrouw Sasbrink zelf al zegt dat er wél wordt gecompenseerd. Het is jammer dat de bomen niet op dezelfde plek kunnen terugkomen, maar wat de VVD betreft is overtuigend genoeg aangegeven dat het niet anders kan. Hij is het volledig eens met de PvdD dat men zuinig moet zijn op het groen in Utrecht, maar hij is van mening dat dit in het plan voldoende is gebeurd.

De heer **Diepeveen** (wethouder) merkt op dat er na jarenlange planvorming een haalbaar plan ligt, dat gedragen wordt door de buurt. Dit plan is een belangrijke bijdrage aan het bestrijden van de woningcrisis en een impuls voor de wijk Overvecht.

Er is opgemerkt dat het plan eerder besproken had moeten worden in de raad. In feite wordt met het betrekken van de raad een extra stap gezet. De bouwvelop is een bevoegdheid van het college, maar gelet op het belang van het plan heeft het college besloten om de raad hierin mee te nemen. Men kan zich afvragen of het Utrechts Planproces wel adequaat is, maar binnen de bestaande kaders doet het college juist iets extra's, vanwege het belang van het plan en de zware afweging die gemaakt moet worden.

Ook ten aanzien van het groen en de bomencompensatie worden extra stappen gezet, boven de gemeentelijke kaders. Ook een partij als Bo-Ex zet een extra stap. Met de beoogde compensatie wordt meer gedaan dan het huidige beleid aangeeft, in het licht van de bijzondere plek en de bijzondere situatie en ook in het licht van de evaluatie van het bomenbeleid. Vooruitlopend op het nieuwe bomenbeleid worden er in het Amazonekwartier en op de Taagdreef meer bomen gecompenseerd – 77 in plaats van 59 – dan nodig is. Daar komen dus 18 bomen extra.

Daarnaast is samen met marktpartijen – Bo-Ex en ERA – afgesproken om een extra inzet te doen ter versterking van de groenstructuur, enerzijds door het groene lint tussen de Einsteindreef en park De Gagel te versterken, waar ruimte wordt gevonden voor 13 bomen, en anderzijds door de groenstructuur langs de Einsteindreef te versterken. Daarmee is de € 0,5 miljoen zeker niet op. Er is nog extra budget waarmee de 15 extra bomen – die dus boven op de extra 18 bomen boven komen – en de verdere groenversterking in de komende tijd gerealiseerd kunnen worden.

Volgens het college ligt er dus een in alle opzichten zeer afgewogen plan. Als nu wordt gevraagd om opnieuw terug te gaan naar de tekentafel, dan wil hij dat ernstig ontraden, gelet op de woningcrisis en op de vernieuwing en versterking van de wijk Overvecht.

De heer **Van Steeg** (CDA) merkt op dat de wethouder enerzijds zegt dat het college iets extra doet door de bouwvelop aan de raad voor te leggen, maar anderzijds een klemmend beroep doet op de raad om ermee in te stemmen. Welke ruimte is er nog voor de raad om nog iets in het plan aan te passen?

De heer **Diepeveen** (wethouder) antwoordt dat in de afgelopen jaren het aantal woningen in de sociale huur is opgeplust. Daarvoor heeft het college zich sterk gemaakt. In het startdocument dat hij erfde van zijn voorganger, wethouder Jansen, werd uitgegaan van 100 tot 150 sociale huurwoningen. Het college is daar bovenuit gegaan. In dit plan komt men bijna aan het aantal sociale huurwoningen dat op de Einsteindreef verdwijnt. Het scheelt nog maar 15 woningen. Daarmee heeft men een enorme stap vooruit kunnen zetten en kan men betaalbare woningen realiseren die aansluiten bij de in de stad bestaande behoefte. Bo-Ex kan die plannen realiseren mits er op tijd een besluit wordt genomen, anders kan Bo-Ex geen beroep meer doen op de € 2,5 miljoen subsidie op basis van de Regeling vermindering verhuurderheffing. Dat beperkt dus de ruimte om nu nog dingen te wijzigen en te vertragen. Om die reden ontraadt hij ernstig de moties 414, 415 en 416.

De heer **Van Steeg** (CDA) deelt de opmerkingen van de wethouder over de wooncrisis. Er zal ook in Overvecht gebouwd moeten worden. Maar juist bij dit plan, dat al zo lang loopt en dat al zo vaak veranderd is, is er voor de raad en voor de inwoners geen moment geweest om zich daarover uit te spreken. Daarnaast zijn er in het begin van dit jaar enkele moties breed aangenomen door de raad. Die moties vragen om een invulling.

De heer **Diepeveen** (wethouder) stelt dat dit de tragiek is van jarenlang plannen maken. In 2005 is men begonnen met de ruimtelijke visie Overvecht. Daar stond al in dat men zich zou oriënteren op de bebouwing op de Einsteindreef. De raad heeft daarmee ingestemd. Vanuit dat kader is dit plan tot stand gekomen. In 2009 volgde het gebiedsplan De Gagel. Ook daar heeft de raad mee ingestemd. De voorgangers van de huidige raadsleden hebben het college dus dit pad op geduwd.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) merkt op dat dit plan een heel lange voorgeschiedenis heeft. In het startdocument staat niet dat er dichterbij de Einsteindreef gebouwd zou moeten worden. Er staat wel in dat er meer van de groenstructuur behouden zou moeten worden. Hij geeft een compliment voor de compensatieregeling, maar de raad heeft niet echt kunnen afwegen of er mogelijkheden zijn om meer bomen te behouden. Op dat punt is volgens hem niet voldaan aan het startdocument.

De heer **Diepeveen** (wethouder) antwoordt dat er in het startdocument oog was voor de spanning die er zat tussen enerzijds de verdichtingsopgave en anderzijds de brede strook met bomen langs de Einsteindreef. Dat is later ingevuld door te zoeken naar compensatie op andere plekken en versterking van de groenstructuur op andere plekken, onder andere tussen Carnegiedreef en het Henri Dunantplein. Daarnaast wilde men de groenstructuur van het groene lint versterken. Dat pad is het college op gegaan. Op die manier is het college omgegaan met het gestelde in het startdocument.

De heer **Van Steeg** (CDA) heeft de wethouder horen zeggen dat het college hier iets extra's doet, maar dat hij min of meer in deze positie gedwongen is door zijn voorgangers en dat de raad niets anders kan doen dan met het plan instemmen. Maar was het niet beter geweest om in dit geval het bestemmingsplan af te wachten? Wat heeft de wethouder eraan gedaan om dat voor elkaar te krijgen

en de raad wel in de juiste positie te brengen?

De heer **Diepeveen** (wethouder) antwoordt dat het college net voor het zomerreces een uitvoerige raadsbrief heeft gestuurd met de conceptbouwenvelop. In die brief heeft het college gezegd dat het de bouwenvelop pas zal vaststellen nadat de raad in de gelegenheid is geweest om zich daarover te buigen. Dat is drie weken geleden gebeurd en dat gebeurt vandaag opnieuw. Dat is de extra stap die gezet is.

In de moties 414, 415 en 416 wordt in feite gevraagd om terug te gaan naar de tekentafel. Gevraagd is wat dit kan opleveren in termen van woningen. Het antwoord op die vraag is dat je niet het beste van twee werelden kunt hebben. Daarom moet een moeilijke afweging gemaakt worden. Het kappen van een substantieel kleiner aantal bomen leidt zonder meer tot minder woningen, waarbij de kans levensgroot is dat er juist minder sociale huurwoningen gebouwd zullen worden. Dat heeft te maken met de bijdrage via de Regeling vermindering verhuurderheffing. Die bijdrage wordt in de waagschaal gesteld als de genoemde moties worden aangenomen. Dat levert jarenlange vertraging op, terwijl de problemen op het vlak van leefbaarheid en veiligheid voortduren. Daarnaast krijgt men er zeker geen beter plan voor terug als Bo-Ex geen bijdrage krijgt via de Regeling vermindering verhuurderheffing.

In motie 413 wordt gevraagd te wachten met het kappen van bomen totdat het bestemmingsplan is vastgesteld. Ook die motie moet hij ontraden, omdat dit ernstige vertraging met zich zou brengen. Zo lang de bomen niet gekapt worden, kan het leegstaande gebouw, waarin al een begin is gemaakt met de asbestverwijdering, niet verder gesloopt worden.

In motie 417 wordt gevraagd om het kappen van de bomen ten behoeve van de sloop wel mogelijk te maken, maar met het kappen ten behoeve van het bouwrijp maken van het terrein te wachten tot het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden. In zijn brief van 16 november heeft het college al aangegeven dat dit tot ongeveer een halfjaar vertraging zal leiden. Dan komt men al heel dicht bij de kritische grens voor het verkrijgen van de RVV-subsidie. Dus ook motie 417 moet hij ontraden.

In motie 418 wordt gevraagd om te komen tot minimaal het aantal sociale huurwoningen (174) dat er nu is. Daar is al het nodige over gezegd in de brief van 16 november en ook in de brief van Bo-Ex van gisteren. Als er 174 sociale huurwoningen moeten worden gerealiseerd, moet er een extra bouwlaag worden toegevoegd en moet ook de parkeergarage vergroot worden. Dat heeft grote implicaties. Een schuif maken van bijvoorbeeld middenhuur naar sociale huur is niet alleen onverstandig, maar ook onhaalbaar, omdat dat betekent dat de berekening die men nu net aan rond gekregen heeft, dan in de min gaat. Daarmee wordt het plan weer in de waagschaal gesteld, en daarmee ook de voortgang van de vernieuwing van de wijk, die door de omwonenden als zeer wenselijk wordt ervaren. Om die reden ontraadt hij ook motie 417.

De **voorzitter** stelt vast dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. De besluitvorming over de ingediende moties zal vanavond plaatsvinden in de digitale stemagenda.

De voorzitter schorst daarop de vergadering voor de lunch.

(Bij hervatting van de vergadering heeft mevrouw Dijkma het voorzitterschap van de vergadering overgedragen aan mevrouw Bijsterbosch.)

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

16. Raadsvoorstel Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022.

De **voorzitter** geeft het woord aan mevrouw Naphegyi van D66 die haar maidenspeech zal geven. Daarom zullen er geen interrupties plaatsvinden. Vragen kunnen worden gesteld na afloop van de bijdrage.

Mevrouw **Naphegyi** (D66) begint met een blik op haar verleden. Zij is veertien jaar geleden uit Roemenië gekomen. Ze heeft kennis van mensenrechten en ervaring in de politiek. Vanwege haar sociaalliberale waarden kwam ze bij D66 terecht. Elke verandering begint met bewustwording. Ze wil de raad en het college stimuleren om de uitvoering van mensenrechten vorm te geven. Ook onder ambtenaren wil ze een intrinsieke motivatie aanwakkeren om aan de verwezenlijking van de mensenrechtenstad te werken. Als inwoner van Utrecht moet je elke dag voelen en ervaren dat je een gelijkwaardig lid van de samenleving bent, ongeacht culturele achtergrond, geaardheid, beperking, leeftijd of sociaaleconomische status. Iedereen moet mee kunnen doen. Daarom is ze al jarenlang bezig om in haar werk en haar vrije tijd een veranderingsproces in gang te zetten.

Ze is zelf tegen drempels aangelopen toen ze de afgelopen jaren steeds hulpbehoevender werd.

Uiteindelijk werd een zeldzame auto-immuun ziekte bij haar geconstateerd. Het kwam steeds vaker voor, door fysieke en andere barrières, dat ze niet meer mee kon doen aan de samenleving.

Ze hoort vaak dat het voelbaar maken van mensenrechten een kwestie is van een lange adem. Ze wil de stem zijn van de Utrechtse inwoners die zich door de gemeente minder goed gehoord voelen.

Daarom pakt zij onder andere het onderwerp toegankelijkheid en maatschappelijke ondersteuning op. Ze is blij met de toezeggingen van de wethouder. Maar het is een lange weg van beleid naar praktijk als het om een inclusieve samenleving gaat. Daar wil ze als raadslid invulling aan geven.

Op verzoek van D66 is in het raadsvoorstel een aantal wijzigingen aangebracht in de verordening over het eenjarige cliënttevredenheidsonderzoek en het registreren van aantal, aard en oplossing van klachten.

D66 heeft er in november 2019 op gewezen dat bij het terugvorderen van onterecht verstrekte middelen, zoals geregeld in artikel 6.2, rekening gehouden moet worden met de financiële draagkracht van inwoners met problematische schulden. Ze wil graag een toezegging van de wethouder dat hiermee rekening wordt gehouden.

D66 ondersteunt de motie "Wmo-indicatie onbepaalde tijd" van harte. Ze krijgt signalen van Wmo-cliënten dat mensen ondanks hun chronische aandoening toch verder onderzoek moeten ondergaan. Ze wil graag een toezegging van de wethouder dat over een bepaalde tijd, bijvoorbeeld drie jaar, een evaluatiemoment wordt ingepland om te kijken of het beleid op de gewenste manier is uitgevoerd.

De **voorzitter** feliciteert mevrouw Naphegyi met haar maidenspeech.

(Applaus.)

De heer **Van Corler** (GroenLinks) zegt dat GroenLinks bij de commissiebehandeling van de Wmo-verordening en bij de slotbehandeling van de begroting aandacht heeft gevraagd voor het risico van zorgmijding als gevolg van de maandelijkse eigen bijdrage van € 19 bij Beschermd Thuis. Hij dankt de wethouder voor de extra informatie en de onderzochte opties. GroenLinks wil het signaal van de professionals dat de eigen bijdrage tot zorgmijding leidt benadrukken en serieus nemen. Te lezen is dat de wethouder dat ook doet. Hij vindt het daarom jammer om nu te lezen dat de wethouder op dit moment onvoldoende grond ziet om een aanpassing in te voeren aan de eigenbijdrageregeling voor de mensen die gebruik maken van Beschermd Thuis. Het past immers bij de beweging naar voren die

Utrecht wil maken om de drempels voor lichtere vormen van begeleiding weg te nemen om te voorkomen dat er later zwaardere en duurdere zorg nodig is. Als met het schrappen van een eigen bijdrage voor Beschermd Thuis voor 500 mensen de uitval van drie personen voorkomen kan worden, is dat al kostendekkend. Dit geldt ook voor de 750 inwoners die de wethouder in de brief noemt. De kosten voor de vrijstelling zijn in verhouding beperkt.

Er zijn vele argumenten die GroenLinks kan noemen bij de verschillende genoemde opties in de brief. GroenLinks vindt het moeilijk uit te leggen waarom de vrijstelling van een eigen bijdrage tot 23 jaar wel mogelijk is op basis van het centraalstellen van de zorginhoudelijke vraag, maar dat het boven 23 jaar niet mogelijk is. Hij wil vooral oproepen om te doen wat nodig is en te voorkomen dat er maandenlang gesproken gaat worden met de aanbieders zonder dit knelpunt snel op te lossen. Daarom dient de GroenLinks-fractie, mede namens de ChristenUnie en de PvdA, een motie op dit punt in (motie 419, Vrijstelling eigen bijdrage beschermd thuis).

In de commissie heeft GroenLinks ook een vraag gesteld over de indexatie van het informeel tarief bij het pgb. In de raadsbrief geeft het college aan dat deze indexatie mogelijk is binnen de indexatie van de gemeentelijke budgetten. Dat las als een uitnodiging om hiervoor met een motie te komen. Daarom dient de GroenLinks-fractie een motie op dit punt in (motie 420, Indexering informele tarieven PGB WMO).

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) zegt dat het goed is dat alsnog het advies van de Wmo-cliëntenraad met de raad gedeeld is, inclusief de reactie van het college daarop. Daar had zij in de commissie om gevraagd. In het vervolg wil ze altijd dit soort adviezen van cliëntenparticipatie ontvangen, inclusief de reactie van het college daarop. Zo wordt getoond dat participatie serieus genomen wordt. Ze wil graag een toezegging van de wethouder op dit punt.

De PvdA vindt dat iedereen recht heeft op goede zorg en dat een laag inkomen nooit een overweging mag zijn om zorg te mijden. In de commissie is daarom gevraagd om de eigen bijdrage voor individuele Wmo-voorzieningen voor mensen met een laag inkomen te reduceren of af te schaffen. Om die reden steunt ze de motie van GroenLinks om dit voor een specifieke groep te regelen. Daarnaast heeft de wethouder per brief toegezegd onderzoek te gaan doen naar wat mogelijk is voor deze specifieke groep. Dat vervalt mogelijk als de motie wordt aangenomen. Voor de PvdA gaat dit niet ver genoeg. Ze willen graag een toezegging ontvangen dat dit toegezegde onderzoek doorgaat en dat het verbreed wordt naar de doelgroep Utrechters met een inkomen tot 135% van het sociaal minimum. Ze heeft hiervoor een motie achter de hand.

De heer **Van Dalen** (VVD) vraagt wat de dekking is voor dit voorstel. Weet de PvdA dat hierover in Den Haag ook wordt gesproken? Hij vraagt of dit de juiste plaats is om het hier nu over te hebben. Wellicht kan de wethouder hier straks ook op reflecteren.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) moedigt de VVD aan om de lobbykrachten binnen de eigen partij te gebruiken om dit mogelijk te maken rond de onderhandelingsstafel in Den Haag. Tot die tijd moet men het hier in Utrecht met elkaar zien te rooien. Zij constateert dat er al een onderzoek was toegezegd. De oproep is nu om dat te verbreden. Het was bijvoorbeeld ook aangekondigd om hier armoederegelingen bij te betrekken. Als daarnaar gekeken gaat worden, is dit de manier om het voor een grotere doelgroep mogelijk te maken.

Ze heeft nog een laatste punt over de herindicatie van Wmo-voorzieningen. Herindicatie bij chronische of progressieve aandoeningen leidt bij betrokkenen tot onrust en stress. Om de zoveel jaar aantonen dat je echt ziek bent en het niet zelf redt, is in meerdere opzichten belastend. Op dit

moment is er een mogelijkheid in Utrecht om een Wmo-indicatie voor onbepaalde tijd te krijgen. Maar dit staat niet, zoals in Rotterdam, expliciet in de beleidsregels. Daarnaast geven partijen, zoals de Wmo-cliëntenraad, aan dat er toch herindicaties plaatsvinden bij mensen met chronische of progressieve aandoeningen. Daarom dient de PvdA-fractie, mede namens de SP, Student & Starter, DENK, VVD, D66 en het CDA, een motie op dit punt in (motie 421).

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) wil graag de steun van Stadsbelang Utrecht uitspreken voor deze motie. Hij heeft nog een vraag over ziekten die een progressief verloop kennen. In die gevallen is het soms wel interessant om een herindicatie te doen. Hoe kijkt de PvdA daarnaar?

De heer **Van Deún** (PVV) heeft dezelfde vraag. Wordt die mensen nu niet gelijk een stempel opgedrukt dat ze ongeneeslijk ziek zijn? En dat is niet altijd zo bij progressieve zieken. Dat is wel zo bij chronisch zieken. De IVA kent chronisch zieken. Zij krijgen een volledige arbeidsongeschiktheidsuitkering, maar de groep progressief zieken juist niet, op een enkele uitzondering na. Hoe kijkt de PvdA hiernaar? Hij vindt het wel een sympathieke motie.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) legt uit dat er een verschil is tussen een herindicatie en het op regelmatige basis checken hoe iemand ervoor staat. Dat is wat de wet voorschrijft. Het kan zeker zo zijn dat de zorgbehoefte is toegenomen in de tussentijd. Dat is iets anders dan een herindicatie waarin je dezelfde verplichte vragen nog een keer moet ondergaan of een keuring.

Mevrouw Streefland-Driesprong (ChristenUnie) vindt het ook een sympathieke motie, die de ChristenUnie wel zou kunnen steunen. Maar wat betekent het als de zorgbehoefte juist is afgenomen?

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) zegt dat in die situatie hetzelfde antwoord zou gelden, namelijk dat er regelmatig gecheckt kan worden voor updates. Dat is niet meteen een herindicatie.

Mevrouw Streefland-Driesprong (ChristenUnie) stelt dat wanneer de zorgbehoefte is afgenomen en er geen herindicatie is, dit zou kunnen betekenen dat je minder rechten hebt.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) antwoordt dat ze uitgaan van mensen bij wie de situatie niet verandert of eventueel verslechtert. De kern van de voorgestelde groep mensen is nu juist dat een afname van de zorgbehoefte zich niet voor zal doen.

De heer **Van Corler** (GroenLinks) steunt de gedachte achter de motie. Maar hij vraagt of het probleem niet vooral zit in de uitvoeringspraktijk. Hij wil voorkomen dat één keer een indicatie voor onbepaalde tijd wordt gegeven en dat er daarna geen contact meer is.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) legt uit dat daarom juist in de motie opgeroepen wordt om bij de uitwerking in gesprek te gaan met de partijen die die signalen binnenkrijgen. Er is niet opgeschreven hoe dit uitgevoerd moet worden. Formeel kan men de Wmo-indicatie al voor onbepaalde tijd laten gelden, maar in de praktijk gaat het anders. Daar wil deze motie verandering in brengen.

Mevrouw Streefland-Driesprong (ChristenUnie) dankt de ambtenaren en het college voor de strekt ter vervanging en het uitzoeken van de scenario's, zoals gevraagd in de commissie. Ze denkt dat het

onderzoek dat gaat komen belangrijk is. De ChristenUnie zal de verbreding daarvan, genoemd door de PvdA, steunen. Ze vindt het een enorm dilemma dat een groep, die dit niet of met moeite kan betalen, om een eigen bijdrage gevraagd wordt. Tegelijkertijd zijn er groepen in de samenleving waarvoor de € 19 een lachertje is. Goed dat de wethouder lobbyt voor een andere verdeling bij het Rijk. Dat is de knop om aan te draaien. Er wordt nu geprobeerd om het op te lossen op allerlei andere manieren, maar dat is waar het goede gesprek gevoerd moet worden. Ze zou graag horen van de wethouder of en wanneer hij hier een voortgang van kan geven.

Daarnaast dient ze graag de motie van GroenLinks mede in over Beschermd Thuis.

De heer **Wiegand** (SP) zegt dat de eigen bijdrage voor de SP niet te verteren is. GroenLinks en de PvdA hebben al verscheidene redenen genoemd waarom dit onwenselijk is. Daar sluit hij zich van harte bij aan. Financiële prikkels zijn wat de SP betreft sowieso ongepast in de context van zorg. Daarom stemt zij tegen.

De vergadering wordt hierop kort geschorst.

De **voorzitter** heropent de vergadering en geeft het woord aan de wethouder voor de beantwoording.

De heer **Van Ooijen** (wethouder) feliciteert vooraf mevrouw Naphegyi met haar maidenspeech. Hij zal eerst de moties bespreken en daarna de overblijvende vragen.

Hij begint met motie 419 waarin GroenLinks en anderen aandacht vragen voor de zorgmijding vanwege de eigen bijdrage. Er zijn verschillende opties onderzocht over wat er nu al mogelijk is. Daar zit nog geen goede variant tussen over hoe met dit probleem omgegaan kan worden. Deze motie draagt op om naar andere oplossingen te blijven zoeken en een oplossing te vinden die wel recht doet aan het probleem dat gezamenlijk geconstateerd wordt. Het college kan goed uit de voeten met de motie, maar laat het oordeel aan de raad.

Dan motie 420 over de indexering van de tarieven. Het college heeft gezegd wat dit financieel betekent en wat de argumenten voor of tegen zijn. Dit kan inderdaad zoals de motie het voorstelt en in de brief is de mogelijkheid genoemd. Ook voor deze motie laat hij het oordeel aan de raad.

Motie 421 gaat over het expliciet opnemen in de beleidsnota dat Wmo-indicaties voor onbepaalde tijd mogelijk zijn. Hierbij is het belangrijk te constateren dat het soms, vanuit het perspectief van de noodzakelijke zorg, goed is als er opnieuw een indicatie komt omdat er bij progressieve ziektes ook sprake kan zijn van verslechtering. In dat geval zou een nieuwe indicatie juist goed zijn. Maar het kan zo zijn dat het een verbetering is om wel een indicatie voor onbepaalde tijd af te geven. Hij wil de motie daarom graag overnemen.

Wat betreft de vraag van de PvdA om het onderzoek naar de Wmo en de eigen bijdrage te verbreden en de financiële drempel te verschuiven naar 135% van het sociaal minimum. In de brief die direct na de commissiebehandeling verstuurd is, staat wat dit kost en wat hier de voor- en nadelen van zijn. De PvdA vraagt het college om het toegezegde onderzoek te verbreden. De behoorlijk forse kosten van verbreding en de argumenten heeft het college al genoemd. Hij vraagt wat de PvdA nu precies wil van het college.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) legt uit dat ze ook bedoelde in relatie tot zorgmijding. Tegen welke problemen loopt men aan? Misschien zijn er andere mogelijkheden, met bijvoorbeeld armoederegelingen, om dit toch op te lossen? In de brief worden wel een paar dingen geschetst, maar ze wil een helder beeld krijgen voor wie er een gat is, wie wordt hierdoor geraakt. Ze wil weten

hoe groot het probleem in Utrecht is.

De heer **Van Ooijen** (wethouder) heeft de hoop dat het nieuwe kabinet ideeën zal hebben over het abonnementstarief. Want dat gaat mis, aan de onderkant maar ook aan de bovenkant. Er zijn ook mensen die het prima zelf kunnen betalen en nu gebruikmaken van voorzieningen die niet nodig zijn. Afhankelijk van waar het nieuwe kabinet mee komt, en of het ergens mee komt, wil hij de raad informeren over hoe het college verder wil met de eigen bijdrage in algemene zin. Kan hij dit koppelen aan de nieuwe informatie die dan beschikbaar zal zijn van het nieuwe kabinet en de raad hierover informeren? Op die manier kan hij dit toezeggen.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) vraagt of de toezegging blijft dat, nadat het kabinet geformeerd is en dit bekend is, er dan een reactie zal komen op hetgeen waar de motie toe oproept. Stel dat het abonnementstarief niet wordt afgeschaft, dan zou ze dit onderzoek nog steeds willen.

De heer **Van Ooijen** (wethouder) legt uit dat wanneer bekend is wat het kabinet doet, er op basis van die informatie bepaald kan worden hoe men lokaal verder wil gaan met de eigen bijdrage. Hij wil dit niet vermengen met wat in de raadsbrief van vorige week is genoemd over de Beschermd Thuis begeleiding. Daarvoor wil hij in januari een voorstel neerleggen om dat structureel beter te regelen. Het college wil graag eerst de nieuwe informatie op tafel hebben. Dat betekent dat het Q2 zal worden.

Hij gaat verder met de beantwoording van de vragen. D66 vroeg om rekening te houden met de menselijke maat bij het intrekken van onterecht verstrekte middelen. Hij kan dit voluit toezeggen. Die mogelijkheden zijn er binnen het wettelijke kader.

Er werd gesuggereerd of op een bepaald moment geëvalueerd kan worden of de veranderingen zoals ze zijn doorgevoerd ook effectief zijn. Er zijn regelmatige evaluatiecycli. Daar kunnen ook de veranderingen die doorgevoerd zijn, in meegenomen worden om te kijken of deze tot verbeteringen hebben geleid.

De PvdA vroeg of het structureel geregeld kan worden dat de adviezen van de Wmo-cliëntenraad plus de reacties van het college daarop altijd bij de stukken zitten. Hij had dit al toegezegd bij de commissie, maar doet dat bij dezen nogmaals.

Mevrouw Streefland-Driesprong (ChristenUnie) zegt dat ze eerder sprak over de bredere wens in de raad wat betreft de lobby en de uitkomsten daarvan. Betekent dit dat de raad dit in Q2 2022 gaat krijgen? Dit zou misschien al eerder bekend kunnen zijn.

De heer **Van Ooijen** (wethouder) antwoordt dat dit misschien wel iets eerder bekend zal zijn, maar dan is niet meteen duidelijk wat de impact daarvan is. Hij stelt voor om het op Q2 te houden. Mocht het zo urgent zijn dat de raad meteen geïnformeerd moet worden, dan doet het college dit natuurlijk.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) dankt de wethouder voor de toezegging. Ze trekt motie 421 in, omdat deze is overgenomen.

De **voorzitter** stelt vast dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. De besluitvorming over het raadsvoorstel en de ingediende moties zal vanavond plaatsvinden in de digitale stemagenda.

17. Raadvoorstel Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2022.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) stelt dat de raad weinig greep heeft op de kwaliteit en effectiviteit in de jeugdzorgketen en speciaal toezicht. Toch kan de raad voorwaarden scheppen. Hij heeft hiervoor twee amendementen. Amendement 146, Verbetering cliëntondersteuning in de jeugdzorg, bevordert vroege inschakeling van de cliëntenondersteuning, al bij het eerste keukentafelgesprek. Amendement 147, Kwaliteit en effectiviteit onder de Jeugdwet, draagt bij aan de effectiviteitstoets bij de intake-indicatie. Termijnstelling draagt mogelijk bij aan hogere uitstroom en daardoor kostenverlaging.

De heer **Van Corler** (GroenLinks) dient amendement 148 in (Indexering informele tarieven PGB Jeugd), om een indicatie te doen bij de informele zorg in het kader van het pgb bij de Jeugdwet. Dit is een amendement omdat het in de wet anders geregeld is bij de jeugd dan dat het in de verordening staat.

De heer **Saiah** (D66) vindt het een goede verordening. Hij ziet uit naar de reactie van de wethouder.

De heer **Eerenberg** (wethouder) dankt D66 voor het compliment.

Hij sluit aan bij de woorden van wethouder van Ooijen over de indexatie. Het is een amendement en dit betekent dat de raad er altijd over zal moeten stemmen. Hij geeft dit amendement een positief advies.

In het dictum van het amendement over het verbeteren van de cliëntenondersteuning van Stadsbelang Utrecht worden woorden vervangen en artikelen in een andere volgorde gezet. De wethouder begrijpt dat de bedoeling daarvan is dat de cliëntenondersteuning als een verplichting wordt bepaald in de verordening. Hoe sympathiek dat ook is, hij moet dit toch ontraden. Niet alle cliënten willen dit. Het is nu zo dat altijd wordt gevraagd of men cliëntenondersteuning wenst. Indien dit zo is, krijgt men die. Dat lijkt de wethouder voldoende waarborg. Een verplichting vindt hij te ver gaan.

Wat betreft het amendement over de kwaliteit en de effectiviteit onder de Jeugdwet is hij het met de heer Bos eens. Men moet heel erg streng met elkaar zijn, zeker in de huidige tijd met zuinige middelen, of de gemeente het besteden van jeugdmiddelen doet op een manier die te verantwoorden is. De inzet van therapie of ondersteuning moet gestoeld zijn op enig bewijs of vermoeden dat dit een effect zal hebben. Wat hij ingewikkeld vindt aan de techniek van dit amendement is hoe dit gedaan gaat worden. Wanneer is iets voor 50% evidence based? Hoe wordt dit gemeten? Hij denkt niet dat de spelregel 50/50 waargemaakt kan worden. Daarom ontraadt hij dit amendement. Er staat een maatschappelijk debat op de rol over hoe de jeugdzorg doorontwikkeld kan worden. Daar vindt hij dit thema echt in passen.

De **voorzitter** constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. De besluitvorming over het raadsvoorstel en de ingediende amendementen zal vanavond plaatsvinden in de digitale stemagenda.

18. Raadvoorstel Vaststelling bestemmingsplan en opening grondexploitatie Beurskwartier.

De heer **Koning** (D66) vraagt of dit debat draait om een bouwplan voor 3.200 nieuwe duurzame huizen en werkplekken voor duizenden mensen op een plek waar nu nog 1.400 autoparkeerplaatsen

zijn. Draait dit debat erom dat er na bijna twintig jaar eindelijk wordt besloten over huizen bouwen in dit centraal gelegen gebied? Of draait dit debat erom of de huidige bewoners en eigenaren van de 90 huizen die voor de nieuw te bouwen woningen moeten verhuizen op een zorgvuldige manier behandeld zijn, zoals afgesproken? Het is allemaal waar. D66 kiest voor het plan dat voorligt, in het volste besef dat dit voor de huidige bewoners van de Croeselaan pijn doet. Hij snapt de emotie die bij hen leeft nu de sloop en bouw dichterbij komen. Het college heeft zich ingespannen om met al deze mensen tot goede afspraken te komen over woonruimte, over huren en over terugkeer in nieuwbouw. D66 heeft bijgedragen aan de motie om de afspraken in het sociaal afsprakenkader verder te verruimen. In die wetenschap kan D66 voor stemmen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) stelt dat deze planvorming ook ging om het serieus nemen van de bewoners in het participatietraject. Vindt de heer Koning dat de voorstellen die de bewoners hebben gedaan serieus zijn genomen?

De heer **Koning** (D66) antwoordt dat D66 dat zeker vindt. Sterker nog, de verschillende voorstellen zijn al verschillende keren behandeld in de raad. Het besluit is eerder genomen dat er volgens het stedenbouwkundig plan geen ruimte is voor de huizen die er nu staan. Hij weet dat de heer Van der Zweth met een voorstel zal komen om de bestaande huizen te behouden. Maar dit is een keuze die in deze raad door een meerderheid van de partijen al eerder is uitgesproken.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de bewoners zelf een voorstel hebben gedaan voor een ander plan. Dat plan is hier helemaal niet besproken. De PvdA gaat nu voor de zoveelste keer een voorstel doen om de woningen te behouden. Vindt de heer Koning dat deze raad serieus heeft overwogen en bedacht of deze woningen, die gesloopt worden voor een parkje, behouden kunnen worden in het huidige plan?

De heer **Koning** (D66) antwoordt dat dit zonder meer het geval is. Tot in den treure is daarover gewikt en gewogen, ook door het college. D66 vindt dat het belangrijk is om hier vandaag de stap te zetten om daadwerkelijk een bestemmingsplan vast te stellen zodat gebouwd kan worden.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat het gevoel in de stad, bij de bewoners, bij de oppositie, bij de PvdA, daarin heel anders is. Het plan is geen millimeter bewogen in hoe het ruimtelijk is ingericht. Dat er meer sociaal bijkomt is iets positiefs. Maar er is niets veranderd en niets aangepast in hoe het eruit komt te zien. Niet op initiatief van de oppositie, niet op initiatief van de bewoners. Elke poging daartoe heeft tot niets geleid. Het resultaat is dat de oorspronkelijke plannen onverkort doorgang moeten vinden.

De heer **Koning** (D66) vindt dat de heer Van der Zweth hier een karikatuur van maakt. Er is juist door het college voorgesteld om op de tegenovergelegen bouwlocatie woningen mogelijk te maken, al voordat de bestaande huizen ontruimd moeten worden, zodat mensen daarnaartoe kunnen verhuizen en in hetzelfde gebied een plek kunnen krijgen.

Zoals vaker gebeurt bij bouwplannen wordt het publieke debat binnen en buiten deze zaal gevoerd in de context van grote onderwerpen, zoals de wooncrisis. In deze raad hoort hij terecht grote zorgen over de betaalbaarheid van huizen. Twee jaar geleden was daar bij het vaststellen van het stedenbouwkundig plan ook forse kritiek op. Slechts 25% zou sociale huur worden en 20% middensegment. Wethouder Eerenberg is hiermee aan de slag gegaan, waardoor er nu een

bestemmingsplan ligt voor 35% sociale huur en 25% middensegment. Dit is conform de Woonvisie. Deze raad stelt ook dat er niet alleen kleine huizen gebouwd moeten worden, zodat de stad voor kleine en grote gezinnen aantrekkelijk blijft. Dit plan bevat 1.600 woningen voor stellen en kleine gezinnen en ruim 600 grote gezinswoningen. In de commissie was brede steun voor dit plan. Hij ziet dat veel partijen bereid zijn om te kiezen om de woningnood echt aan te pakken en daarin keuzes durven te maken voor een stad waar betaalbare duurzame huizen samengaan met een groenere omgeving. Het alternatief, tegenstemmen, helpt woningzoekers van de regen in de drup. Terug naar de tekentafel en jarenlang vertragen. Dat is de kern van dit debat. Zijn de partijen in de raad solidair met de outsiders van de woningmarkt, de mensen die zoeken, maar geen betaalbaar huis kunnen vinden?

De heer **El Abassi** (DENK) denkt dat de heer Koning de vraag van de heer Van der Zweth ontdoken heeft. De heer Koning had het erover dat er gewikt en gewogen is. Kan hij twee of drie argumenten in deze overweging noemen?

De heer **Koning** (D66) antwoordt dat hier een voorstel wordt neergelegd om de huidige woningen te kopen. Een groot deel daarvan zal geïntegreerd kunnen worden in nieuwe panden. Een deel daarvan zal worden gesloopt, zodat er ruimte komt voor groen. Dat is een van de argumenten waarom D66 voor dit plan stemt. Een ander argument is dat 3.200 huishoudens een plek zouden kunnen gaan vinden. Dit gebied is nu grotendeels een autoparkeerterrein.

De heer **El Abassi** (DENK) stelt dat eenzelfde argument gebruikt wordt, verdichting bijvoorbeeld, waardoor een stukje groen weer moet verdwijnen. Het is een politieke keuze om deze woningen te slopen. Het is geen karikatuur. Dit is waar D66 voor kiest, dat er een mooi tuintje naast een peperduur gebouw komt. Zeg dat dan gewoon eerlijk naar de mensen toe.

De heer **Koning** (D66) vindt dit echt geen recht doen aan het plan wat hier voorligt. Er komt 35% sociale huur en 25% middensegment. Hij hoort de heer El Abassi zeggen dat het peperdure huizen worden. Wil hij dat er gebouwd wordt in deze stad, wil hij dat mensen die een huis zoeken een betaalbaar huis kunnen vinden? D66 kiest volmondig voor dit plan.

De heer **Schipper** (SP) hoorde de heer Koning de term "solidariteit met de woningzoekende" gebruiken. Als de gemeente in een eerder stadium echt serieus had gekeken naar een andere verkaveling, had men solidariteit kunnen opbrengen met de huurders. Om dat woord nu te gebruiken, in verband met de sloop, vindt hij een karikatuur.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) kan zich deels aansluiten bij wat de heer Schipper net zei. Indien dit voorstel niet doorgaat, stelt de heer Koning dat men terug moet naar de tekentafel en dat al die woningen dan niet gebouwd kunnen worden. Dat hoeft volgens haar niet, want de heer Van der Zweth is twee jaar geleden al naar de tekentafel gegaan en er ligt een plan. Dit amendement wordt straks weer opnieuw ingediend. Is de heer Koning het ermee eens dat zowel het behoud van de woningen als het toevoegen van de nieuwe woningen prima samen kunnen gaan?

De heer **Koning** (D66) is het daar niet mee eens. Mevrouw Sasbrink geeft zelf toe dat dit een herhaling van stappen is. Dit debat is eerder gevoerd en eerder heeft de raad hier een democratische keuze in gemaakt. Het amendement kan opnieuw worden ingediend, maar voor D66 is de afweging

niet veranderd. Hij kan de keuze niet volgen waarom het die twintig huizen zijn, waar toevallig sociale huurders in wonen, en niet de twintig huizen waar eigenaars zelf in wonen of die in het vrije huursegment worden verhuurd. Men kan twintig huizen daar laten staan met een achterkant gericht op een park, waarvan het juist zo belangrijk is dat het op een open manier kan worden ingericht. Hij kent geen parken in de stad die succesvol en aantrekkelijk zijn op het moment dat ze aan alle kanten zijn dichtgebouwd. Daarom stelt hij voor om voor dit plan te kiezen, waarover de raad feitelijk twee jaar geleden al een besluit heeft genomen.

Hij vervolgt zijn betoog met de oproep: wilt u bijdragen aan het aanpakken van de wooncrisis, stem dan voor dit plan. Stem ervoor dat 3.200 woningzoekende stelletjes, alleenstaanden, gezinnen, hier samen met de huidige bewoners van de Croeselaan herinneringen mogen gaan maken.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt of de heer Koning eraan hecht dat het bestemmingsplan dat voorligt een brede steun gaat krijgen in deze raad.

De heer **Koning** (D66) antwoordt dat dit uiteraard zo is. Hij proefde in de commissie dat veel partijen genegen zijn om voor dit voorstel te gaan stemmen. Partijen die voluit willen kiezen voor huizen bouwen, voor mensen die een woning zoeken, zullen hiervoor willen kiezen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt alleen om te overwegen om de woningen die tegen de vlakte gaan voor een parkje – de rest niet, want dan zou het hele plan herzien moeten worden – niet te slopen. Is de heer Koning bereid om hieraan mee te werken?

De heer **Koning** (D66) vindt het onverstandig om de woningen te laten staan die de heer Van der Zweth wil redden. Dat heeft te maken met de achterzijde gericht op het park, maar ook met het feit dat dit deels ten koste gaat van het groene park zoals men dat nu wil realiseren. Dat groen is heel belangrijk voor die 3.200 huishoudens die er komen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) begrijpt dat D66 het hier niet mee eens is. Maar bewoners vragen hierom en het stelt de oppositie in staat om samen te werken hieraan. Is het niet waard om op een klein onderdeel van het plan over je eigen schaduw heen te stappen om zo brede steun te krijgen in de raad en voor de volgende periode?

De heer **Koning** (D66) zegt dat er samenwerking is tussen de partijen in deze raad. Hij stelt dat de heer Van der Zweth bij de Merwedekanaalzone tegen 6.000 huizen heeft gestemd. Hier wil hij straks ook tegen ruim 3.000 huizen gaan stemmen. Hij hoopt dat partijen zien dat deze 3.200 huizen keihard nodig zijn en ervoor zullen gaan.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de PvdA zelf bepaalt hoe ze stemt. Hij zal in zijn inbreng aangeven hoe dit valt en waar dit vanaf hangt. Dat weet de heer Koning op dit moment nog niet.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) zegt dat niet alleen de bouw van 3.200 huizen dichterbij komt, maar ook de bouw van meer dan 1.000 sociale huurwoningen. Dat is hard nodig in deze stad. GroenLinks vindt het goed dat het woonprogramma bestaat uit 35% sociale huur en 25% midden-huur, waarbij er zelfs vervangende woonruimte komt in wooncomplex De Foreest voor de bewoners die moeten verhuizen. Daar is het zelfs 50% sociale huur. Het plan heeft veel goede elementen. Om de woningen te kunnen bouwen moeten 31 panden aan de Croeselaan worden gesloopt. Dat is

een bittere pil voor de bewoners. De enige manier waarop GroenLinks hiermee kan instemmen is als er voldoende zorg is voor de bestaande bewoners. Er is nu een Sociaal Afsprakenkader, dat op veel punten al hieraan tegemoetkomt. Toch kwamen er nog een aantal zorgen boven tijdens gesprekken met bewoners. De eerste zorg is dat huren flink zullen toenemen wanneer men straks gedwongen verhuist. Dat zou niet zo moeten zijn. Hier zal GroenLinks een motie over indienen, mede namens veel andere partijen in de raad. Een andere zorg, die ook in de motie wordt genoemd, is dat de bewoners die moeten verhuizen een stadsvernieuwingsurgentie krijgen. Zij kunnen verhuizen naar een andere sociale huurwoning in de stad en in de regio. Die urgentie geldt maar voor een jaar, terwijl zij langer de tijd nodig hebben om te kunnen afwegen hoe De Foreest eruit komt te zien. GroenLinks wil graag dat de urgentie langer gaat gelden. Daarom dient ze, mede namens de PvdA, D66, SP, Partij voor de Dieren, Student & Starter en het CDA, een motie op deze punten in (motie 422).

De heer **Van der Zweth** (PvdA) stelt dat er kapitale fouten zijn gemaakt in de Utrechtse politiek. Ook nu dreigt er weer een onwenselijk en onomkeerbaar besluit te worden genomen. De bewoners verzetten zich hevig, al jaren. De oppositie laat van zich horen, al jaren. Maar de coalitie wil niet luisteren. Alle woningen moeten en zullen gesloopt worden. Dat is een kapitale fout. Vandaag kan de raad daar anders over beslissen. Dit is de laatste kans. Hij roept zijn collega's op dit te doen, want er is reden toe. Deze raad heeft alleen ingestemd met de sloop onder voorwaarde dat er goed met de bewoners zou worden omgegaan. Dat is niet gebeurd. Helaas is het voor veel woningen al te laat. Maar de sociale huurwoningen van Portaal kunnen nog gered worden van de sloop. Zijn voorstel is om het plan verder te houden zoals het is, maar het blok huizen van Portaal te behouden. Dan wordt het park iets kleiner. Dat is een politieke keuze.

De **voorzitter** ziet dat er een spandoek wordt uitgerold op de publieke tribune. De regel is dat dit niet wordt toegestaan en zij verzoekt dan ook om het spandoek op te bergen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat wanneer de raad het amendement van de PvdA steunt, de PvdA, Partij voor de Dieren, SP en DENK ook het bestemmingsplan zullen steunen. Dat betekent 4 partijen, 9 zetels steun, voor het hele plan. Het enige dat gevraagd wordt, is het behoud van deze woningen. De PvdA-fractie dient het amendement op dit punt in (amendement 149, Stop de sloop).

De heer **Koning** (D66) zegt dat er wordt voorgesteld om het park veel kleiner te maken. Dit betekent minder ruimte voor mensen om te recreëren, terwijl er heel veel huizen worden gebouwd en veel mensen zullen komen te wonen. Daar krijg je niet een leefbare stad van. Hij hoort graag de mening van de heer Van der Zweth over die keuze.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) wil een stad waar bewoners serieus worden genomen, waar de gemeente met hen meedenkt om te kijken wat er wel kan, waar betaalbaar wonen hoog in het vaandel staat en waar geluisterd wordt naar bezwaren. Er was een alternatief plan waarbij de woningen behouden bleven, waar het op een andere manier vorm zou krijgen, met minder hoogbouw en anders verkaveld. Dat leverde evenveel woningen op, die makkelijker betaalbaar waren en in dat scenario had niets gesloopt hoeven te worden. Het is een politieke keuze.

De heer **Koning** (D66) hoort niets over het belang van een gezonde leefomgeving. De betaalbare huizen worden gerealiseerd in dit plan.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) antwoordt dat de PvdA voor het bestemmingsplan zal stemmen, als het amendement het haalt. Anders niet. Hij onderschrijft dat groen en een park van belang zijn. Dit enorme park zou een klein stukje kleiner worden. Als de woningen niet worden gesloopt, spaart dat zo'n € 15 miljoen. Gebruik dat geld om de groenstructuren te verbeteren. Dan wordt hetzelfde voor de gezondheid gedaan als wat de heer Koning nu schetst. Bovendien is de Jaarbeurs, in de kavel ernaast, van plan om een enorm park aan te leggen. Ook daar zit winst.

Hij heeft verder nog twee lossen punten. In het ASP heeft de gemeente met corporaties afgesproken wat verwacht wordt bij sloop/nieuwbouw. De gemeente legt die eisen op, maar past deze niet toe wanneer de gemeente zelf de partij is die sloopt. De gemeente zou juist het goede voorbeeld moeten geven. Daarom dient de PvdA-fractie, mede namens de SP, een motie op dit punt in (motie 423, Draagvlakmeting bij sloop Croeselaan).

Wanneer de onzalige sloop doorgaat, moeten de huurders eenzelfde huur en huurontwikkeling krijgen als ze hadden gehad in hun huidige woning. Dat betekent ook inclusief mogelijke servicekosten, die op een nieuwe plek wel gevraagd kunnen worden. Dat staat allemaal in de motie van GroenLinks. De PvdA steunt deze motie van harte.

De PvdA hoopt dat het niet zo ver komt en hoopt op steun voor het amendement in ruil voor steun voor het bestemmingsplan. Een grote fout kan voorkomen worden: stop de sloop van de Croeselaan.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) zegt dat de ChristenUnie het plan in 2017 niet gesteund heeft. Sterker nog, zij had ook een amendement om deze woningen uit het plan te halen. Dat amendement heeft het toen niet gehaald. Er is toen een tweede amendement ingediend door andere fracties om een onderzoek te doen naar inpassing. Dat amendement heeft de ChristenUnie toen niet gesteund, omdat de raad de keuze in 2017 had gemaakt. In 2019 bleek dat dit amendement niet tot een betere inpassing had geleid. De raad heeft het plan van 2017 intact gelaten. De raad moet volgens hem staan voor besluitvorming, ook als men het niet helemaal eens is met hoe de voorgangers het hebben gedaan. Er is al twee keer uitgebreid over gesproken in de raad. De ChristenUnie gaat nu niet anders stemmen dan in 2019.

Hij is wel blij dat de wethouder een aantal toezeggingen heeft gedaan in de commissie: over bijstand aan de bewoners, over de woonlastengarantie en dat er oplossingen worden gevonden voor mensen die tussen wal en schip belanden. Hij heeft nog wel een vraag. In de brief van het college staat dat bewoners terecht kunnen bij Het Vierde Huis voor juridische bijstand. Het college heeft aangegeven bereid te zijn dit te vergoeden. Is het verplichte winkelnering bij Het Vierde Huis of kunnen bewoners ook een andere partner daarin kiezen? Graag een reactie hierop, en het liefst ook een toezegging. De ChristenUnie steunt het amendement van de PvdA niet. Hij is benieuwd naar de reactie op de motie van GroenLinks. De ChristenUnie wil de bewoners zekerheid geven dat ze er niet op achteruitgaan. Dat is voor hen voldoende.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) zegt dat de Partij voor de Dieren er principieel tegen is dat huizen worden gesloopt voor groen, terwijl op andere plekken in het Stationsgebied het plan is om natuur te verwijderen om daar woningen te bouwen. Het slopen van goede woningen is niet sociaal en niet duurzaam. Dat was bij de vaststelling van de Omgevingsvisie in 2017 de reden voor amendement 73, zojuist ook genoemd door de heer Wijmenga. Daarvoor was destijds geen meerderheid. Het amendement van de PvdA gaat minder ver, maar is een stap in de goede richting. De Partij voor de Dieren zal daarom voor dit amendement stemmen. Alleen als het amendement wordt aangenomen, zal zij het raadsvoorstel steunen.

De Partij voor de Dieren kijkt ook naar de huidige bewoners. Daar zijn veel zorgen, niet alleen financieel, maar ook over wat de sociale situatie in de wijk gaat zijn. Daarom ondersteunt ze de motie van GroenLinks van harte.

Ze constateert dat bewoners ontevreden zijn over het doorlopen participatieproces, of het gebrek daaraan. Daarom zal ze ook de motie van de PvdA over de draagvlakmeting steunen.

Dit bestemmingsplan gaat niet alleen over de Croeselaan, maar ook over De Foreest. Daar worden woningen toegevoegd, duurzaam gebouwd en – indien de motie wordt aangenomen – ook met een blijvend betaalbare prijs. Dat deel van het bestemmingsplan zou op de instemming van de PvdD kunnen rekenen, ware het niet dat dit gekoppeld is aan de sloop van de Croeselaan. Ze zullen er kritisch naar kijken dat de bouw van De Foreest natuurinclusief gebeurt.

De heer **Schipper** (SP) sluit zich aan bij de woorden van de PvdA over de sloop. Uiteraard staat de SP onder het amendement en de motie over draagvlakmeting. Een draagvlakmeting is gebruikelijk bij sloop/nieuwbouwprojecten in de stad. Hij snapt niet waarom dit hier niet gebeurt.

Hij drong er in de commissie al op aan dat het niet eerlijk is als je bij een gedwongen verhuizing ook nog een flinke huurverhoging voor je kiezen krijgt.

Het college zei dat dit allemaal niet volledig gedekt is, maar er gaan honderden miljoenen uit deze grondexploitatie komen. Het benodigde bedrag is kleingeld.

Hij heeft in de commissie diverse vragen gesteld over de stadsvernieuwingsurgenties, die niet beantwoord zijn in de commissie of in de brief. Er is nog steeds veel onrust over. Hij weet wat er staat in het Afsprakenkader en in de motie die hij samen met GroenLinks heeft ingediend, maar kan de wethouder straks zeggen dat de urgentie geldt voor alle verhuizers, voor de hele regio en zo lang als nodig is, tot het moment van sloop?

De impact van dit plan op de bewoners is zo groot dat je niet zorgvuldig genoeg kan zijn. De gemeente heeft de nodige steken laten vallen met als triest dieptepunt de opgestoken middelvinger van sloopaafval op de plek waar eerst de woningen stonden. Hij roept op om alle nodige moeite in communicatie en begeleiding van de bewoners te steken bij het vervolg. Wat de SP betreft wordt er een kruis gezet door de sloop, maar als dat niet lukt, neem dan de vele hartenkreten van de bewoners serieus en handel dienovereenkomstig.

De heer **Van Deún** (PVV) zegt dat de PVV voorheen heeft ingestemd met de sloop van alle woningen, mits De Korenbeurs zou blijven staan. Daarvoor is destijds een motie ingediend. Het afgelopen jaar is de PVV teruggekomen op hun standpunt. De PVV wil, net als de PvdA, de woningen behouden naast De Korenbeurs. In deze tijd van wooncrisis moeten geen twintig woningen worden gesloopt voor een deel van een parkje. Werk en wonen zou een grondwettelijk recht moeten zijn in dit land. Iedereen heeft recht op een betaalbare woning. Hij kan zich voorstellen dat het plan doorgaat wanneer die twintig woningen blijven staan. Of de PVV gaat instemmen met het plan is afhankelijk van het aannemen van het amendement van de PvdA.

De PVV maakt zich zorgen over De Foreest. Het is nu voorbehouden aan Portaal, maar wat te doen als deze zich terugtrekt? Hij vraagt de wethouder toe te zeggen dat hij in zo'n geval de voorkeur zal geven aan partners in de stuurgroep en niet aan een projectontwikkelaar. De PVV heeft hier een motie voor achter de hand.

De heer **Van der Marel** (VVD) zegt dat het voor de VVD belangrijk is dat het nodige comfort aan de getroffen bewoners wordt geboden vanwege een besluit waar ze niet om gevraagd hebben.

Er lijkt een meerderheid te zijn voor optie 5 van de verschillende scenario's. De VVD staat sympa-

thiek tegenover die motie. Hij vraagt de wethouder om een reactie op die motie. De wethouder geeft aan dat er potentieel risico zit aan deze motie omdat het mogelijk gevolgen heeft voor toekomstige gevallen.

De bewoners krijgen een stadsvernieuwingsurgentie. Daarnaast krijgen ze voorrang in Het Foreest en Beurskwartier. Hij sluit zich aan bij de vraag van de heer Schipper. Hij wil dat de gevolgen van deze motie ook gelden voor mensen die zelf in hun sociale huisvesting voorzien.

Er is een kleine groep eigenaren/bewoners. Deze mensen moeten in staat zijn om een gelijkwaardig woongenot te verwerven op basis van de Onteigeningswet. Op die verwerving is een verwervings- en taxatieprotocol van toepassing. Betekent dit dat, indien minnelijke verwerving slaagt, met de verkoopprijs en schadevergoeding een passend, c.q. gelijkwaardig, aanbod zal volgen dat haalbaar en betaalbaar is binnen alle redelijke grenzen? Hij vraagt de wethouder hierop terug te komen en deze groep in de toekomst de aandacht te blijven bieden waarom ze vragen en waarop ze recht hebben.

De heer **Koppelaar** (Student & Starter) zegt dat vandaag weer een belangrijke stap wordt gezet in de verdere ontwikkeling van het Stationsgebied. Vandaag wordt het mogelijk gemaakt dat er duizenden nieuwe woningen bij komen in het hart van de stad. Student & Starter is daar blij mee, want die woningen zijn keihard nodig. Bij de eerdere besluiten over deze ontwikkeling heeft Student & Starter voor gestemd. Ze zijn van plan dit vandaag ook weer te doen. Ze zien in wat de meerwaarde is van deze plannen op het gebied van wonen, maar ook op het vlak van openbare ruimte en groen. Daarbij moet hij de kanttekening plaatsen dat sport onderbelicht blijft. Hij dringt er bij de wethouder op aan dat er in de verdere uitwerking meer aandacht komt voor de sportbehoefte van de bewoners.

Het belangrijkste onderwerp vandaag is hoe wordt omgegaan met de bewoners die hun huizen uit moeten, omdat deze gesloopt gaan worden. Wat Student & Starter betreft doet de gemeente het maximale om deze bewoners tegemoet te komen. In het kort betekent dit: 1. De overgang naar een nieuwe woning wordt zo makkelijk en stressvrij mogelijk gemaakt. 2. De huurlasten van een nieuwe woning blijven gelijk aan de huurlasten van de huidige woning. 3. De bewoners worden op een volwaardige manier betrokken bij het vervolgtraject.

Geheel begrijpelijk hebben bewoners nog veel vragen over het proces van de overgang naar een nieuwe woning. Hoe zit het met de toewijzing van een nieuwe woning in de Foreest? Is die gegarandeerd of is er slechts sprake van voorrang? Elke bewoner moet hier gegarandeerd een nieuwe woning kunnen krijgen.

Hoe zit het precies met de stadsvernieuwingsurgentie? Die wordt nu voor één jaar afgegeven, terwijl de meeste bewoners waarschijnlijk nog minimaal een paar jaar op dezelfde plek zullen blijven wonen. Betekent dit dat zij achter het net zullen vissen? Student & Starter vindt dat de urgentie langer geldig moet blijven, zodat de bewoners voldoende tijd hebben om tot een keuze te kunnen komen waar zij willen gaan wonen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de heer Koppelaar al stelt dat bewoners moeten verhuizen, maar er ligt nog een voorstel om dat voor een deel van de bewoners te voorkomen. Student & Starter nam deel aan het woonprotest met een duidelijke oproep "stop de sloop". Kan verwacht worden dat ze het amendement van de PvdA steunen?

De heer **Koppelaar** (Student & Starter) antwoordt dat wat betreft het stoppen van de sloop de PvdA helaas niet op de steun van Student & Starter kan rekenen. De reden daarvoor is dat ze het belang zien van een goede ruimtelijke ontwikkeling, van een goed stedenbouwkundig plan. De woningen

laten staan draagt daar niet aan bij.

Er is vrees onder de bewoners dat ze in de nieuwe woningen ineens een veel hogere huur moeten gaan betalen. Dat is onwenselijk. Deze bewoners kiezen er immers niet zelf voor om te verhuizen, daartoe worden ze gedwongen door de gemeente. Ze mogen daarom niet nog eens extra gestraft worden. Om die reden steunt Student & Starter de motie over gelijke huurontwikkeling.

Student & Starter hecht er veel waarde aan dat de bewoners op een volwaardige manier betrokken worden bij het vervolgtraject. De afgelopen jaren hebben zich te vaak vervelende verrassingen voorgedaan. Dat moet nu stoppen. Dat betekent dat de informatievoorziening beter moet, maar vooral ook dat duidelijk wordt hoe de bewoners mee kunnen denken over de realisatie van hun nieuwe woningen in De Foreest. Er is van alles beloofd, nu is het tijd om die beloftes in te lossen. De oproep aan het college is om hier zo snel mogelijk duidelijkheid in te scheppen.

Student & Starter begrijpt dat dit besluit heel veel pijn doet bij de bewoners van de te slopen woningen, maar uiteindelijk is het de taak van de raad om elke keer weer de juiste belangenafweging te maken. Voor Student & Starter geldt in dit geval dat het belang van al die te bouwen woningen en de juiste inrichting van de openbare ruimte zwaarder weegt dan het behoud van de woningen aan de Croeselaan. Dat is geen gemakkelijke keuze. Juist daarom is het zo enorm belangrijk dat de bewoners zo goed mogelijk tegemoetgekomen worden. Daarom rekent hij op de maximale inzet van dit college.

De heer **Van Steeg** (CDA) zegt dat het ook voor het CDA een moeilijk besluit is. Hij heeft de afgelopen weken verschillende bewoners aan de lijn gehad over hun specifieke toestand. Ook hij maakt zich zorgen over hoe dit er in de toekomst uit zal zien. Het CDA wil dat de huur niet omhooggaat. Daarom steunt hij de motie van GroenLinks hierover. Hij heeft tijdens de commissievergaderingen al gezegd dat de verhouding tussen de gemeente en de inwoners goed verzeekt is. Voor een deel ligt dit op het bordje van het college. Aan de ene kant wordt het beeld geschapen dat er fantastische nieuwe duurzame woningen bijkomen, maar ze zijn wel heel duur. Aan de andere kant wordt een aantal mensen daar de dupe van. Dat mag nooit het geval zijn. Mensen blijven zich zorgen maken over hun toekomst. Hij vraagt de wethouder hoe daarmee omgegaan wordt. Hoe wordt omgegaan met maatwerk? De wethouder heeft toegezegd dat dit zal gebeuren, maar wat betekent dat in de praktijk?

Het CDA heeft deze plannen altijd gesteund en zal dat ook nu doen, maar wel op de voorwaarde dat de bewoners die naar een nieuwe plek moeten, alle ruimte krijgen om dat op een goede manier te doen. Ze moeten niet benadeeld worden door de stappen die ze moeten zetten in de onzekere situatie waar ze in komen. Er is heel veel misgegaan in de relatie tussen de gemeente en de inwoners en de participatie is niet goed gegaan. Hij wil de wethouder vragen hoe dit de komende maanden en jaren zal gaan. Hoe wordt ervoor gezorgd dat de inwoners en de gemeente weer tot goede regelingen komen op basis van de afspraken die er nu liggen en waarvoor een meerderheid lijkt te bestaan in de raad?

De heer **El Abassi** (DENK) zegt dat een raadslid met een woord als "karikatuur" tekortdoet aan partijen die pleiten tegen de sloop van goede sociale huurwoningen, maar vooral aan mensen die op de tribune aanwezig zijn en die uit hun woningen gejaagd worden. DENK vindt het jammer om te zien dat de coalitiepartijen goede sociale huurwoningen willen opofferen en slopen. Hij wil een laatste oproep doen om dit niet te doen. DENK zal het raadsvoorstel steunen, indien het amendement van de PvdA wordt aangenomen. DENK steunt ook de motie met betrekking tot de draagvlakmeting en alle moties die dit voorstel afremmen en/of tegenhouden.

De voorzitter schorst hierop de vergadering.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan de wethouder.

De heer **Eerenberg** (wethouder) beaamt dat het plan dat hier voorligt de sloop van een aantal woningen op de Croeselaan bevat. Dat valt zwaar, dat is een heftig besluit voor deze bewoners. Toch is dat wat hij hier zal verdedigen. Hij wil wel zeggen dat het de partijen die hiertegen zijn siert dat ze hier consequent tegen zijn. Zo heeft het debat zich over meer dan een decennium gevormd. Kan het ook zonder sloop? Ja, natuurlijk. Maar niet dit plan. Dat is de kern van de discussie. Hij staat voor het belang van de bewoners. Wat hier ontwikkeld zal worden, heeft een ongekenne dichtheid. Dit zijn massieve volumes, hoge gebouwen, zwaar. Daar wil je niet in je woninkje naast wonen. Dat gaat neveneffecten met zich meebrengen. Dit plan met deze dichtheid vraagt om lucht en een ruimtelijke ontwikkeling, zoals die met elkaar bedacht is. Als men een andere keuze wil, zal een ander plan gemaakt moeten worden. Precies dat debat is gevoerd in maart 2019. Toen is er over vier alternatieven gewikt en gewogen. Eén alternatief kwam van de bewoners. Er zijn destijds analyses op losgelaten. Een meerderheid van de raad heeft in dat debat gekozen voor deze optie. Sterker nog, een meerderheid van de raad zei dat het plan nog wel wat groener mocht worden. Daar is het college mee aan de slag gegaan. Het bestemmingsplan dat er nu ligt, is een uitwerking van het debat dat eerder is gevoerd.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat toen de PvdA met ambtelijke ondersteuning zelf een alternatief had uitgewerkt, bleek dat die woningen wel degelijk konden blijven staan. De wethouder schetst het alsof het een natuurwet is, maar is hij het met de PvdA eens dat het wel degelijk een politieke keuze is?

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat dit plan niet kan zonder lucht, licht en groen. Het kan dus ook niet zonder het slopen van deze panden. Als de raad zegt dat de panden behouden moeten blijven, zal hij antwoorden dat er een ander plan moet komen. Dat is het debat van maart 2019. Dan komt er een plan met minder volume, want je wilt niet naast deze volumes wonen zoals in het amendement wordt geschetst. Dat wordt een plan met minder dichtheid en minder woningen. Dat is een station dat gepasseerd is.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat dit de politieke beoordeling is. Zijn er regels, afspraken of wetten, die nu in de weg staan om die woningen te laten staan? Of is het antwoord van de wethouder dat alles bij elkaar optellend zijn politieke afweging is dat je het niet moet doen. Hij denkt dat laatste.

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat hij voor goede stedenbouw staat. Dit gaat over de woonomgeving van mensen. Dit gaat over je fijn voelen in je omgeving, dit gaat over de ruimte die je mensen biedt om naar buiten te kunnen of om een speel- of sportvoorziening aan te leggen. Is het een wet? Nee. Goede steden bouwen is geen wet – was het maar zo.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) concludeert dat de wethouder het onwenselijk vindt, maar het blijft een politieke keuze en dus mogelijk. Het voorstel dat hier ligt, is reëel en is een optie. Inmiddels zeggen vijf partijen dat wanneer het amendement op steun kan rekenen, deze partijen dan het

bestemmingsplan zullen steunen.

De heer **El Abassi** (DENK) hoorde de wethouder zeggen dat de raad dit eerder besloten heeft. Dat maakt het een politieke keuze. Misschien zou men moeten twijfelen of er überhaupt nog binnenstedelijk gebouwd moet worden. Is de wethouder het met DENK eens dat het laten staan van de woningen mogelijk is?

De heer **Eerenberg** (wethouder) legt uit dat als je naar het plan kijkt, het onverstandig is om de voorziene groenstructuur niet te realiseren. Wat dit betekent voor individuen die nu daar wonen is heftig. Dat geeft de gemeente een grote verantwoordelijkheid. Maar het plan zoals het nu is, verrijken met het laten staan van deze panden is geen goede stedenbouw. Dan maakt de gemeente een woon- en leefomgeving waar mensen uiteindelijk niet gelukkig worden. Dat moet de gemeente niet doen. Hij respecteert dat sommigen een andere mening hebben, maar er is toen voor dit plan gekozen.

Wat betekent dit voor de individuele bewoners die nu daar wonen? De gemeente vraagt van deze bewoners op deze plek iets wat buitengewoon heftig is en wat heel zwaar valt. Dus doet de gemeente een aantal dingen. Er worden aan de overkant van de weg woningen gebouwd, in de Foreest, waar men als buurt, als gemeenschap, heen kan verhuizen. Dat wordt samen met de bewoners gedaan. Het is van het grootste belang dat dit een pand wordt waar de mensen zich in herkennen en waar mensen aan hebben bijgedragen. Een aantal bewoners heeft voorgesteld om een tuin te delen met elkaar. Dan heb je meer ruimte en kun je een aantal voorzieningen maken, waar in individuele tuintjes niet de ruimte voor zou zijn. Dat soort ontwikkelingen, mits ze van bewoners zelf komen, zijn fantastisch. Die neemt het college zeer serieus.

Uiteraard krijgt men de vergoeding als men moet verhuizen, zoals dat ook op andere plekken in de stad gaat. De bewoners krijgen ook voorrang bij alles wat in het gebied, Beurskwartier 1, gerealiseerd wordt. Er werd door de SP gevraagd of de urgentie geldt voor alle verhuizers, in de hele regio en zo lang als nodig is. Misschien moet dit jaar op jaar op jaar worden verlengd, dat sluit hij niet uit. De stadsurgentie geldt voor alle mensen in de hele regio en zo lang als nodig is.

De raad zegt, via motie 422 van GroenLinks, dat het Sociaal Afsprakenkader op een flink aantal punten nog een tandje ruimer moet. Hij zou graag die motie willen overnemen, maar hij zou het een prachtig signaal vinden als de raad bij de stemming uit zal spreken dat de raad het bestaande SAK nog een tandje gaat verruimen. Hij is er zeer positief over. Hij heeft één kleine kanttekening wat betreft het tweede punt in de motie. Daar staat dat voor iedereen de huurgarantie vijf jaar blijft. Hij neemt aan dat dit gemaximeerd wordt op de middenhuur. Mochten mensen naar een woning gaan die bijvoorbeeld € 3.000 per maand kost, vindt de raad dat dit verschil tussen de huidige huurprijs en die € 3.000 dan vijf jaar lang gecompenseerd zou moeten worden? Hij vermoedt dat dit niet bedoeld wordt en dat dit bedoeld is tot aan de middenhuur. Het zou goed zijn dit in de motie op te nemen.

De heer **Schipper** (SP) wil dit moment markeren. Het is prachtig dat de wethouder dit zo brengt, maar in de brief staat dat dit plan nog aanvullende dekking behoeft. Op het moment dat het college iets een mooi plan vindt, maar de dekking niet klopt, weet hij wel wat hij volgende keer doet.

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat er in de brief iets staat over wat dat voor de grondexploitatie zal betekenen. De meerkosten zullen worden gedekt uit de grondexploitatie. Maar het gaat om iets anders. Het gaat erom dat de raad met een ruime meerderheid, of unaniem, zegt dat de

regeling die voor deze bewoners bedacht is ruimer moet. Als dat gezegd wordt vanavond, zal het college zorgen dat dit mogelijk gemaakt kan worden.

De heer **Schipper** (SP) dankt de wethouder voor het antwoord. Het blijkt dat er in de grondexploitatie genoeg ruimte zit om dit soort dingen te doen.

De heer **Van der Marel** (VVD) neemt het advies van de wethouder om de motie te steunen, ter harte. Hij verzoekt de wethouder terug te komen op zijn vraag over de precedentwerking.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) merkt op dat zijn fractie de motie niet heeft ondertekend, omdat er geen dekking bij zit. Kan dit worden opgelost binnen de grondexploitatie?

De heer **Eerenberg** (wethouder) reageert dat er gesloopt wordt om te verdichten, een beweging die vaker in de stad wordt gezien, een beweging om groen toe te voegen. Toch is dit een uniek plan, dat een heel lange looptijd heeft. Hij denkt dat de context en de heftigheid die dit plan bij de bewoners oproept, dit plan vergt. In de grex staan aannames over wat je in de toekomst met een dergelijke grondexploitatie kunt verdienen. De inschatting is dat er ruimte is voor deze verruiming van het sociaal afsprakenkader. Het is goed om deze ruimte te laten terugvloeien naar de bewoners. Als de ruimte niet in de grex blijkt te zitten, zal snel een debat met de raad gevoerd worden om die ruimte zelf te maken.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) stelt voor om in de motie te verankeren dat het gaat om sociale en middenhuurwoningen, zoals eerder in de brief van de wethouder is geformuleerd.

De **voorzitter** concludeert dat motie 422 wordt ingetrokken en dat een aangepaste motie zal worden ingediend.

De heer **Eerenberg** (wethouder) vervolgt dat communicatie en participatie goed geregeld moet zijn. In de commissie zijn allerlei voorbeelden genoemd. Hij stelt voor om na dit besluit een regulier overleg met de bewoners op te zetten. Voorts heeft hij toegezegd dat mails en brieven snel beantwoord worden en als dat niet lukt er uitleg volgt waarom dat niet lukt.

Gevraagd is of er mogelijkheden zijn voor bewoners die iets anders willen dan het Vierde Huis. Het Vierde Huis is volstrekt onafhankelijk en het is goed om één loket te hebben. Het Vierde Huis kan de gemeente immers goed adviseren en bekritisieren namens alle bewoners. Versnippering maakt dat ingewikkeld. Als het Vierde Huis echter onvoldoende in staat is om aan een specifieke wens van een bewoner te voldoen, vergoedt de gemeente de kosten van een andere derde partij.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) dankt de wethouder voor de toezegging. Waar melden deze bewoners zich dan?

De heer **Eerenberg** (wethouder) kan zich voorstellen dat het Vierde Huis zelf zegt niet in staat te zijn om de vraag te beantwoorden, maar ook dat bewoners bij de gemeente kunnen aankloppen.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) vraagt of de raad volgend jaar geïnformeerd wordt over de

ondersteuning van bewoners.

De heer **Eerenberg** (wethouder) zegt toe dat de gemeenteraad in een reguliere brief per kwartaal op de hoogte zal worden gehouden.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) hoort vaak dat het Vierde Huis geen juridische bijstand geeft. Kan de wethouder het Vierde Huis op de hoogte brengen van de alternatieven, zodat bewoners niet van het kastje naar de muur worden gestuurd?

De heer **Eerenberg** (wethouder) is enigszins verbaasd over dit signaal, maar gaat hier werk van maken. Mensen moeten zich welkom voelen om hun vraag of probleem voor te leggen. Met betrekking tot de draagvlakmeting is een motie ingediend. De wethouder ontraadt deze motie, omdat de raad als hoogste orgaan de draagvlakmeting is en besluit wat er wordt gedaan. De formele draagvlakmeting zoals die in de wet staat, is niet van toepassing op deze situatie. Het college voert uit wat de raad in meerderheid besluit.

De heer **Schipper** (SP) snapt de redenering van de wethouder niet. Hij meent dat de raad niet gaat over het landelijk geldende huurrecht, waarin staat dat er een redelijk voorstel moet worden gedaan aan de bewoners.

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat het huurrecht, de draagvlakmeting en de redelijkheidstoets erop zien dat een eigenaar die een plan gaat ontwikkelen op dat moment zo'n toets moet doen. Dat is hier niet het geval. Hier is een plan uitgedacht en om dat uit te kunnen voeren moeten panden worden verworven en dat zijn niet alleen huurwoningen. De raad heeft het verwervingsbudget al vastgesteld. Het huurrecht is dus niet van toepassing op deze casus. Dit staat ook in het memo van de onafhankelijke jurist.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) meent dat aan de bewoners is gecommuniceerd dat zij er in rechten en in plichten niet op achteruit zouden gaan. Dat lijkt nu wel het geval te zijn.

De heer **Eerenberg** (wethouder) reageert dat, als de gemeente eigenaar van de panden wordt, het besluit tot sloop al is genomen. De toets vindt nu plaats en daarna is het aan het college om te zorgen dat het Foreest op orde is, in samenspel met de bewoners.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) meent dat corporaties die overgaan tot sloop, ook als is er een raadsbesluit, toch die draagvlakmeting moeten doen. Zou de gemeente dan niet zelf het goede voorbeeld moeten geven?

De heer **Eerenberg** (wethouder) meent dat dan de vraag is wat het goede is om te doen. Hij snapt het standpunt van de PvdA, maar hij wil toch de reguliere procedure volgen. Een aantal bewoners wil graag duidelijkheid.

Er is terecht veel aandacht voor de huurders, maar er zijn ook eigenaren. Er is een taxatieprotocol dat erop gericht is dat de schadevergoeding passend is om het woongenot te compenseren. De oproep om gericht in gesprek te gaan met de eigenaren in het gebied is terecht en daarom zal ook

een regulier overleg met de eigenaren plaatsvinden.

De heer **Van der Marel** (VVD) vraagt of er ook begeleiding is in een eventuele frictieperiode tussen de verwerving, het transport en de aankoop van een woning in Beurskwartier 1, zodat het geld inzetbaar is voor de koop van een gelijkwaardige woning.

De heer **Eerenberg** (wethouder) zegt toe dat gevraagd zal worden of men interesse heeft in Beurskwartier 1. Qua financiën is dat lastig. Mensen krijgen de huidige marktprijs en daarmee moet de financiële kant afgerond zijn. Niemand weet natuurlijk hoe de markt zich ontwikkelt, maar het moet mogelijk zijn om een gelijkwaardige woning te kopen met het geld dat zij ontvangen.

Student & Starter vroeg of er aandacht is voor sport. De wethouder zegt toe in de planontwikkeling urban sports in dit gebied te integreren.

Tot slot reageert hij op de oproep van het CDA om maatwerk toe te passen. De beweging die hier gemaakt wordt, heeft de dure plicht om het maximale te doen om mensen te ondersteunen en om de grenzen van het maatwerk op te zoeken.

De heer **Van Deún** (PVV) heeft antwoord gemist op zijn vraag over de Foreest en de STUW-groep.

De heer **Eerenberg** (wethouder) reageert dat Portaal als eerste aan zet is om in de Foreest als verhuurder op te treden. Het zijn relatief grote woningen voor een relatief lage huurprijs. Mocht Portaal niet instappen, dan zijn de andere leden van STUW als eerste aan zet.

Mevrouw **De Koning** (GroenLinks) dient een nieuwe motie in met betrekking tot mensen die doorverhuizen naar een sociale huurwoning of een middenhuurwoning (motie 424, Gelijke huurontwikkeling bewoners Croeselaan).

De heer **Van der Marel** (VVD) ondersteunt de motie en wil deze graag mede ondertekenen.

De **voorzitter** reageert dat de motie is ingediend en dat dit niet met terugwerkende kracht kan.

De heer **Eerenberg** (wethouder) reageert positief op de nieuwe motie.

De **voorzitter** deelt mee dat de besluitvorming over het raadsvoorstel, het amendement en de moties vanavond zal plaatsvinden in de digitale stemagenda.

19. Raadsvoorstel Parkeervisie en modules aanpak betaald parkeren en parkeernormen.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) memoreert dat de wethouder in de commissie zei dat parkeren een verdelingsvraagstuk is en daarmee uitgesproken politiek. De PvdA vindt dat in deze Parkeervisie te weinig rekening is gehouden met mensen met een laag inkomen. De stad hoort voor iedereen toegankelijk en bereikbaar te zijn. Daarom dient de PvdA een amendement op dit punt in (amendement 150).

De heer **Van Steeg** (CDA) heeft op verschillende punten moeite met de Parkeervisie. Een aantal modules wordt nu vastgesteld en een aantal moet nog worden vastgesteld. Dat had beter in één keer gedaan kunnen worden. Er wordt erg gestuurd op het uit de stad krijgen van de auto. Het CDA vindt

dat te eenzijdig. Bij het begrotingsdebat heeft het CDA opmerkingen gemaakt over de relatie tussen straatparkeren en parkeergarages. Als de tarieven voor straatparkeren omhooggaan, kan dat geld gebruikt worden om het parkeren in parkeergarages aantrekkelijker te maken. Hij hoort graag een reactie van de wethouder.

Voor het fietsparkeren komt nog een module, maar het CDA wil de ambitie in de wijk vastleggen middels een motie (motie 425).

Ook voor parkeren op afstand en de garanties die daarvoor worden geboden, dient het CDA een motie in (motie 426).

De heer **Van Deún** (PVV) vraagt voor welk vervoermiddel de 15 minuten gelden.

De heer **Van Steeg** (CDA) vindt dat er een garantie moet zijn dat mensen binnen een bepaalde tijd op de plek van bestemming moeten kunnen komen.

Een laatste motie gaat over elektrisch rijden en de differentiatie in de parkeertarieven en wordt mede ingediend door de VVD (motie 427).

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) memoreert dat de laatste jaren parkeren steeds vaker als verdienmodel wordt gebruikt en als middel om het aantal verkeersbewegingen te verminderen, terwijl het juist een middel zou moeten zijn om parkeerverlast te verminderen. Hij pleit voor het gratis verstrekken van een parkeervergunning aan bewoners in gebieden met betaald parkeren en dient hiervoor een amendement in (amendement 151).

De heer **Koppelaar** (Student & Starter) vindt het voorliggende voorstel meer een raamwerk dan een beleidsdocument. Zijn fractie kan zich wel vinden in de overkoepelende uitgangspunten, omdat er gekozen wordt voor groen in plaats van stilstaand blik en omdat fietsers en voetgangers meer ruimte krijgen. Hij is benieuwd naar de modules die nog gaan komen. Het is goed dat de maximum parkeernormen omlaaggaan. Het streven is om de doelstellingen uit de twee voorliggende modules deels te bekostigen met rijkssubsidies. Wat gebeurt er als niet alle doelstellingen kunnen worden behaald? Welke doelen krijgen dan de voorkeur? Hij wil hierin meer inzicht. Kan de wethouder toezeggen dat een prioritering van de doelstellingen uit deze en toekomstige modules wordt uitgewerkt en aan de raad wordt voorgelegd?

Student & Starter stemt in met het raadsvoorstel en kijkt uit naar de modules.

Mevrouw **Dekker** (D66) meldt dat de visie in lijn is met de ambitie van D66, met meer ruimte voor de mensen en hun mobiliteit. De visie reflecteert ten dele dat steeds meer Utrechters de fiets als hoofdvervoersmiddel gebruiken. De eisen aan de fietsenstallingen moeten worden aangescherpt. Zij dient op dit punt twee moties in. De eerste wordt ingediend mede namens GroenLinks en Student & Starter met de titel Gezamenlijke fietsstallingen woningen boven 50 m² (motie 428).

De heer **Sungur** (DENK) vraagt waarom de motie alleen geldt voor appartementen van meer dan 50 m².

Mevrouw **Dekker** (D66) reageert dat haar volgende motie over de appartementen onder 50 m² gaat. Deze motie wordt mede ingediend door de ChristenUnie en Student & Starter (motie 429).

Sommige mensen hebben een parkeerplek in een garage terwijl ze geen auto hebben. Kan de wethouder toezeggen dat ook een bakfiets of een stadsfiets gestald mogen worden op de eigen

parkeerplek?

De parkeernormen voor auto's zijn op dit moment in gebieden zonder betaald parkeren in beton gegoten, terwijl in andere gebieden vaak een lagere parkeernorm geldt. D66 zou graag willen dat ten minste in gebieden die op loopafstand zijn van een treinstation of groot busstation wordt overwogen om een korting op de parkeereis deel te laten uitmaken van het gesprek over ontwikkelingen. Graag een reactie.

Mevrouw **De Boer** (GroenLinks) krijgt vaak mails over betaald parkeren en de indeling van rayons. De olievlek is een groot nadeel en de druk op de publieke ruimte neemt sowieso toe. Om beide redenen zou GroenLinks liever in één keer betaald parkeren in de hele stad willen invoeren. Dat staat echter niet in het coalitieakkoord. GroenLinks is enthousiast over de nieuwe Parkeervisie. De uitgangspunten daarin passen binnen de afspraken om het totale autoverkeer niet te laten toenemen. Ook wordt meer verantwoordelijkheid bij ontwikkelaars gelegd voor het maken van een mobiliteitsplan. Bij de Programmabegroting diende DENK een voorstel in om ook een vrijstelling te geven voor een aantal islamitische feestdagen. GroenLinks is daar geen voorstander van en dient een motie in om op alle feestdagen de vrijstelling voor betaald parkeren af te schaffen (motie 430). Zij vraagt zich af waarom er nog een vrijstelling is voor de zondag, een dag waarop de druk op de publieke ruimte hoog is. Kan de wethouder dit inzichtelijk maken, kijken wat de financiële gevolgen zijn als deze vrijstelling wordt afgeschaft en de raad hierover te informeren voor de Voorjaarsnota 2022.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vraagt of mevrouw De Boer denkt dat dit geld oplevert of geld gaat kosten.

Mevrouw **De Boer** (GroenLinks) vermoedt dat het uiteindelijk geld oplevert en vooral minder druk op de publieke ruimte oplevert. Een verandering van de vrijstelling op zondag is ingrijpend en een afweging daarover vereist dus gedegen informatie.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vraagt of mevrouw De Boer een motie om op zondagen betaald parkeren in te voeren, zou steunen.

Mevrouw **De Boer** (GroenLinks) antwoordt ontkennend, omdat dit niet strookt met het coalitieakkoord.

De heer **Sungur** (DENK) vraagt hoe mevrouw De Boer denkt over gebieden waar de parkeerdruk aanzienlijk is verminderd nadat betaald parkeren werd ingevoerd. Is betaald parkeren daar dan nog wel nodig?

Mevrouw **De Boer** (GroenLinks) vindt de druk op de publieke ruimte belangrijk. Er is meer ruimte nodig voor recreatie en groen. Auto's nemen te veel ruimte in de stad.

De heer **Sungur** (DENK) begrijpt dat meer parkeeroverlast of parkeerdruk voor GroenLinks geen uitgangspunten zijn om betaald parkeren in te voeren.

Mevrouw **De Boer** (GroenLinks) reageert dat GroenLinks dat uitgangspunt in de hele stad wil

hanteren.

Mevrouw **Meerding** (VVD) memoreert dat een aantal jaren geleden een draagvlakmeting is uitgevoerd over parkeren op zondag. Toen was er geen draagvlak in de schil rondom de binnenstad. Heeft mevrouw De Boer daar een boodschap aan met dit voorstel?

Mevrouw **De Boer** (GroenLinks) zegt dat het gaat om de druk op de openbare ruimte en de vraag of het logisch is om de zondag uit te zonderen. In een nieuwe coalitie is betaald parkeren op zondag misschien wel mogelijk.

Mevrouw **Meerding** (VVD) vraagt of de draagvlakmeting voor GroenLinks relevant is.

Mevrouw **De Boer** (GroenLinks) antwoordt dat er, bij invoering van betaald parkeren in de hele stad, geen draagvlakmeting meer is.

Mevrouw **Meerding** (VVD) constateert dat de mening van de inwoners er dan niet meer toe doet volgens GroenLinks. De VVD is het daar niet mee eens.

De heer **Sungur** (DENK) is benieuwd wat ChristenUnie en CDA vinden van het voorstel om de vrijstelling op zon- en feestdagen af te schaffen.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) concludeert dat mevrouw De Boer een onderzoeksvraag aan de wethouder stelt. In de visie van de ChristenUnie wordt betaald parkeren als reguleringsinstrument gebruikt. Hij is niet overtuigd dat er in de gebieden die mevrouw De Boer noemt, op zon- en feestdagen een probleem met de parkeerdruk is.

De heer **Van Steeg** (CDA) ziet geen reden om betaald parkeren in te voeren op zondag.

Mevrouw **De Boer** (GroenLinks) weet dat een aantal partijen in hun verkiezingsprogramma's hebben opgenomen om betaald parkeren in te voeren in de hele stad of een groot deel daarvan. Als die partijen een meerderheid hebben, wordt de mening van de kiezers meegenomen. In de commissie is gesproken over verkeersveiligheid bij scholen. In de brief van het college staat dat er niet wordt voorzien in kiss+ride-plekken bij scholen. Bij Haarzicht is echter wel een hele straat aangelegd. Hoe zorgt het college dat dit in beleid verankerd wordt? Kan de straat bij Haarzicht worden afgesloten voor autoverkeer als kinderen naar en van school gaan, zodat kinderen die met de fiets komen veilig bij de school kunnen komen? Kan bij bestaande scholen gekeken worden naar een betere inrichting van de omgeving, zodat halen en brengen te voet of per fiets voor de hand liggend wordt.

De heer **Van Heuven** (PvdD) zou graag willen dat zeven dagen per week met uitgebreide venstertijden in de hele gemeente betaald parkeren wordt ingevoerd. Hij kiest er nu echter voor om een motie in te dienen om betaald parkeren in te voeren binnen de gehele ring (motie 431).

Mevrouw **Meerding** (VVD) stelt dat de Parkeervisie en de twee modules niet de keuzes bevatten van de VVD. De visie zelf is een vaag stuk, waar het college drie jaar over heeft gedaan. Zij had liever gezien dat de zes losse modules in één keer naar de raad waren gestuurd. De twee modules die nu

worden vastgesteld steunt de VVD niet. De VVD dient een aantal moties en amendementen in. De aanpak betaald parkeren bevat geen alternatief voor het invoeren van betaald parkeren, zoals het toevoegen van parkeerplaatsen, een blauwe zone of het zoeken naar vrije plekken in parkeergarages in de buurt.

Mevrouw **Dekker** (D66) vraagt hoe de VVD het toevoegen van parkeerruimte ziet.

Mevrouw **Meerding** (VVD) denkt dat dat niet overal de oplossing kan zijn. Het uitgangspunt bij parkeerdrukke moet echter niet altijd zijn om betaald parkeren in te voeren. De VVD wil graag dat de gemeente inwoners gaat helpen als zij hun auto niet kwijt kunnen en ziet een rol voor de gemeente als oliemannetje tussen vraag en aanbod. De VVD dient daarom een motie in (motie 432).

Mevrouw **Dekker** (D66) vraagt waarom de VVD wil uitgaan van de CROW-normen en niet van het eigen parkeerbeleid van de gemeente.

Mevrouw **Meerding** (VVD) zal die vraag in het vervolg van haar betoog beantwoorden. Het college kiest voor veel te lage parkeernormen. Nieuwbouw zorgt voor autobewegingen en die moeten worden georganiseerd en gefaciliteerd. Het college legt de parkeernormen van het CROW naast zich neer en kiest voor normen die wel 25% lager zijn dan de laagste CROW-normen.

De heer **Koppelaar** (Student & Starter) weet dat veel complexen in de stad worden opgeleverd met parkeerplekken die leeg blijven. Hoe denkt de VVD daarover?

Mevrouw **Meerding** (VVD) denkt dat dit per plek bekeken moet worden, omdat er verschillende redenen kunnen zijn. Als het betaalde parkeerplekken zijn en het dure woningen zijn, hebben mensen wellicht geen geld voor een parkeerplek.

De heer **Koppelaar** (Student & Starter) vindt dat lege parkeerplekken juist aantonen dat de parkeernormen omlaag kunnen.

Mevrouw **Meerding** (VVD) kan ook concluderen dat de kosten voor een parkeervergunning omlaag moeten. Zij kan bijvoorbeeld zelf geen auto parkeren in Utrecht omdat de kosten te hoog zijn. De VVD dient een amendement in om minimaal de CROW-parkeernormen in te voeren (amendement 152).

Mevrouw **Dekker** (D66) weet dat de CROW-normen zijn gebaseerd op heel Nederland, waardoor de normen automatisch te hoog zijn voor fietssteden zoals Utrecht.

Mevrouw **Meerding** (VVD) deelt die stelling niet. De gemeente moet aansluiten bij de CROW-normen. Als de wethouder een goede reden heeft om dat niet te doen, hoort zij dat graag. Bij de raadsinformatiebijeenkomst zei de deskundige dat goed moet worden gemonitord hoe de parkeervraag zich bij nieuwbouw ontwikkelt. Hij sprak over een mobility manager, die de mobiliteitsvraag monitort. Het lijkt verstandig om dat idee over te nemen en daarom dient zij een motie in (motie 433).

De VVD heeft al vaker aandacht gevraagd voor keuzevrijheid in deelmobiliteit en er motie 307 voor

ingediend. Die motie werd overgenomen, maar het gaat nog steeds niet goed. Daarom dient de VVD een motie in op dit punt (motie 434).

Mevrouw **Dekker** (D66) begrijpt dat met het beleid inzake deelmobiliteit afgeweken kan worden van de parkeernorm. Wat vindt de VVD belangrijker: het aanbieden van deelmobiliteit aan sich of alleen de keuzevrijheid?

Mevrouw **Meerding** (VVD) vindt het allebei belangrijk. Aanbieders van deelmobiliteit melden zich bij de gemeente, maar krijgen het antwoord dat men niet met hen in zee gaat. Zij hoort graag van de wethouder waarom steeds voor één aanbieder wordt gekozen.

De heer **Van Deún** (PVV) heeft geen motie of amendement. De auto dreigt iets te worden voor de elite. Straks moet zelfs op zondag worden betaald. De PVV sluit zich aan bij de heer Bos, die in de commissie deze Parkeervisie op veel punten knettergek noemde. Het college blijft tegen beter in volhouden dat het gelijk heeft en ooit gelijk zal krijgen. Het college beweert dat het autobezit stabiel blijft. In daadwerkelijke getallen neemt het autobezit alleen maar toe. Ook zou het ov almaar belangrijker en beter worden. Dat is niet zo. Elk jaar verdwijnen er delen van lijnen en haltes. De Staten hebben plannen voor de nieuwe concessie en de inwoners gaan erop achteruit. De Parkeervisie is een grove schande voor de stad, ingegeven door de wensen van het college en niet door realistisch denken. Het college maakt de stad voor velen ontoegankelijk. Dat is een politieke keuze waar de PVV niet aan meedoet.

De heer **Sungur** (DENK) sluit zich aan bij de PVV, het CDA en Stadsbelang Utrecht. DENK ziet een trend in het stelselmatig wegpesten van de automobilist. DENK kan zich niet vinden in de Parkeervisie, maar wil een poging doen om die te verbeteren met één motie en twee amendementen. De parkeergarages in de binnenstad moeten beter en efficiënter benut worden, maar de tarieven worden niet verlaagd. DENK wil die tarieven wel verlagen en dient daarvoor een motie in (motie 435).

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) vraagt waaruit dit voorstel gedekt wordt.

De heer **Sungur** (DENK) kan zich voorstellen dat het geld kan worden gebruikt dat het voorstel van mevrouw De Boer over betaald parkeren op feestdagen oplevert.

Het college zegt dat er geen draagvlakmeting wordt gedaan als het doel wijk- of gebiedsoverschrijdend is. DENK vindt dat onacceptabel en dient daarom samen met de SP een amendement in (amendement 153).

In de module aanpak betaald parkeren staat dat een buurtpeiling bindend is als minimaal 30% van de bewoners heeft deelgenomen. Dat lijkt erg laag en schept het risico dat de buurtpeiling niet representatief is. DENK dient daarom een amendement in om het percentage te verhogen naar 60% (amendement 154).

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) merkt op dat de vragen die de ChristenUnie in de commissie heeft gesteld, afdoende zijn beantwoord. De ChristenUnie kan instemmen met het voorstel.

De **voorzitter** merkt op dat de beantwoording door het college zal plaatsvinden in de avondvergadering. Daarop schorst zij de vergadering tot 19.30 uur.

(Bij heropening van de vergadering heeft mevrouw Bijsterbosch het voorzitterschap van de vergadering overgedragen aan mevrouw Dijkema.)

De voorzitter heropent de vergadering en heet de aanwezigen welkom, ook de mensen die thuis meekijken of meeluisteren. In het bijzonder heet zij welkom de familie van Judith Fransen-van Galen, Saskia Fransen, en haar oud-buurvrouw Bregje Holleman. Daarop stelt zij aan de orde:

In memoriam mevrouw Judith Fransen-van Galen, oud raadslid VVD.

Nadat de aanwezigen zijn gaan staan, wil de voorzitter stilstaan bij het overlijden van Judith Fransen-van Galen op 2 oktober jl. op 91-jarige leeftijd.

Bijna 40 jaar geleden, in 1982, werd mevrouw Fransen-van Galen – door intimi Judy genoemd – gemeenteraadslid namens de VVD. In 1986 en in 1990 werd zij herbenoemd. Ook was zij een tijd fractievoorzitter en plaatsvervangend wethouder. In de drie termijnen dat mevrouw Fransen in de Utrechtse gemeenteraad zat, had zij zitting in heel veel commissies, bestuurscommissies en stichtingsbesturen. Het is echt onmogelijk om die hier allemaal op te noemen; de lijst telt er bijna 50. Daaruit blijkt wel hoe serieus zij de lokale politiek nam en hoeveel uren zij heeft gestoken in het dienen van haar stad. Vooral de portefeuilles welzijn en zorg hadden haar grote belangstelling. Op haar manier streed zij voor sociale rechtvaardigheid. Daarnaast kwam Judith Fransen op voor de positie van vrouwen. Zij nam daarbij vaak geen blad voor de mond.

"Altijd keurig gekleed en gekapt. Goed voorbereid. Goed van de tongriem gesneden en toch charmant." Zo herinnerde mijn voorganger Jan van Zanen haar in een in memoriam.

Na haar tijd als raadslid bleef Judith Fransen betrokken bij haar partij en bij de stad Utrecht.

Daarnaast was zij voorzitter van het Utrechtse Oranjecomité. Een andere oud-burgemeester van Utrecht, Ivo Opstelten, herinnert zich de Koninginnedagen in Utrecht als een perfect georganiseerd evenement. "Judy Fransen had de regie op gezellige en waardige wijze in handen. Ook daar was zij de verbinder die tussen de mensen stond." Voor haar werk voor het Oranjecomité kreeg Judith Fransen in 1997 de Maartenspenning.

Haar werk voor de centrale organisatie van samenwerkende bonden voor ouderen in Utrecht leverde haar de zilveren speld van de stad op. Ook werd zij benoemd tot lid in de orde van Oranje-Nassau. Judith Fransen bleef tot op zeer hoge leeftijd begaan met het wel en wee van de Utrechters en de stad Utrecht. Die enorme betrokkenheid gaf haar een jeugdige flair, die we ons zullen blijven herinneren. Zij vraagt de aanwezigen om een moment van stilte, ter herinnering aan mevrouw Fransen-van Galen.

(Hierna worden enige momenten van stilte in acht genomen.)

Daarop schorst de voorzitter de vergadering.

Na hervatting van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

Afscheid van de raadsleden Henk van Deún (PVV) en Erwin Virginia (GroenLinks).

De **voorzitter** wil allereerst een woord van afscheid richten tot de heer Erwin Virginia. Erwin Virginia is vanavond helaas niet aanwezig. Namens de gemeenteraad, het college en haarzelf wil zij Erwin Virginia bedanken voor zijn inzet voor de stad Utrecht in de afgelopen drieënhalf jaar. Zij weet niet

of Erwin thuis meekijkt, maar de cartoon zal uiteraard bij hem bezorgd worden.

(Applaus.)

Ook wordt er vanavond afscheid genomen van Henk van Deún. In een aan haar gericht brief heeft hij zijn vertrek toegelicht. Na een leven lang in Utrecht gaat hij verhuizen naar Overijssel. Hij blijft voorlopig nog wel actief in de Utrechtse politiek, maar meer op de achtergrond.

Op 7 juni 2018 hield Henk van Deún zijn maidenspeech, tijdens de algemene beschouwingen over de Voorjaarsnota. Hij sprak toen over een nieuwe partij in de Utrechtse gemeenteraad, met een nieuw geluid. Dat was allebei waar. Zij kan zich voorstellen dat sommigen best even moesten wennen aan dat nieuwe geluid in de raadzaal. Tegelijkertijd maakten wij kennis met een hardwerkend raadslid, dat in zijn eentje – dat is nu eenmaal het lot van de eenmansfractie – heel veel politieke dossiers onder zijn hoede nam. Henk is iemand die met beide handen de zaken aanpakt. Of het nu ging om ouderenzorg, jeugdzaken, werkgelegenheid, veiligheid of het tot in detail doorspitten van de begroting van de Veiligheidsregio Utrecht, overal ging hij ervoor voor de volle 100%, omdat hij het allerbeste wilde voor de stad. In zijn brief schreef hij dat hij een ander geluid wilde laten horen. Dat is gelukt. Daar kun je het roerend mee eens zijn of pertinent mee oneens zijn, maar deze raadzaal is natuurlijk hét podium waar het politieke debat wordt gevoerd. Henk gebruikte deze vloer met verve. Een geluid van rechts, maar zeker sociaal, schreef Henk. Hij voerde zijn raadslidmaatschap uit met passie, overtuiging en een groot gevoel voor verantwoordelijkheid. Henk schreef ook dat hij de open en goede verhoudingen in de gemeenteraad waardeert. Dat vond zij heel mooi en goed om te lezen, maar zij weet dat Henk daar als een van de gemeenteraadsleden daar zelf een enorm aandeel in heeft gehad. Hij spreekt de hoop uit dat de gemeenteraad ook na de verkiezingen van volgend jaar met diezelfde positieve en open houding de Utrechters blijft dienen. Dat verzoek is heel mooi. Hij kan erop rekenen dat alle betrokkenen zich daar maximaal voor willen inzetten. Dat zal dan helaas zonder Henk gebeuren.

Namens de gemeenteraad, het college en ook namens haarzelf wil zij Henk van Deún heel hartelijk danken voor alle inzet die hij heeft getoond voor Utrecht en de Utrechters. Zij wenst hem alle geluk, alle goeds en heel veel gezondheid toe voor de toekomst. Ook voor hem zijn er bloemen en de cartoon.

(Applaus.)

(De voorzitter overhandigt daarop een boeket bloemen en de cartoon aan de heer Van Deún.)

De heer **Van Deún** (PVV) dankt de voorzitter voor de mooie woorden en de complimenten. Het raadslidmaatschap is iets bijzonders. Hij heeft dat dan ook in de afgelopen jaren met passie en veel gevoel voor verantwoordelijkheid uitgeoefend, want elk raadslid is wel verantwoordelijk voor wat er in Utrecht gebeurt, ook al is het maar voor 1/45ste deel. Het was niet altijd makkelijk, maar hij heeft zijn best gedaan om voor de Partij voor de Vrijheid een plekje in de deze raad te bevechten en een plekje te geven. Daarvoor wil hij allereerst de griffier, de griffie en het team eromheen bedanken. Hij dankt Merel van Hall en haar team voor alle steun, hulp en advies. Merel was er altijd, niet alleen voor hem, maar voor alle raadsleden.

Een van de leukste complimenten die hij in de afgelopen weken kreeg nadat hij zijn verhuizing had bekendgemaakt, kwam van een van de griffiers – hij zal geen namen noemen. Die griffier zei: ik zal nooit op jullie stemmen, maar ik heb de PVV wel op een andere manier leren kennen, inhoudelijk, en ik ga jou ontzettend missen. Daar doe je het voor.

Bij de behandeling van de begroting heeft hij al gezegd wat er in zijn ogen allemaal beter kan. Dat zal hij nu niet herhalen. Wel wil hij wijzen op de onderlinge verhoudingen in de raad. Hard in het

debat, ook met de collega's van DENK, maar we hebben af en toe toch samen lekker gegeten, toen het nog kon. Dat hoort juist bij deze raad. Ook na afloop van de vergadering even een borreltje drinken, ook op het moment dat dit eigenlijk niet mocht in deze coronatijd.

Hij ziet aankomen dat meer dan de helft van de huidige raadsleden vertrekt na de verkiezingen. Hij hoop echt dat de onderlinge verhoudingen daar niet onder lijden en dat men buiten de raadzaal leuk met elkaar kan omgaan.

Hij vertegenwoordigde in de raad een groot aantal inwoners van Utrecht. Zij hebben op de PVV gestemd en zij hebben het uiteindelijk mogelijk gemaakt dat de PVV in de raad vertegenwoordigd is en haar geluid heeft kunnen laten horen. Hij wil de stemmers op de PVV daarvoor hartelijk danken. Hij heeft een prima opvolger in de persoon van David Bosch. Ook hij zal zich inzetten voor alle Utrechters. Gisteren hebben David en hij onafhankelijk van elkaar ongeveer een halfuur met Geert zitten praten. Hij dankte voor de inzet en zei dat het niet makkelijk is om in je eentje in deze linkse raad te zitten – hij weet dat uit ervaring. Want ook al heb je een heel team om je heen, in de raad zit je in je eentje.

Hij blijft de PVV-fractie ondersteunen als fractiemedewerker, zodat hij zijn kennis en ervaring op de nieuwe fractie kan overbrengen. Hij zal dat met veel plezier doen. Hij wenst de voorzitter, alle raadsleden, het college en alle ambtenaren alle goeds toe. Heb vooral plezier aan dit werk.

(Applaus.)

Proces-verbaal van de zitting van de commissie tot het onderzoek van de geloofsbrieven van de nieuwbenoemde leden van de raad van de gemeente Utrecht.

De heer **Wijmenga** (voorzitter commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven) meldt dat de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven van nieuwbenoemde leden van de raad van de gemeente Utrecht, bestaande uit de leden Martijn van Dalen en Corine van Dun en hijzelf, de geloofsbrieven heeft onderzocht van de op 15 en 22 november 2021 benoemd verklaarde leden van de gemeenteraad, David Bosch en Fiona Frank. De commissie is tot de conclusie gekomen dat beiden voldoen aan de wettelijke vereisten voor het raadslidmaatschap en dat zij geen functies bekleden die onverenigbaar zijn met het raadslidmaatschap. De commissie adviseert daarom om David Bosch en Fiona Frank toe te laten als leden van de raad van de gemeente Utrecht.

De **voorzitter** dankt de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven voor haar advies.

Hierna wordt zonder stemming besloten overeenkomstig het advies van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven.

Installatie van de nieuwbenoemde raadsleden David Bosch en Fiona Frank.

David Bosch en Fiona Frank leggen hierna in handen van de voorzitter de in de Gemeentewet voorgescreven belofte af.

De **voorzitter** feliciteert de heer Bosch en mevrouw Frank, wenst hun veel succes met het werk als raadslid en overhandigt hun, onder applaus van de aanwezigen, een boeket bloemen en de gedragscode voor raadsleden.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

8. Actuele motie 405, Hengelen in gemeentelijk water.

De heer **Van Heuven** (PvdD) herinnert aan het goede en prettige debat in de commissie over hengelen in gemeentelijk water. Er werden mooie pleidooien gehouden om hengelen diervriendelijker te maken voor zover dat kan en de wethouder heeft veel toegezegd. Ook spraken partijen zich uit over het snel stoppen met of afbouwen van hengelen in gemeentelijke wateren.

Zijn fractie vraagt uit te zoeken hoe, in welk tijdspad en met welke tussenstappen het aantal gemeentelijke viswateren afgebouwd kan worden, het liefst naar nul en ziet graag binnen een jaar een vorstel. Daartoe dient hij motie 405 in, samen met de fracties van Student & Starter waarin het college deze opdracht krijgt.

De heer **Van der Marel** (VVD) vraagt of de PvdD-fractie zich realiseert dat ze met deze motie de vissers van zich vervreemdt. Ook vraagt hij of ze zich realiseert dat ze hiermee aandringt op het afpakken van een gepassioneerde hobby van deze mensen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat hij vissers aanraadt een andere hobby te nemen, als ze echt van de natuur houden, zodat ze vissen geen leed toebrengen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) begrijpt dat de heer Van Heuven spreekt over onmenselijkheid. Moet dit niet onvisselijkheid zijn?

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat de kritiek op hengelen is dat het een zeer menscentrale sport is. Als de vis centraal wordt gesteld, kan worden gesproken van onvisselijke sport.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) heeft begrepen dat tijdens het debat vorige week een aantal stappen is aangekondigd op het gebied van voorlichting en het versterken van de handhaving. Hij begrijpt niet waarom de PvdD-fractie nu met een motie komt, omdat deze niet de conclusie van vorige week dekt.

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat hij daarom in de motie ook niet alle hengelsport verbiedt, hoewel hij dat het liefst zou willen. De conclusie was: hoe verder te gaan met de hengelsport. Daarom heeft hij deze motie ingediend. Hij heeft van verschillende fracties gehoord dat ze af willen bouwen.

Mevrouw **De Boer** (GroenLinks) heeft begrepen dat in het debat de nadruk lag op de mogelijkheid op een minder visonvriendelijke manier van vissen. Moet ook daarop worden ingezet?

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat diervriendelijk vissen of hengelen niet bestaat. Het is altijd goed om te proberen dit visvriendelijker te doen, maar steeds meer inzichten laten zien dat vissen pijn kunnen leiden, stress kunnen ervaren en gewoon lijden. Daarom stelt zijn fractie voor het viswater langzaam maar zeker op te bouwen en stelt daarom die vraag aan het college.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) stelt voorop dat de keuze aan de raad is of het viswater al dan

niet tot nul moet worden afgebouwd. Ze vindt de motie lastig uitvoerbaar. Bij de Nota dierenwelzijn is hierover expliciet gedebatteerd en is de keuze gemaakt om het viswater op hetzelfde peil te houden. De contractverlenging met de hengelaarsvereniging heeft in dat kader plaatsgevonden. Er is geen precedent dat een gemeente het viswater tot nul terugbrengt en volgens de Wet op de binnenvisserij heeft de Kamer voor de Binnenvisserij het laatste woord. Naar nul afbouwen vereist onderbouwing en daarvoor moet expertise worden ingehuurd. Dat zal niet voor april 2022 lukken, los van het contract. Het college kan wel in de loop van de komende zes jaar deze mogelijkheid onderzoeken en onderbouwen. Daarmee kan het college op tijd met een juridische procedure beginnen, want de kans dat deze nodig is, is vrij groot. Dit staat niet zo in het dictum, daarom ontraadt ze de motie.

Mevrouw **De Boer** (GroenLinks) begrijpt niet of de moeite zit in het afbouwen van viswater überhaupt of in het afbouwen, het liefst naar nul.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) antwoordt dat ze geen inhoudelijk uitspraak heeft gedaan, maar heeft gezegd dat ze zich aan de kaders heeft gehouden die de raad heeft vastgesteld. In technische zin is afbouwen naar nul zonder precedent en moet er kennis voor worden ingehuurd. En ze verwacht dat er een lange juridische procedure op zal volgen. Daarom kan dit beter bij de volgende herziening van het contract gebeuren. De raad gaat over de vraag of er gedeeltelijk of helemaal tot nul moet worden afgebouwd. Het laatste is ingewikkelder dan het eerste.

De heer **Koppelaar** (Student & Starter) hoort de wethouder veel verwachtingen uitspreken. Moeten die vragen niet juist worden beantwoord door het onderzoek waar de motie voor pleit?

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) beaamt dat, maar volgens haar gaat dit niet lukken voor de eerstvolgende herziening van het contract die gepland staat. Dat proces loopt namelijk al lang en is voorbij de Kamer voor de Binnenvisserij.

De heer **Van der Marel** (VVD) wijst op het belang van de samenwerking met vissers vanwege hun expertise. Als de raad erkent dat de binnenvisserij niet tot nul is terug te brengen, is dan die samenwerking niet veel belangrijker?

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) spreekt zich niet uit over wat zij het belangrijkste vindt. Met de hengelaarsvereniging valt over allerlei dingen, zoals de manier van vissen, goed te praten. Het gesprek wordt ingewikkeld als het gaat over het volume van het viswater. Ze verwacht dat die relatie minder wordt als de gemeenteraad daarin wil verminderen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) benadrukt dat wat de motie vraagt, niet ingaat per volgend contract. Hij begrijpt dat daarover wordt onderhandeld. Het gaat hem om het contract daarna en het contract daar weer na. Hij begrijpt dat het ingewikkeld ligt om de binnenvisserij af te bouwen. Daarom vraagt hij, zoals in het dictum staat, dit te onderzoeken en met een voorstel te komen, ook als blijkt dat naar nul gaan niet kan.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) gaat ervan uit dat er in ieder geval binnen een paar maanden een contract voor zes jaar wordt afgesproken. Ze begrijpt nu dat de motie gaat over het contract van daarna.

De heer **Sungur** (DENK) is benieuwd of de wethouder de motie met die duiding ontraadt, overneemt.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) antwoordt dat de motie met die duiding uitvoerbaar is.

De **voorzitter** deelt mee dat de stemming over motie 405 zal plaatsvinden in de digitale stemagenda. Daarop stelt zij aan de orde de voortzetting van de behandeling van:

19. Raadsvoorstel Parkeervisie en modules Aanpak betaald parkeren en parkeernormen.

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Van Hooijdonk voor de beantwoording van de gemaakte opmerkingen en gestelde vragen.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) komt terug op de vraag van mevrouw Zwinkels over de zogenaamde wisseltruc tussen de garage en de straat en de knoppen waaraan ze kan draaien om dit tegen te gaan. Ze heeft dit toegezegd voor de eerste helft van 2022. In diezelfde exercitie zal ze de raad inzicht verschaffen over wat er niet binnen de exploitatie kan worden opgelost, zoals de heer Koppelaar heeft gevraagd. Ieder jaar moeten daarin opnieuw afwegingen worden gemaakt. Voor sommige zaken is het handiger ze binnen de parkeerexploitatie te houden, zoals het opheffen van parkeerplekken, terwijl zaken als een hub of fietsenstalling qua investeringen ook anders kunnen worden opgelost, zoals met de grex.

De voorwaarden waaraan een mobiliteitsbeheerplan van ontwikkelaars moet voldoen, worden nog uitgewerkt. Daarin zal ze de vraag van mevrouw Dekker opnemen welke (andere) voertuigen op een parkeerplek in een appartementengebouw kunnen worden gestald. Per project zullen de mogelijkheden verschillend zijn.

Met mogelijke reducties op de parkeernorm, met name in C-gebieden, zoals in de buurt van OV-knooppunten – ook een vraag van mevrouw Dekker – worden geen structuren voor de toekomst aangelegd. Het ligt met name ingewikkeld als iedereen er mag staan als het om niet-betaald parkeren gaat in de openbare ruimte. De ontwikkelaar is dan niet meer verantwoordelijk, terwijl dat de wens is, maar de gemeente. Daarom adviseert het college dit niet te doen.

Ze zal betaald parkeren op zondagen inzichtelijk maken, zoals mevrouw De Boer heeft gevraagd. Ze komt er de eerste helft van 2022 op terug, samen met de exercitie die ze hierboven heeft aangekondigd.

Mevrouw **Meerding** (VVD) herhaalt haar vraag hoe het zit met de draagvlakmeting die een aantal jaren geleden is uitgevoerd over betaald parkeren op zondag. Toen bleek dat er geen draagvlak voor was.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) antwoordt dat de raad daarin keuzes kan maken. De afspraak is betaald parkeren in veel gevallen na een draagvlakmeting in te voeren, maar er kunnen andere politieke keuzes worden gemaakt.

Mevrouw **Meerding** (VVD) is benieuwd hoe de verhoudingen in de raad liggen.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) reageert dat er verkiezingen tussen zitten. Ze vervolgt met de vraag van mevrouw De Boer. Ze kan met de school in overleg gaan over de

kiss+ride in de Schoolstraat. Dit kost tijd van ouders, dus die moeten dit wel willen. Het is verstandig zo iets te verankeren in beleidsregels. Voor de aanpassing van de situatie bij bestaande scholen zijn niet zomaar middelen beschikbaar. Er zijn wel middelen om schoolzones aan te leggen, dit zijn kleine wijzigingen in de omgeving van scholen.

Amendement 150, Utrecht voor iedereen toegankelijk en bereikbaar, beveelt ze van harte aan.

Amendement 151, Gratis parkeren voor bewoners, ontraadt ze, inhoudelijk omdat het college het redelijk vindt dat mensen betalen voor het gebruik van de openbare ruimte en technisch omdat het amendement ongedekt is als dit voor de hele stad moet gelden.

Amendement 152, Hanteer de parkeernormen van CROW: die normen worden gevolgd volgens een bewerking van het college. Dit wordt al heel lang gedaan, zonder problemen. De normen zijn niet te laag. Daarom ontraadt ze het amendement.

Mevrouw **Meerding** (VVD) reageert dat raadsleden vaker signalen binnenkrijgen dat er parkeerproblemen en te weinig parkeerplaatsen zijn. Dit verschilt per gebied. Ze begrijpt de stelligheid van de wethouder niet dat de normen ruim genoeg zijn.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) antwoordt dat erover is gesproken met ontwikkelaars en corporaties bij het opstellen van de nota en modules. Daaruit is niet gebleken dat de normen te laag zijn. De normen zijn niet veranderd.

Amendement 153, Altijd draagvlakmeting bij invoering betaald parkeren. In het beleid is dit standaard, maar in het kader van een gebiedsontwikkeling kan het nodig zijn dit op een andere manier op te lossen. Daarom ontraadt ze het amendement.

Amendement 154, Verhoog minimum respons buurtpeiling. Het college doet zijn best om respons te stimuleren en het voor mensen makkelijk te maken om mee te doen. Maar er blijven mensen niet mee doen. Ze wijst erop dat betaald parkeren ook een instrument is om de parkeerdruk tegen te gaan. Dat wil ze niet saboteren. Daarom ontraadt ze het amendement.

De heer **Sungur** (DENK) vraagt of de wethouder erkent dat betaald parkeren ook een manier is om te pesten.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) antwoordt dat in de visie de doelen van het parkeerbeleid staan genoemd. Dat zijn beleidsmatige doelen en daar hoort pesten niet bij.

Motie 425, Fietsparkeren in de wijk en motie 426, Garant voor parkeren op afstand. Ze kan ze beide overnemen en verwerken in de modules die in de inspraak zitten. Vervolgens komt het resultaat terug in de raad en kan de CDA-fractie controleren of de moties op een goede manier zijn verwerkt.

De heer **Van Steeg** (CDA) vindt dat uitstekend.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) vervolgt met motie 427, Geen differentiatie elektrisch parkeren. Ze legt uit dat die differentiatie is bedacht voor het stimuleren van elektrische auto's. Ruimtelijk gezien nemen ze evenveel ruimte in als auto's met fossiele brandstof. Ze laat het oordeel aan de raad of dit sturingsinstrument belangrijk is.

De heer **Koppelaar** (Student & Starter) vraagt of de wethouder inzicht heeft in het effect van dit sturingsmechanisme.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) heeft dat niet. Dit instrument is nog niet ingezet, omdat de wetgeving daarvoor ontbrak. Het is niet de meest evidente knop om op milieuprestaties te sturen.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) wijst erop dat deze differentiatie in het coalitieakkoord staat. Is de wethouder er nu minder enthousiast over? Hij is benieuwd of er ook een inhoudelijk argument is en of het college er na vier jaar anders over is gaan denken.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) antwoordt dat dit met reden in de parkeervisie is gezet. Als de coalitie daar niet aan wil tornen, is de meerderheid bezegeld. Ze vermoedt dat achter deze vraag de premisse zit dat er allerlei ontwikkelingen gaande zijn. Differentiatie in parkeertarieven is een nuttige knop voor milieuprestaties, klimaat en luchtkwaliteit, maar als de zorgen zich toespitsen op het ruimtebeslag in de stad, maakt het niet uit welke auto er staat. Die afweging moet de raad maken.

Motie 428, gezamenlijke fietsstalling woningen boven 50 m², en motie 429, ook kleinere woningen verdienen een goede fietsstalling, kan ze overnemen, als de indiener dit op prijs stelt.

Motie 430, Geen onderscheid feestdagen bij parkeerbelasting, laat ze aan de raad. Het college verwacht te kunnen onderbouwen dat het opheffen van de parkeerbelasting op feestdagen bijdraagt aan de beleidsdoelen. Mocht dat anders zijn, komt ze bij de raad terug.

Motie 431, Betaald parkeren binnen de ring, ontraadt ze. In het coalitieakkoord is anders afgesproken. In technische zin is de motie uitvoerbaar, maar dit moet gefaseerd gebeuren.

Motie 432, Oliemannetje tussen vraag en aanbod parkeerplaatsen. Het goede nieuws is dat het college zeker in gesprek gaat met eigenaren van garages. Maar dit zal een andere vorm krijgen dan het oliemannetje, daarom ontraadt ze de motie.

Op de vraag van mevrouw Meeding wat het verschil is, antwoordt ze dat ze vooral de garagecapaciteit wil benutten en met de eigenaren in gesprek zal gaan om te kijken hoe ze hun capaciteit kunnen openstellen, met de voorwaarde dat er op straat parkeerplekken weggaan. Ze vindt het ingewikkeld om op het tweede deel van het dictum in te gaan, over de CROW-normen, zoals mevrouw Dekker-Abdulaziz vraagt, omdat dit iets is wat het college niet zal doen. De essentie van het beleid is dat groei of krimp van het parkeerareaal effect heeft op de bereikbaarheid van de stad. Het college wil dat de automobiliteit niet groeit. Dit betekent dat het parkeerareaal niet moet groeien. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt geprobeerd dit te beperken en in de bestaande stad het parkeerareaal te verminderen. Het is goed als van bestaande garages dubbelgebruik kan worden gemaakt, maar dan moeten er ook parkeerplekken op straat verdwijnen, anders groeit het areaal alsnog.

Motie 433, Monitor de mobiliteitsvraag. Spreekster vindt een monitor een goed idee, maar kan zich niet in de uitwerking vinden, omdat aan de monitor een follow up wordt verbonden. Ze ontraadt de motie. Het mobiliteitsbeheerplan wordt in een beleidsregel uitgewerkt. Daarin neemt ze de suggestie mee om na afloop te kijken hoe dit plan werkt.

Motie 434, Keuzevrijheid in deelmobiliteit. Deze motie is volgt op een eerder overgenomen motie van de heer Te Hoonte. Die wordt uitgevoerd. Dit betekent dat in de loop van komend jaar een plan van aanpak wordt gemaakt voor deelauto's. Daarin komt die keuzevrijheid terug. Ze ontraadt de motie, omdat daarin wordt gesproken van "alle ontwikkelingen". Het is voorstelbaar dat in grotere gebieden meerdere aanbieders zijn, maar voor kleine ontwikkelingen wordt het moeilijk. Dan zullen er in de omliggende buurt meerdere aanbieders zijn.

Motie 435, Verlaag in pandige parkeertarieven in en rondom de binnenstad, ontraadt ze. De motie is ongedekt en het gaat om kostendekkende tarieven.

Mevrouw **Dekker Abdulaziz** (D66) trekt de moties 438 en 439 in, omdat ze zijn overgenomen.

De heer **Van Steeg** (CDA) trekt de motie 425 en 426 in, omdat ze zijn overgenomen.

Hierop schorst de voorzitter de vergadering op verzoek van mevrouw Meerding.

Na heropening van de vergadering verleent de voorzitter het woord aan Sungur voor het indienen van een motie.

De heer **Sungur** (DENK) dient motie 436 in met het dictum: verzoekt het college om de mogelijkheden voor betaald parkeren op zondagen niet te onderzoeken. De motie dient hij mede in namens de VVD-fractie.

Mevrouw **Meerding** (VVD) dient motie 437 in met het dictum: draagt het college op betaald parkeren op zondagen of feestdagen alléén in te voeren als uit een draagvlakmeting blijkt dat tenminste 50% van bewoners in de getroffen zones vóór is.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) laat het oordeel over deze moties aan de raad. Ze wijst er daarbij op dat na een onderzoek de raad altijd nog kan afwegen wat hij wil. Dat beveelt ze aan.

De **voorzitter** deelt mee dat de besluitvorming over het raadsvoorstel en de ingediende amendementen en moties zal plaatsvinden in de digitale stemagenda.

Mevrouw **Dekker Abdulaziz** (D66) stelt voor om agendapunt 22 (Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Cartesiusdriehoek Fase 2–6) te behandelen voor agendapunt 21 (Raadsvoorstel Gebiedsontwikkeling Overvecht Centrum), om ervan verzekerd te zijn dat agendapunt 22 vanavond wordt behandeld.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) brengt hiertegen in dat de PVV-fractie graag vandaag agendapunt 21 behandelt, vanwege de maidenspeech van de heer Bosch.

Mevrouw **De Boer** (GroenLinks) herinnert eraan dat de agenda vanochtend is vastgesteld. Ze wil het zo laten.

Hierop schorst de voorzitter de vergadering

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde het ordevoorstel van mevrouw Dekker-Abdulaziz.

De heer **Bosch** (PVV) verzoekt de agenda gewoon te volgen.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student & Starter) vraagt wat de consequenties zijn als het raadsvoorstel over de Cartesiusdriehoek niet wordt behandeld.

De heer **Verschuure** (wethouder) antwoordt dat de bouw van circa 3.000 woningen dan later gaat

beginnen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) wijst erop dat volgens app-berichten een van de coalitiepartijen heeft aangegeven het raadsvoorstel over de Cartesiusdriehoek vandaag niet te willen behandelen. Hij vindt het niet plezierig dat er nu vanuit de coalitie een ander voorstel wordt gedaan.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) meldt dat de GroenLinks-fractie voor het ordevoorstel is.

Mevrouw **Assen** (PvdA) heeft geen voorkeur voor de volgorde, maar acht het niet haalbaar alles te behandelen.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) betreurt de opmerking van de heer Te Hoonte, omdat er geen debat over is gevoerd. Hij kan zich vinden in het ordevoorstel om daarmee de bouw te bespoedigen.

De heer **Schipper** (SP) meldt dat hij om 23.30 uur zijn vetorecht zal gebruiken. Hij gunt de heer Bosch zijn maidenspeech, maar vindt het agendapunt over de Cartesiusdriehoek belangrijker. Wellicht kan de heer Bosch daarin zijn maidenspeech verwerken.

De heer **Te Hoonte** (VVD) stelt voor om agendapunt 20 af te voeren, omdat de raad tot 2050 de tijd heeft om iets met het warmtenet te doen.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) zit klaar voor agendapunt 20. Ze stelt voor het ordedebat kort te houden.

De **voorzitter** constateert dat er een meerderheid is voor het ordevoorstel van mevrouw Dekker-Abdulaziz. Ze vraagt de raad te reflecteren op het feit dat de raad 's ochtends de agenda heeft vastgesteld en toen geen voorstel heeft gedaan de volgorde te veranderen, terwijl is opgemerkt dat het laatste agendapunt wellicht zou komen te vervallen. Ze vindt het voor degene die een maidenspeech zou houden heel jammer dat dat agendapunt naar achteren wordt geschoven.

De heer **Te Hoonte** (VVD) stelt voor de bijdrage van de heer Bosch bij de volgende agendapunten niet als zijn maidenspeech aan te merken, zodat hij op een later tijdstip zijn verhaal over Overvecht kan doen. Hij begrijpt dat de heer Bosch hiermee akkoord kan gaan.

20. Raadsvoorstel Transitievisie en Warmte deel II.

De heer **Schreuder** (D66) vindt dat het voorstel niet perfect kan zijn, omdat nog veel onzeker is en de opgave om een primaire levensbehoefte te vervangen moeilijk ligt. Hij heeft eerder gewezen op zijn twijfels over monopolieposities, hoge temperatuurwarmte, beschikbare duurzame bronnen en onzekerheden bij de wijkaanpak. Deze visie geeft richting. Hij complimenteert de wethouder en ambtenaren, omdat ze erin zijn geslaagd ondanks alles een routekaart neer te leggen die vertrouwen geeft. Utrechters kunnen hieruit de zekerheid ontfangen dat deze transitie voor hen individueel, werkend, haalbaar en betrouwbaar zal zijn.

De D66-fractie is blij met aanpassingen: de inblik in bronnenstrategie en de aanpassing van de naamgeving van de blokken. Ze verwacht een stevige inzet bij het opstellen van de wijkuitvoeringsplannen (WUP's) in het kader van een heldere communicatie. De uiteenzetting in het

whitepaper en het aanbod van steun voor bewonersinitiatieven, voortkomend uit zijn motie bij deel I, zijn goede stappen. De aanpassing van het voorstel over heldere communicatie voor bewonersinitiatieven is nog niet zoals hij wenst. Daarom dient hij amendement 155 in, Duidelijkheid voor Bewonersinitiatief, mede namens de fracties van Student & Starter, PvdA, CDA, GroenLinks en ChristenUnie met het dictum: Waarbij op pagina 40 van de Transitievisie Warmte deel II de tekst "En ook bewoners in de eigen buurt die niet aansloten zijn op het initiatief mogen niet tegen hun zin slechter af zijn, bijvoorbeeld op comfort of tarieven."

vervangen wordt door

"We stimuleren een constructieve samenwerking tussen bewonersinitiatief en gemeente. Hierbij bekijken we of het buurtinitiatief een goed alternatief biedt aan alle bewoners in de buurt, ook aan hen die geen lid zijn van het betreffende initiatief. Het initiatief moet minimaal zo goed zijn als via de reguliere buurtaanpak onder regie van de gemeente. Het bewonersinitiatief toetsen we aan dezelfde uitgangspunten als de uitwerkingen uit de gemeentelijke wijkaanpak."

Hij vraagt de wethouder te bevestigen dat ze heeft toegezegd de uitgangspunten waaraan de uitwerkingen moeten voldoen openbaar te maken. De D66-fractie wil zo snel mogelijk aan de slag en blijft daarom het Rijk oproepen om alle gemeenten de bevoegdheden en middelen te geven die nodig zijn voor deze enorme opgave. Utrecht gaat in de tussentijd aan de slag met de voorbereidingen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt de keuzevrijheid van Utrechters belangrijk en wil ze de ruimte geven om hun woning op hun eigen manier te verwarmen. Daartoe dient hij twee amendementen in, amendement 156, Niet Verplicht van het Gas af, en amendement 157, Niet Verplicht aan de Stadswarming.

De heer **Te Hoonte** (VVD) is teleurgesteld, omdat het college het aangenomen amendement voor het toevoegen van beslispunt 2 bij de Transitievisie Warmte I vergeten was, waardoor er twee pagina's strekt ter vervanging moesten worden toegevoegd. Hij drukt het college op het hart de volgende keer het onderliggende amendement nadrukkelijk te benoemen en te bespreken wat ermee is gedaan in een opvolgend raadsvoorstel. Hij wil de manier waarop aangenomen moties en amendementen worden ingevuld doorbreken. Ze moeten serieuzer worden genomen. De VVD-fractie kan zich vinden in het raadsvoorstel en kijkt uit naar de uitwerking.

De heer **Schipper** (SP) merkt op dat het plan enorm afhankelijk is van geld en andere randvoorwaarden waarop de gemeente geen invloed heeft. Dat maakt de tijdlijn onzeker. Zijn fractie steunt het voorstel, evenals amendement 155. Over de amendementen van de heer Bos gaat hij nog in conclaaf.

De heer **Van Heuven** (PvdD) herkent wat de heer Schipper zegt over mogelijke vertraging van het proces. Hij roept het college op de vaart erin te houden. Hij is blij met de toezegging van de wethouder in de commissie om bomen en wortels te borgen in de WUP's. Over de betaalbaarheid en een monopolypositie staat in het strekt ter vervanging een mooie tekst. Daarmee kan hij leven. De PvdD-fractie stemt in met het raadsvoorstel.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) heeft een vraag bij blz. 40 over het omgaan met lokale initiatieven, daar er een weigeringsgrond op dit punt staat in de Verordening kabels en leidingen. Die vraag luidt

of er een gewijzigde verordening komt als amendement 155 wordt aangenomen, of dat het college nog steeds een reden heeft om de weigeringsgrond voor vergunningen in stand te houden.

De heer **Van Steeg** (CDA) is blij met een aantal toezeggingen in de commissie gedaan. De CDA-fractie ziet graag dat er meer aandacht uitgaat naar specifieke gebieden die daarom vragen. Daartoe dient hij motie 438 in, Speciale aandacht voor Veldhuizen, Vleuterweide, Lunetten en bedrijventerreinen met het dictum: In de uitvoering van de Transitievisie Warmte extra aandacht te geven aan Veldhuizen, Vleuterweide, Lunetten en bedrijventerreinen, bijvoorbeeld in tussentijdse rapportages.

Ook dient hij motie 439 in, Communicatie op logische momenten met het dictum:

1. Bij de wijkuitvoeringsplannen ook een duidelijke communicatie-aanpak op te zetten, en te bepalen hoe dienstverlenende bedrijven hier ook een steentje aan kunnen bijdragen;
2. Het energieloket van de gemeente hier als basis te gebruiken en beter bekend te maken.

De heer **Schreuder** (D66) pleit ervoor dat dezelfde aandacht naar de hele stad uitgaat en niet extra aandacht naar deelgebieden. Hij vindt de prioritering in de motie lastig.

De heer **Van Steeg** (CDA) reageert dat hij heeft gemerkt dat daar een extra behoefte ligt. Hij is benieuwd hoe de wethouder daarnaar kijkt.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) heeft begrepen dat de CDA-fractie vooral communicatie wil bij op vervangings- en verandermomenten. Ze vraagt of de heer Van Steeg deelt dat communicatie over meer moet gaan dan in zijn motie staat.

De heer **Van Steeg** (CDA) is het daarmee eens, communicatie is breder dan in de motie staat.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) meldt de punten die voor de GroenLinks-fractie belangrijk zijn: kostenneutraliteit voor de eindgebruiker, regie bij de gemeente, collectieve aanpak en bewonersinitiatieven mogen het collectief niet in de weg zitten. Dit is mooie verwerkt in amendement 155. Zeer belangrijk is de betrokkenheid van bewoners, daarom zijn de bewonersinitiatieven ook zou belangrijk. Alle mensen moeten worden bereikt, juist ook de mensen die niet vanzelf met dit onderwerp in aanraking komen. Daarom is het belangrijk bij ieder uitvoeringsplan een goede communicatieparagraaf te maken. Dit kan per wijk anders liggen. Ze benadrukt dat er moet worden gekeken naar de persoonlijke aanpak en het gebruikmaken van lokale structuren, bijvoorbeeld kerken en moskeeën.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vraagt wat mevrouw Heijne bedoelt met kostenneutraliteit in relatie tot huurders en bewoners/huiseigenaren. Hij wijst erop dat er in Utrecht sprake is van een enorme energiearmoede, bij huurders en eigenaar/bewoners. Dezelfde lasten zijn dan nog steeds onbetaalbaar.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) antwoordt dat het er bij kostenneutraliteit om gaat dat bewoners uiteindelijk per saldo niet duurder uit zijn dan nu. Voor huurders kan dit betekenen dat de huur omhooggaat en de energielasten omlaag. Voor eigenaar/bewoners moet worden bekeken hoe ze geholpen kunnen worden om die transitie te maken. Daar komt veel geld van het Rijk bij kijken. Daarom moet er naar het Rijk gelobbyd worden. Ze herinnert eraan dat over schrijnende gevallen in

de commissie is gezegd dat niemand tussen wal en schip mag vallen. Tijdens de behandeling van de programmabegroting is al veel gewisseld over energiearmoede; dat gaat ze niet herhalen.

Mevrouw **Sturkenboom** (Student & Starter) heeft tijdens het commissiedebat een mooie toezegging gekregen en de wethouder heeft de punten die zij inbracht onderschreven, maar op het punt aangehaakt blijven bleef de wethouder vaag. Hoe worden mensen met een initiatief langdurig enthousiast gehouden om te verduurzamen? Immers, verslapping ligt op de loer als het om een lange tijdspanne gaat tot 2050 voordat ze van het aardgas af gaan. Ze vraagt hoe de wethouder deze initiatieven iets meer faciliteert met een hoog tempo, zodat ze kunnen gaan verduurzamen, eerder dan 2050.

Mevrouw **Assen** (PvdA) constateert dat het college bewoners duidelijkheid probeert te bieden, ondanks alle onzekerheid over de financiering van de warmtetransitie. De PvdA-fractie onderschrijft het voorstel, maar vindt dat er verbetering op het punt van de zekerheid moet komen. Daarom steunt ze amendement 155.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) bevestigt de toezegging dat de uitgangspunten waaraan de uitwerkingen moeten voldoen openbaar worden gemaakt op de site van de gemeente Utrecht. Ze heeft niet het idee dat de Transitie warmtevisie en de Verordening kabels en leidingen elkaar bijten. Voor kabels en leidingen geldt dat er niet gegraven wordt voor doeleinden die niet met beleid ondersteund worden. Dit gaat met name om nieuwbouwwontwikkelingen die op hoge temperatuur willen. Die moeten volgens het college op lage temperatuur zitten.

Bewoners die sneller tot actie willen overgaan worden op drie manieren gefaciliteerd. Het college zal zijn uiterste best doen om iedereen in de stad op eigen momenten te laten verduurzamen, onder andere met het Programma besparen. Met het verbeteren van panden kunnen mensen direct beginnen. Bewonersinitiatieven worden gefaciliteerd – daarover heeft ze een brief gestuurd – en initiatieven die sneller willen dan de gemeente heeft bedacht, kunnen gebruikmaken van amendement 155, waarin staat op welke voorwaarden dit kan.

Amendement 155, Duidelijkheid voor Bewonersinitiatief, steunt ze van harte.

Amendement 156, Niet Verplicht van het Gas af. Ultimo is de Transitievisie warmte een manier om van het gas af te gaan, met het idee dat er niemand afhaakt, omdat dan de gasinfrastructuur voor die ene persoon in stand moet worden gehouden. Ze ontraadt het amendement.,

Amendement 157, Niet Verplicht aan de Stadsverwarming, is overbodig, maar ontraadt ze toch. In de concept Warmtewet staat dat mensen niet mee hoeven te doen aan een collectief warmtesysteem, mits hun alternatief net zo duurzaam is. Dit wordt ook in Utrecht toegepast.

Motie 438, Speciale aandacht voor Veldhuizen, Vleuterweide, Lunetten en bedrijventerreinen. Ze vermoedt dat de achtergrond van de motie is dat de CDA-fractie ziet dat er op een aantal plekken in de stad energie zit en op zoek is hoe die kan worden gesteund. Het feit dat de CDA-fractie andere plekken noemt dan mevrouw Sturkenboom, laat zien dat er in de hele stad energie kan zijn. Ze belooft dat mensen en initiatieven echt worden gesteund, maar vindt het ingewikkeld om per motie te zeggen dat de ene wijk dierbaarder is dan de andere. Daarom ontraadt ze de motie.

Motie 439, Communicatie op logische momenten. Ze zal zeker bij de WUP's terugkomen op de communicatie. Een centraal punt gebruiken voor communicatie is in de basis een goed idee, maar wil ze op een andere manier doen, omdat het energieloket is bedoeld voor bedrijven die zelf gaan besparen, terwijl de indiener volgens haar op zoek is naar de aanbieders, de uitvoerders van de energietransitie. Ze is het er van harte mee eens dat die in stelling moeten worden gebracht en die

moeten worden gesteund. Dat zal ze doen. Ze komt hierop terug in het Programma besparen. Met deze duiding kan ze de motie overnemen.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) is blij dat de wethouder terugkomt op de communicatie in het WUP. Ze vraagt of dit ook betrekking heeft op de onderwerpen die zij in haar bijdrage heeft genoemd.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) reageert dat hierover in de commissie is gesproken en ze daarop een toezegging heeft gedaan. Dat doet ze hier niet over.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt of met de pagina's die hij in zijn betoog heeft genoemd, volledig uitvoering wordt gegeven aan het amendement dat bij deel I is aangenomen.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) antwoordt dat in haar beleving dubbel recht wordt gedaan aan dat amendement. Het zal worden uitgevoerd.

De heer **Van Steeg** (CDA) trekt met de toezegging van de wethouder motie 439 in.

De **voorzitter** deelt mee dat de besluitvorming over het raadsvoorstel en de ingediende moties en amendementen zal plaatsvinden in de digitale stemagenda.

22. Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Cartesiusdriehoek Fase 2-6.

De heer **Bosch** (PVV) houdt zijn maidenspeech bij dit agendapunt. Hij begint met te vertellen waarom hij zo graag naar Utrecht kwam als geboren Twentenaar. Hij houdt van de "recht voor zijn raap"-mentaliteit van Utrechters. Zeggen waarop het staat en niet kletsen hoe het hoort.

Hij voelde zich direct thuis toen hij hier kwam wonen, maar was politiek gezien nog een VVD'er, de VVD van Frits Bolkestein. Die zei waar het op stond en dat werd hem niet altijd in dank afgenomen. Aan Pim Fortuin, die later opkwam, moet hij ieder jaar op 6 mei nog veel denken. Die zei ook wat veel Nederlanders dachten en nog steeds denken. In 2006 was hij nagenoeg meteen verkocht toen de PVV van Geert Wilders opkwam. Hij heeft de VVD de rug toegekeerd, omdat hij haar niet meer herkent.

Utrecht verandert in niet positieve zin, omdat vluchtige passanten Utrecht steeds meer overnemen. Het Utrechtse gevoel en de saamhorigheid in de stad en in de kernen staan onder druk. De Utrechtse-Nederlandse identiteit verdwijnt steeds verder naar de achtergrond. Ook de vrije keuze voor mobiliteit staat onder druk. De balans raakt zoek nu de auto overal de schuld van krijgt. De PVV-fractie is de enige in de raad die de belangen van de automobilisten vertegenwoordigt. Echte mobiliteit dreigt iets voor de elite te worden.

Er moet een eind komen aan de politieke lafheid in Utrecht. Er zijn al genoeg politici die elkaar naar de mond praten. De PVV-fractie heeft de afgelopen jaren het andere geluid laten horen en zal er altijd mee doorgaan.

Een van de negatieve veranderingen betreft de Cartesiusdriehoek, een wijkje waar de vluchtige passant de norm wordt. De PVV-fractie heeft eerder tegengestemd en zal dat nu weer doen. De PVV-fractie is niet tegen woningen, maar wil kwaliteit. Dat betekent niet een woonwijk waar de automobilist wordt uitgemolken en gediscrimineerd. Mensen hebben een auto. Omliggende wijken krijgen betaald parkeren opgedrongen, en een Westelijke Stadsboulevard die stervensdruk wordt en elke dag vaststaat. Omdat de PVV-fractie voor leefbaarheid is, stemt ze tegen dit bestemmingsplan.

De **voorzitter** feliciteert de heer Bosch met zijn maidenspeech. Ze geeft de heer El Abassi de gelegenheid om twee moties in te dienen. De DENK-fractie heeft geen spreektijd meer.

De heer **El Abassi** (DENK) dient motie 440 in, geen betaald parkeren in de omliggende buurten van de Cartesiusdriehoek met het dictum: roept het college op in de omliggende buurten van de Cartesiusdriehoek geen betaald parkeren in te voeren.

En motie 441, ten minste 35% sociale huur in de Cartesiusdriehoek met het dictum: roept het college op om in de Cartesiusdriehoek 35% van de woningvoorraad aan te wijzen voor sociale huren en de raad in te lichten hoe het college beoogt dit te bewerkstellingen.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) vraagt een toelichting op de oplossing voor de huurders in het CAB-gebouw. In het raadsvoorstel staat één punt dat zijns inziens echt niet kan: een geluidswal van 20 meter hoog. Dat is geen goede ruimtelijke ordening en geen gezond stedelijk leven. Maar gelukkig is die hoogte niet nodig. De ambtelijke doorrekening die op zijn verzoek is gemaakt leidt tot amendement 158, Hoogtebeperking geluidswal Cartesius. De strekking is dat het scherm maximaal 10 meter hoog mag zijn en voor maximaal 30% van lengte, 15 meter. Hij dient dit in mede namens de fracties van D66, VVD, SP, GroenLinks en CDA.

Hij vervolgt dat die 10 tot 15 meter niet overal nodig is, blijkens de doorrekening die bij het amendement zit. Daarom dient hij motie 442 in, werk aan een lage geluidswal, met de strekking die 10 meter niet te gebruiken waar dit kan, daar lager te bouwen en daarover met de ontwikkelaar in gesprek te gaan. Deze motie dient hij mede in namens de fracties van SP en GroenLinks.

Mevrouw **Van Dun** (D66) vraagt of de heer Wijmenga niet bang is voor het overschrijden van de geluidsnorm. Het lijkt erop dat die in de motie uit het oog is verloren.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) is daar niet bang voor. De gemeente moet aan de wet voldoen. Uit de doorrekening blijkt dat de wal lager kan dan 10 meter. Daarom roept hij het college op de maximale bouwhoogte die het bestemmingsplan toestaat niet overal te gebruiken, waarbij de norm leidend blijft.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) wijst erop dat een deel van de geluidswal is bedoeld voor het opwekken van energie. Waar moet die energie worden opgewekt, als dat hier niet gebeurt?

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) reageert dat in het raadsvoorstel staat dat de geluidswal nodig is om zonnepanelen te plaatsen. Spreker heeft begrepen dat dit niet nodig is en dat het zelfs heel ongunstig is om een geluidswal alleen voor zonnepanelen te bouwen. De plek is niet gunstig en er is veel beton en staal voor nodig. Er worden een paar duizend zonnepanelen buiten het plangebied gerealiseerd, daar kunnen er wellicht enkele bij, als dit nodig is voor de energetische balans van dit plan.

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) herinnert eraan dat de GroenLinks-fractie van harte heeft ingestemd met het koersdocument uit 2017. Ze ziet veel goeds in het bestemmingsplan, zoals de focus op duurzaamheid, groen, extra bomen in het gebied, maatschappelijke voorzieningen en horeca. Ze betreurt het dat er maar 25% sociale woningbouw komt, maar begrijpt dat de contracten er al lang liggen. Ze is blij dat er 10% extra woningen zullen worden gebouwd, waaronder sociale

huur. Maar het blijft een gruwel dat er een toren is ingetekend op het CAB-gebouw, helaas is dat een gelopen race.

Voor de GroenLinks-fractie is het belangrijk dat de toekomst van dB's nu echt wordt geregeld. In 2017 heeft ze hierover een motie ingediend die brede steun heeft gekregen. Helaas heeft het consortium de afgelopen vier jaar veel gepraat maar weinig beloofd. Pas het afgelopen half jaar is er beweging en urgentie gevoeld bij het consortium en pas nadat er een pand is gekocht, is er de afgelopen week heel veel werk verzet en zijn garanties gegeven. Dat is goed nieuws voor de stad. Spreker bedankt het ambtelijk apparaat hiervoor.

Er komen twee parkeergarages, maar nog steeds staat in het bestemmingsplan dat de derde optioneel is. Om die te schrappen, dient hij amendement 159 in, Twee is genoeg. Dit doet hij mede namens de fracties van Student & Starter, SP, ChristenUnie, PvdD en PvdA.

De heer **Bosch** (PVV) vraagt hoe de heer Zwanenberg weet dat twee voldoende is.

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) antwoordt dat het volgens hem een slordigheid is dat er op blz. 46 wordt verwezen naar een derde parkeergarage. Die is niet opgenomen in de plankaart of de Regels. Daarom kan die er niet komen. Om verwarring tegen te gaan, stelt hij voor die derde uit de tekst te halen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) heeft een punt van orde. De heer Zwanenberg heeft duidelijk meer informatie over wat er in het traject met dB's gebeurt dan hij. Kan de wethouder iets vertellen over het proces met dB's, zodat iedereen in de raad dezelfde informatie heeft voor de besluitvorming?

De heer **Verschuure** (wethouder) reageert dat hem steeds is gevraagd het bestemmingsplan niet in de raad te behandelen voordat er een oplossing voor dB's was. De raad is ingelicht over het feit dat er een alternatieve locatie is gevonden op het Werkspoor waar dB's herontwikkeld kan worden. De laatste dagen zijn er tussen het consortium en dB's finale gesprekken geweest over het exacte huurbedrag. De gemeente heeft daarin geen positie. Spreker heeft vandaag gehoord dat de handtekeningen zijn gezet. Hij leefde in de veronderstelling dat dit eerder was gebeurd.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt het mooi dat er een oplossing is voor dB's. Hij had graag gezien dat de raad beter was geïnformeerd. Hij vervolgt met zijn inbreng.

De VVD-fractie staat achter dit bestemmingsplan, maar betreurt het dat er steeds meer aan het parkeren wordt getornd. Deelmobiliteit moet daarvoor een oplossing bieden. In fase 1 is hiertoe een duidelijke opdracht gegeven aan het college, gericht op de fases 2 t/m 6. Nu blijkt dat de gemeente in deze fases aan één mobiliteitsaanbieder vastzit. Bij een project van dit formaat vindt de VVD-fractie dat niet passend. Er moeten er meer zijn. Bovendien heeft de raad daartoe de opdracht gegeven met een motie die de wethouder volmondig heeft overgenomen. Spreker wil meer aanbieders voor deelautomobiliteit. Hij verzoekt dit alsnog te regelen en te garanderen voor de volgende fase. Hij wil een harde toezegging.

De heer **Koppelaar** (Student & Starter) is ook blij dat er een definitieve oplossing is voor dB's, maar zijn fractie heeft gemengde gevoelens bij het bestemmingsplan. De ontwikkeling wordt ruimtelijk gezien mooi en ze is blij met de mobiliteitskeuzes en ruimte voor horeca, maar het aanbod van betaalbare woningen laat te wensen over. Het percentage sociale huur valt vies tegen. En ze had graag een prominentere rol gezien voor friendswoningen, maar begrijpt van de wethouder waarom

dat op dit moment niet mogelijk is. Dit laat zien dat het belangrijk is dat de raad hiervoor op korte termijn duidelijke kaders gaat stellen.

Overall ziet de Student & Starter-fractie de meerwaarde van dit bestemmingsplan en zal ze instemmen.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) merkt op dat ondanks de verdrukking en verstoring van dieren bij ontwikkelingen als deze er ook kansen en aanbevelingen zijn voor flora en fauna. Uit ambtelijke navraag bleek dat er al heel veel wordt gedaan, waarvoor dank. Ze vraagt de wethouder te kijken naar de potentie van kunstwerken en openbare gebouwen voor muurplanten en de potentie van straatputten als groeiplaats voor varens, zodat de Utrechtse soortenlijst nog meer een plek kan krijgen in dit gebied. Is de wethouder het met haar eens dat het mooi is om het plaatje van natuur in de stad helemaal compleet te hebben?

Ze dient amendement 160 in, Houdt ruimte voor cultuur in de wijkhuiskamer begane grond CAB-gebouw. Dat moet de huiskamer worden van de nieuwe woonwijk. Daarin is ook rekening gehouden met een plek voor dB's, maar die is niet meer nodig, waardoor er plek overblijft voor een andere culturele invulling, en niet, zoals de wethouder stellig zei, detailhandel, horeca en een foodcourt. De PvdD-fractie vindt dat het CAB gebouw niet alleen commerciële, maar juist ook culturele en maatschappelijk voorzieningen moet bieden. Vandaar dit amendement met het dictum: Aan beslispunt 3 (vaststellen bestemmingsplan), van het raadsvoorstel bestemmingsplan Cartesiusdriehoek fase 2-6, kenmerk 9000770, toe te voegen:

- Met dien verstande dat ten aanzien van de invulling van de niet-woonfuncties in het CAB-gebouw wordt toegevoegd dat in het CAB-gebouw minimaal 1000 m² van de bestemming Gemengd-1 een culturele invulling krijgt.

De PvdD-fractie vindt 25% sociaal veel te weinig. Daarom steunt ze motie 441. Ze dankt de DENK-fractie voor deze motie.

Mevrouw **Van Dun** (D66) zegt dat de D66-fractie zeer blij is met het aangepaste autoluwe plan en opgelucht ademhaalt dat er vandaag alsnog een overeenkomst is gesloten die garandeert dat dB's in het Werkspoorgebied een prachtige nieuwe toekomst krijgt.

Een geluidsmuur van 20 meter hoog lijkt niet langer noodzakelijk. De D66-fractie ziet graag op veel plaatsen zonnepanelen verschijnen maar wil daarvoor de geluidsmuur niet hoger maken dan noodzakelijk is. Daarom steunt ze amendement 158. Ze is benieuwd naar de reactie van de wethouder op amendement 160.

De D66-fractie steunt dit mooie raadsvoorstel voor 2600 woningen in een groene omgeving met OV naast de deur, een sporthal en een school.

De heer **Van Steeg** (CDA) meldt dat de CDA-fractie niet al te gelukkig is met dit plan en het proces, dat niet de schoonheidsprijs verdient. Hij wijst hierbij op dB's, het gerommel op het vlak van parkeren en de bouwhoogtes, waarvan de toelichting niet consistent is en afwijkt van het eerdere koersdocument. Hij vindt het prima dat de GroenLinks-fractie over de derde parkeergarage een amendement heeft ingediend, maar vindt het ook volstrekt overbodig.

Het is voor de CDA-fractie onacceptabel dat er geen woningen in het middensegment worden toegevoegd, hoewel er differentiatie is in de vrije sector. Hierover zijn echter geen bindende afspraken gemaakt. De volgende keer moet dit anders en beter en moet er beter worden geluisterd naar de omwonenden.

Zijn fractie is blij met zaken op het gebied van milieu en leefbaarheid, de toezegging over het

gebruik van de groene ruimte in het gebied en de maatregelen tegen trillinghinder. Ze steunt amendement 158.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vindt het goed dat er een nieuwe wijk komt, maar wijst erop dat de huizen voor de meeste Utrechters onbetaalbaar worden. In fase 1 wordt zelfs 65–70% van de middenhuur door de markt bepaald. Dat wordt peperduur. Hij is blij dat het percentage sociale huurwoningen iets is verhoogd ten opzichte van eerdere plannen, maar op het hele plan blijft dit mager. Daarom zou de PvdA-fractie haast tegen stemmen, ware het niet dat ook zij in 2017 met het koersdocument heeft ingestemd, waarvan dit een logisch gevolg is. Daarom steunt ze dit plan. Een belangrijke les is: nooit meer plannen waarin zoveel van de prijzen door de markt wordt bepaald. Er zijn al meer dan genoeg peperdure woningen in Utrecht.

De heer **Schipper** (SP) is blij dat er een definitieve oplossing is voor dB's. Ondanks de bedenkingen van de SP-fractie tegen het magere woningbouwprogramma op het gebied van sociaal en middenhuur kan ze, alles afwegende, nu toch instemmen met dit plan. Er zitten veel mooie, positieve kanten aan. Hij ziet ernaar uit weer naar dB's te gaan als dB's een nieuw gebouw heeft betrokken.

De heer **Verschuure** (wethouder) feliciteert de heer Bosch met zijn maidenspeech.

Hij ontraadt stellig motie 440, geen betaald parkeren in de omliggende buurten van de Cartesiusdriehoek, omdat het concept voor Cartesius, een autoluwe wijk, daarmee in strijd is. Als in de omliggende buurten kan worden geparkeerd, neemt de verkeersdruk op de Cartesiusweg veel te veel toe.

Motie 441, Ten minste 35% sociale huur in de Cartesiusdriehoek, is in strijd met eerdere afspraken, namelijk 25%. Op basis daarvan heeft een tender gelopen en is de grondprijs bepaald. Het is onverstandig daaraan te sleutelen, omdat daarmee alle afspraken vervallen en dat een groot probleem oplevert. Hij ontraadt de motie.

Het college is erg blij dat dB's een andere ruimte krijgt, omdat dit een belangrijke voorziening is voor de stad en een mooie toevoeging aan het Werkspoorkwartier.

Amendement 158 had ook een strekt ter vervanging kunnen zijn. Dat was wellicht beter geweest. Hij adviseert positief.

Motie 442, Werk aan lage geluidswal, neemt hij over.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) vraagt waar de energieopwekking moet komen, als de geluidswal lager wordt.

De heer **Verschuure** (wethouder) antwoordt dat het consortium de verplichting heeft deze energie in of buiten het gebied op te wekken. Hiervoor wordt onder andere naar het rangeerterrein gekeken. Hij vervolgt dat hij het de complimenten van de GroenLinks-fractie zal overbrengen en adviseert positief op amendement 159, Twee is genoeg. De derde parkeergarage stond nog in het voorstel, omdat die in de toekomst wellicht nodig is. Als dat het geval is, kan het college altijd weer naar de raad.

De heer Te Hoonte heeft een opmerking gemaakt over de deelmobiliteit. Er lijkt sprake te zijn van een misverstand. Een aanbieder heeft meegelopen met de tender. Er komt een tweede aanbieder bij, die abonnementen aanbiedt, maar het ook mogelijk maakt zonder abonnement een auto te huren. In latere fases kunnen er meer aanbieders toetreden. De eerste aanbieder biedt auto's aan op abonnementsbasis, een voorwaarde in de tender. Bij de eerste woning moet deelmobiliteit

beschikbaar zijn. Bij oplevering van de eerste woning is ook de tweede aanbieder aanwezig.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt of dit substantieel is.

De heer **Verschuure** (wethouder) antwoordt: "substantieel genoeg." De aanbieders moeten naast elkaar kunnen bestaan en moeten ieder hun auto's kwijt kunnen.

Hij zegt toe nog een keer te kijken of het mogelijk is dat de Utrechtse soortenlijst met varens en muurplanten nog meer een plek kan krijgen in de wijk. Hij wijst er hierbij op dat sommige keuzes door de ecooloog worden geadviseerd op basis van de grondkwaliteit.

Amendement 160, Houdt ruimte voor cultuur in de wijkhuiskamer begane grond CAB-Gebouw, geeft spreker een negatief advies, omdat in bestemmingsplannen zaken mogelijk kunnen worden gemaakt, maar niet afgedwongen. Als dit amendement wordt aangenomen, is het niet meer "Raad van State"-proof, en daarmee juridisch onuitvoerbaar. Er is ruimte voor cultuur, maar de gemeente kan dit niet afdwingen.

Mevrouw **Van Dun** (D66) vraagt of de wethouder kan toezeggen zijn best te doen om de culturele vierkante meters die op het lijstje staan ingevuld te krijgen. De wethouder kan goed iets in stand houden en kan wellicht verhelpen dat er leegstand ontstaat door ontwikkelaars te helpen daar een cultureel initiatief te krijgen.

De heer **Verschuure** (wethouder) antwoordt dat het consortium van het CAB-gebouw een huiskamer van de wijk wil maken. Cultuur wordt in het bestemmingsplan mogelijk gemaakt. Spreker kan zich niet voorstellen dat daar dan niet naar wordt gekeken bij een huiskamerfunctie. Hij zal de boodschap overbrengen. Cultuur is in een wijk die zich als nieuwe bluezone manifesteert een van de waardevolle aanvullingen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt de wethouder de raad te informeren over de verhouding tussen de aanbieders van deelauto's in de volgende fases.

De heer **Verschuure** (wethouder) kan dat op korte termijn doen. Tijdig genoeg, zodat er nog bijsturing mogelijk is als de raad er niet blij mee is.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) wijst erop dat de wethouder motie 442 overneemt. Daarin staat dat de raad op een gegeven moment wordt geïnformeerd. Wanneer is dat?

De heer **Verschuure** (wethouder) antwoordt dat als het bestemmingsplan er is, deelgebieden worden ontwikkeld. Hij komt hierop terug als hij weet hoeveel aanbieders van deelauto's er zijn.

De heer **Wijmenga** (ChristenUnie) trekt met deze toezegging motie 442 in.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) hoopt dat het goed komt met de culturele invulling op de begane grond na de toezegging van de wethouder. Ze wil bovendien geen juridische ellende en trekt amendement 160 in.

De **voorzitter** deelt mee dat de besluitvorming over het raadsvoorstel en de ingediende moties en amendementen zal plaatsvinden in de digitale stemvergadering. Zij zal nu de vergadering kort

schorsen. Na de schorsing zal de raad in beslotenheid verder vergaderen. Daarna wordt de raadsvergadering weer in openbaarheid voortgezet.

Daarop schorst de voorzitter de vergadering.

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

21. Raadsvoorstel Gebiedsontwikkeling Overvecht Centrum: uitwerken basisprincipes en onderzoeksvragen ruimtelijke en financiële verkenning in een Masterplan.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) stelt voor dit voorstel van de agenda af te voeren en door te schuiven naar de raadsvergadering van 23 december, gelet op het late uur. Na afloop van de raadsvergadering zal er sowieso nog een halfuur geschorst worden voordat de digitale stemagenda aanvangt, die minstens een uur duurt.

De **voorzitter** stelt vast dat de meerderheid van de raad zich in het ordevoorstel van de heer Van der Zweth kan vinden. Het raadsvoorstel Gebiedsontwikkeling Overvecht Centrum zal in de raadsvergadering van 23 december aan de orde komen. De agenda is daarmee afgewerkt. Een halfuur na afloop van de raadsvergadering zal de besluitvorming over de raadsvoorstellen, de amendementen en de moties plaatsvinden in de digitale stemagenda.

De voorzitter sluit daarop, te 22.22 uur, de raadsvergadering.

Lijst van toezeggingen, gedaan in de raadsvergadering van 25 november 2021.

Debat positie Nieuwe Zandpad.

Burgemeester Dijkma

- zal laten uitzoeken wat precies het contact is geweest met de school en hier schriftelijk op terugkomen. (geen termijn genoemd dus binnen drie maanden)

Raadsvoorstel Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022.

Wethouder Van Ooijen

- zal, afhankelijk van waar het nieuwe kabinet mee komt, de raad per brief informeren over hoe het college verder wil met de eigen bijdrage in algemene zin. (Q1)

Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan en opening grondexploitatie Beurskwartier.

Wethouder Eerenberg

- zal de gemeenteraad in een reguliere brief per kwartaal op de hoogte houden van de ondersteuning van bewoners. (eerste keer in Q1 en dan toezegging afvoeren i.v.m. reguliere werkwijze)

Raadsvoorstel Parkeervisie en modules Aanpak betaald parkeren en parkeernormen

Wethouder Van Hooijdonk.

- zal in de exercitie over parkeren op straat dan wel garage inzicht verschaffen over wat er wel of niet binnen de exploitatie kan worden opgelost en daarbij betaald parkeren op zondagen inzichtelijk maken. Ze komt hierop schriftelijk terug in de eerste helft van 2022.

Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Cartesiusdriehoek Fase 2-6.

Wethouder Verschuure

- zal de raad op korte termijn (binnen drie maanden als het niet exact geformuleerd is) informeren over de verhouding tussen de verschillende aanbieders van deelauto's in de volgende fasen.
- zal op korte termijn (binnen drie maanden als kort niet nader is aangeduid) melden wanneer de raad wordt geïnformeerd over het verlagen van de geluidswal.

INHOUD

1. Opening en mededelingen	Pag. 1
2. Vaststellen agenda	Pag. 1
3. Ingekomen stukken	Pag. 1
4. Bekrachtiging geheimhouding	Pag. 2
5. Notulen raadsvergadering en stemagenda van 7 oktober 2021	Pag. 2
6. Notulen vragenuur van 23 september, 30 september, 7 oktober, 14 oktober en 4 november 2021	Pag. 2
7. Notulen commissies M&S en S&R van 23 september, 30 september, 26 oktober, 27 oktober en 28 oktober 2021	Pag. 2
9. Raadsvoorstel Aanwijzing plaatsvervangend raadsgriffier	Pag. 2
10. Raadsvoorstel benoemen plaatsvervangend voorzitter commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport	Pag. 2
11. Raadsvoorstel Zienswijze Begrotingswijziging 2021-1 van GGDrU	Pag. 2
12. Raadsvoorstel Zienswijzen naar recreatieschappen, eerste Begrotingswijziging 2021	Pag. 2
13. Initiatiefvoorstel Utrechtse Wooncoöperaties van de leden De Koning (GroenLinks) en Wijmenga (ChristenUnie)	Pag. 3
14. Debat positie Nieuwe Zandpad	Pag. 6
15. Raadsbrief Bouwenvelop en vellen van bomen aan de Ivoordreef/Schriftelijke vragen 2021-197 Ivoordreef	Pag. 22
16. Raadsvoorstel Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022	Pag. 30
17. Raadsvoorstel Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2022	Pag. 34
18. Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan en opening grondexploitatie Beurskwartier	Pag. 35
19. Raadsvoorstel Parkeervisie en modules Aanpak betaald parkeren en parkeernormen	Pag. 48 + 59

In memoriam mevrouw Judith Fransen-van Galen, oud raadslid VVD	Pag. 54
Afscheid van de raadsleden Henk van Deún (PVV) en Erwin Virginia (GroenLinks)	Pag. 54
Installatie van de nieuwbenoemde raadsleden David Bosch en Fiona Frank	Pag. 56
8. Actuele motie 405, Hengelen in gemeentelijk water	Pag. 57
20. Raadsvoorstel Transitievisie en Warmte deel II	Pag. 63
21. Raadsvoorstel Gebiedsontwikkeling Overvecht Centrum: uitwerken basisprincipes en onderzoeksvragen ruimtelijke en financiële verkenning in een Masterplan	Pag. 73
22. Raadsvoorstel Vaststelling bestemmingsplan Cartesiusdriehoek Fase 2-6	Pag. 67